

LÄNSSTYRELSEN
I STOCKHOLMS LÄN

Årsredovisning 2008

Innehåll

Landshövdingens sammanfattning av verksamhetsåret 2008	3
Organisation år 2008	6
Övergripande redovisning av verksamhetskostnader 2008	7
VO Kunskapsuppbyggnad, samordnings- och sektorsövergripande arbete	20
<i>Verksamhetsgren Utåtriktat sektorsövergripande arbete</i>	20
<i>Verksamhetsgren Regional tillväxt</i>	24
<i>Verksamhetsgren Miljömålsarbete</i>	32
VO Tillsyn och vägledning	40
<i>Verksamhetsgren Social tillsyn</i>	41
<i>Verksamhetsgren Miljötillsyn</i>	49
<i>Verksamhetsgren Djur- och Livsmedelskontroll</i>	53
<i>Verksamhetsgren Samhällets krisberedskap, tillsyn över plan- och byggnadsväsendet samt övrig tillsyn</i>	54
VO Ärendehandläggning	56
<i>Verksamhetsgren Omställning av energisystemet</i>	57
<i>Verksamhetsgren EU-stöd</i>	58
<i>Verksamhetsgren Trafikärenden samt övrig ärendehandläggning</i>	61
Övriga mål och återrporteringskrav	65
Organisationsstyrning inom Politikområde Regional samhällsorganisation	66
Personaluppgifter	73
Uppdrag som skall redovisas i årsredovisningen 2008	74
Uppdrag från regleringsbrev 2007 som skall redovisas i årsredovisningen 2008	76
Sammanställning över väsentliga uppgifter	77
Finansiell redovisning	78

Mål: Länen skall utvecklas på ett sådant sätt att de nationella målen får genomslag samtidigt som hänsyn tas till olika regionala förhållanden och förutsättningar

Landshövdingens sammanfattning av verksamhetsåret 2008

Regionens roll och betydelse

Den konjunkturedgång som nu drabbar Sverige är global. Stockholms betydelse för Sveriges samlade konkurrenskraft, välfärd och förnyelseförmåga har emellertid inte förändrats. Stockholm svarar t ex fortfarande för en stor andel nystartade och snabbväxande företag och har ett FoU-intensivt näringsliv med stark förmåga till förnyelse och utveckling. Regionens täthet, storlek, branschrepresentationen och attraktivitet saknar en svensk motsvarighet. Ett tecken på Stockholms attraktionskraft är regionens befolkningstillväxt där 2008 blev ett nytt rekordår med en befolkningsökning på nästan 32 000 personer. Stockholms starka position är inte enbart giltigt i ett nationellt perspektiv, utan står även starkt från en internationell horisont. I olika typer av jämförande studier framhålls bland annat regionens konkurrenskraft, innovationsförmåga och kunskapsintensitet.

I konjunkturedgången står Stockholm alltså starkt i jämförelse med övriga delar av Sverige. Efter flera år av god ekonomisk tillväxt och sjunkande arbetslöshet blev emellertid hösten 2008 en brytpunkt i den positiva utvecklingen också i Stockholm. Den vikande konjunkturen drevs fram av en global avmattning som förstärktes i och med en världsomspännande finansiell kris. Även om det till en början såg relativt bra ut, drabbades även Stockholm av dessa omvärldskrafter. Under hösten ökade antalet varsel, företag fick problem med likviditeten, konkurserna ökade och den goda utvecklingen på arbetsmarknaden bröts. Totalt varslades drygt 17 000 personer om uppsägning under 2008, varav det fjärde kvartalet svarade för drygt hälften. Det fjärde kvartalet innebar att antal varsel tredubblades jämfört med motsvarande period 2007. Vidare har antalet arbetslösa vuxit med drygt 14 procent under perioden december 2007 –december 2008.

Med anledning av utvecklingen kring varsel, uppsägningar och nedläggning av verksamheter fick jag regeringens uppdrag att samordna länets samlade insatser. Syftet var att kraftsamla för att stötta individer och företag i den osäkra situation som råder och även om länet i grunden står väl rustat så är det oroande att det är de unga och personer med utländsk bakgrund som är på väg in på arbetsmarknaden som nu riskerar att i ökad utsträckning hamna utanför. Detta är särskilt bekymmersamt för ett län som står för en betydande del av den nationella flyktingmottagningen. Mot denna bakgrund har Länsstyrelsen noga följt utvecklingen i länet och i särskilda redovisningar föreslagit olika insatser för att mildra effekterna av konjunkturedgången, bl a genom olika typer av utbildningssatsningar, stimulanser till nyföretagande och produktutveckling i befintliga företag, tidigareläggning av vissa infrastruktursatsningar och snabbare hantering av överklagandeärenden av betydelse för byggbranschen. Jag vill särskilt betona att de åtgärder Länsstyrelsen föreslagit inte innebär några nya statsfinansiella åtaganden utan i första hand handlar om flexibla regler och snabbare beslutsgångar som kan ge förutsättningar för länet att växla upp insatserna med hjälp av EU:s strukturfonder.

Trots nedgången i konjunkturen är det hög aktivitet i kommunerna vad gäller planering och byggande, antalet antagna detaljplaner i Stockholms län ligger på en fortsatt hög nivå, drygt 300 st. Den finansiella oron har inte medfört minskad planering i kommunerna, men många projekt

har blivit försenade i bygglovskedet eller avvaktar byggstart. Ett tillräckligt och kontinuerligt bostadsbyggande är viktigt för att regionen ska kunna utvecklas positivt också framöver.

Särskilda insatser under året

Solna kommun och Stockholm stad har bedrivit ett gemensamt arbete med att ta fram en fördjupad översiktsplan för området Norra Station och Karolinska sjukhuset och institutet. Länsstyrelsen har deltagit aktivt i planeringsprocessen och menar att den planerade utvecklingen av området är av strategisk betydelse för hela Stockholmsregionen och vill särskilt understryka värdet i den kombination av boende och vetenskap som projektet innehåller. Det har även varit betydelsefullt att planarbetet bedrivits på ett sådant sätt att de vetenskapliga ambitionerna att binda samman Stockholms Universitet, Tekniska Högskolan och Karolinska Institutet kan förverkligas.

Länsstyrelsen har tillsammans med andra aktörer bl a kommunerna, Migrationsverk, Arbetsförmedling, Landstinget, Företagarna och frivilligsektorn arbetat med att skapa en sammanhållen kedja för en mer effektiv introduktion för asylsökandes och nyanländas etablering i länet. Målsättningen är att nyanlända flyktingar får en snabb etablering på arbetsmarknaden med start redan från asyltiden. Under året har många projekt/aktiviteter kommit igång för att effektivisera det regionala flyktingmottagande

Länsstyrelsens har sedan flera år arbetat aktivt med att förhindra våld mot kvinnor, till exempel genom Operation Kvinnofrid. Särskild fokus 2008 har varit ungdomar som riskerar att utsättas för hedersrelaterat våld och förtryck. Insatser har bland annat handlat om att stärka socialtjänstens kompetens samt förebyggande arbete bland skolungdomar och personal. Länsstyrelsen har också fördelat cirka 30 miljoner kronor i utvecklingsmedel samt arbetat med förstärkt tillsyn av socialtjänstens arbete med våldsutsatta kvinnor och barn som bevittnat våld.

Länsstyrelsernas uppdrag att granska den sociala barn- och ungdomsvården, det så kallade Barnuppdraget är genomfört. För Stockholms län, är den sammantagna bilden att kommunernas arbete med barn och unga utvecklats. En kvalitetsförbättring har kunnat konstateras, till exempel finns det i dag ett tydligare barnperspektiv i barnavårdsutredningar. Annat måste förbättras. Det finns till exempel brister i hur kommunerna handskas med anmälningar om barn som far illa. Ibland tar det orimligt lång tid innan man tar ställning till om en utredning ska inledas eller inte.

Inom socialtjänstområdet fortsätter antalet tillståndsansökningar om att bedriva enskild vård att öka. Det är en effekt av politiska strävanden, på både nationell och lokal nivå, att öka mångfald och valfrihet inom framförallt äldreomsorg och omsorg till personer med funktionsnedsättningar.

Utbyggnad av bostäder och trafikinfrastruktur har prioriterats, däribland omfattande prövning och tillsyn av vattenverksamhet rörande Citybanan. Omfattande insatser har gjorts för att lägga grunden för en framtidsinriktad infrastrukturplanering och för förverkligandet av Förbifart Stockholm. Insatser för skärgårdens utveckling, ofta av utpräglat sektorsövergripande karaktär, har varit bl a det s k Sjöko-projektet för att underlätta djurhållning för vård av kulturlandskapet, inrättande av s k hänsynsområden i ögrupperna Stora Nassa och Huvudskär, inrättande av ett antal marina reservat, samt ett antal projekt för bättre havsmiljö, bl a anläggande av våtmarker i samverkan med lantbrukets Greppa Näringen-kampanj och metodutveckling med kommuner för att minska närsaltutsläpp från enskilda avlopp. En koordinerad organisation för utveckling av skärgården har tillskapats tillsammans med Stockholms läns landsting och skärgårds-kommunerna.

Ett antal viktiga nya arbetsuppgifter för året är: förberedelser för två Leader-områden för landsbygdsutveckling, utveckling av arbetsformerna för arkeologisk uppdragsverksamhet, inrättande av vattenskyddsområde för regionens huvudvattentäkt Östra Mälaren och inventering

av reservvattentäkter, genomförande av nya steg i vattenförvaltningen, samt samverkansplan för kustzonsutveckling. I samtliga fall har särskild vikt lagts vid dialog och förankring med berörda aktörer.

Förberedelser har vidtagits för en förstärkt vård och utveckling av Nationalstadsparken.

Personal

Myndighetens hälsoarbete fortsätter att ge goda effekter med en minskning av den totala sjukfrånvaron. Den var under 2008 nere på 3,8 %.

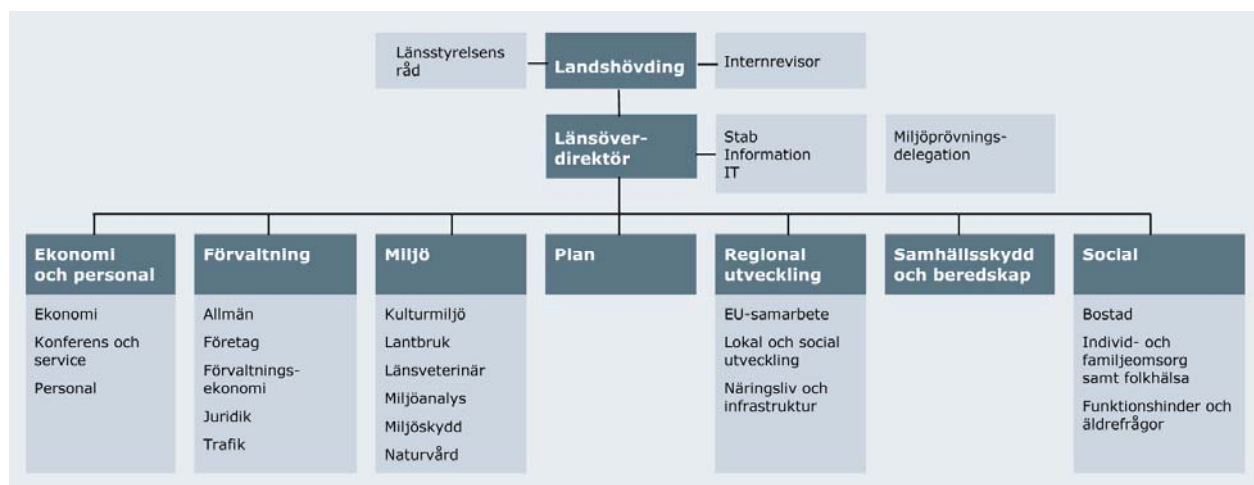
Ekonomi

Länsstyrelsens ekonomi är förhållandevis stark, myndigheten har ett anslagssparande för att klara framtida förändringsarbete.

Per Unckel
LANDSHÖVDING

Organisation år 2008

Övergripande redovisning av verksamhetskostnader 2008

Tabell A - Verksamhetskostnader 2008				
Verksamhetsområden och verksamhetsgrenar samt myndighetsövergripande verksamhet	Kostnader exkl OH		Kostnader inkl OH	
	Tkr	%	Tkr	%
VO Kunskapsuppbyggnad, samordnings- och sektorsövergripande arbete	139 014	36,3	180 506	47,2
VG Utåtriktat sektorsövergripande arbete	88 936	23,2	121 082	31,7
VG Regional tillväxt	16 520	4,3	18 434	4,8
VG Miljömålsarbete	33 558	8,8	40 990	10,7
VO Tillsyn och vägledning	52 570	13,7	81 300	21,3
VG Social tillsyn	20 318	5,3	31 062	8,1
VG Miljötillsyn	16 182	4,2	24 379	6,4
VG Djur- och livsmedelskontroll	3 624	0,9	5 497	1,4
VG Samhällets krisberedskap, tillsyn över plan- och byggväsendet samt övrig tillsyn	12 446	3,3	20 362	5,3
VO Ärendehandläggning	77 236	20,2	120 719	31,6
VG Omställning av energisystemet	1 155	0,3	1 889	0,5
VG EU-stöd	13 260	3,5	19 844	5,2
VG Trafikärenden samt övrig ärendehandläggning	62 821	16,4	98 986	25,9
SUMMA PRODUKTION	268 820	70,3	382 525	100
Myndighetsövergripande verksamhet (10) samt Administration och intern service (11)	113 705	29,7		
SUMMA VERKSAMHETSKOSTNADER EXKL RESURSSAMVERKAN	382 525	100	382 525	100
Resurssamverkan	0		0	
Totalsumma verksamhetens kostnader enl resultaträkningen	382 525		382 525	
<i>Myndighetsövergripande verksamhet, uppdelat på: ³</i>				
Nivå 1 (113-115)	67 988	60		
Nivå 2 (110-112, 116-119)	21 483	19		
Nivå 3 (100-109)	24 234	21		
Personalkostnad, produktion (kk1 4, verksamhetskod 2-8)	195 412			

Tabell B.1 - Verksamhetskostnader 2006-2008			
Myndighetsövergripande verksamhet särredovisad	2008	2007	2006
Kostnader och OH per VO och VG tkr			
VO Kunskapsuppbyggnad, samordnings- och sektorsövergripande arbete	139 014	150 863	147 138
VG Utåtriktat sektorsövergripande arbete	88 936	99 861	97 236
VG Regional tillväxt	16 520	15 695	20 541
VG Miljömålsarbete	33 558	35 307	29 361
VO Tillsyn och vägledning	52 570	51 175	44 896
VG Social tillsyn	20 318	20 587	17 670
VG Miljötillsyn	16 182	15 473	13 727
VG Djur- och livsmedelskontroll	3 624	2 994	2 861
VG Samhällets krisberedskap, tillsyn över plan- och byggnadsväsendet samt övrig tillsyn	12 446	12 121	10 638
VO Ärendehandläggning	77 236	81 619	78 025
VG Omställning av energisystemet	1 155	1 976	2 009
VG EU-stöd	13 260	20 765	22 681
VG Trafikärenden samt övrig ärendehandläggning	62 821	58 879	53 335
Resurssamverkan	0	0	0
Myndighetsövergripande kostnader (10 + 11)	113 705	102 409	114 058
Totala kostnader (inkl. OH)	382 525	386 066	384 118

Tabell B.2 - Årsarbetskrafter 2006-2008					
Myndighetsövergripande verksamhet särredovisad	2008	2008	2008	2007	2006
Årsarbetskrafter per VO och VG	Årsarbets- kraft totalt	Årsarbets- kraft Kvinnor	Årsarbets- kraft Män	Årsarbets- kraft totalt	Årsarbets- kraft totalt
VO Kunskapsuppbyggnad, samordnings- och sektorsövergripande arbete	120	75	45	139	53
VG Utåtriktat sektorsövergripande arbete	93	60	33	105	114
VG Regional tillväxt	6	4	2	5	8
VG Miljömålsarbete	21	11	10	29	31
VO Tillsyn och vägledning	83	56	27	82	76
VG Social tillsyn	31	23	8	32	29
VG Miljötillsyn	24	12	12	22	21
VG Djur- och livsmedelskontroll	5	5	0	5	5
VG Samhällets krisberedskap, tillsyn över plan- och byggnadsväsendet samt övrig tillsyn	23	16	7	23	21
VO Ärendehandläggning	126	81	45	123	124
VG Omställning av energisystemet	2	1	1	4	4
VG EU-stöd	20	14	6	19	21
VG Trafikärenden samt övrig ärendehandläggning	104	66	38	100	99
Myndighetsövergripande (10 + 11)	66	33	33	73	76
Totala årsarbetskrafter	396	245	150	417	429

Tabell B.3 - Kostnader för representation (tkr)	2008	2007	2006
Intern representation (undergrupp 496 i baskontoplanen)	708	410	661
Extern representation (undergrupp 552 i baskontoplanen)	894	1 227	982

Tabell B.4 - Lokaler och service	2008	2007	2006
Lokalkostnader residens (tkr) 103	3 430	3 858	3 404
Lokalyta residens (m ²)	1 357	1 357	1 367
Lokalkostnad per m ² i residenset	2 528	2 843	2 490
Lokalkostnad exkl residenset 113	38 011	38 051	36 481
varav lokalkostnader för kontorslokaler inkl biytor	33 047	35 090	36 472
Lokalyta exkl residens (m ²)	16 963	16 963	16 963
varav lokalyta för kontorslokaler inkl biytor	14 314	14 314	14 314
Lokalkostnad per m ² exkl residens	2 247	2 243	2 334
Lokalkostnad per m ² för kontorslokaler inkl biytor	2 241	2 451	2 548
Lokalkostnad per årsarbetskraft exkl residenset (tkr)	96	92	92
Lokalkostnad per årsarbetskraft för kontorslokaler inkl biytor	83	85	85
Lokalyta per årsarbetskraft (m ²) för kontorslokaler inkl biytor	36,1	34,7	33,3
Kostnader för lokalvård exkl. residens	1 000	1 088	1 464
Driftskostnader för larm och bevakning samt säkerhetsåtgärder i Länsstyrelsens lokaler.	383	482	468

Kommentar:

- Lokalvården har bedrivits med entreprenad
- Större lokalförändringar: Ledningsplatsen på Hantverkargatan 25 har avvecklats. Samtidigt har det skett en utökad förhyrning av 470 kvm kontorsyta på Hantverkargatan 25 med anledning av överföringen av djurskyddstillsynen.

	Tabell C - Kostnader och årsarbetskrafter 2007-2008						
	Tabellen ska innehålla verksamhetskostnader enligt resultaträkningen. Fakta i tabellen ska redovisas för 2007-2008						
VÄS-KOD	Kostnader och årsarbetskrafter¹	2008	2008	2008	2008	2007	2007
		Kostnader	Årsarbetskraft totalt	Årsarbetskraft Kvinnor	Årsarbetskraft Män	Kostnader	Årsarbetskraft totalt
10	Myndighetsövergripande verksamhet	24 319	20,0	11,1	8,9	19 650	20,3
1009	Kompetensutveckling inom område 10	93	0,1	0	0,1	220	0,2
11	Administration och intern service	89 399	47,0	22,6	24,4	82 760	52,2
1109	Kompetensutveckling inom område 11	884	0,6	0,3	0,3	697	0,7
20-21	Övrig förvaltning	20 689	39,6	29,4	11,2	20 231	35,9
2009	Kompetensutveckling inom områdena 20 och 21	168	0,3	0,3	0	352	0,6

VÄS-KOD	Kostnader och årsarbetskrafter ¹	2008	2008	2008	2008	2007	2007
		Kostnader	Årsarbets-kraft totalt	Årsarbets-kraft Kvinnor	Årsarbets-kraft Män	Kostnader	Årsarbets-kraft totalt
201	Allmänna val	221	0,3	0,2	0	131	0,3
202	Medborgarskap	478	0,9	0,9	0	524	1,0
203	Överförmyndare	882	1,7	1,3	0,4	827	1,4
204	Begravningsfrågor	300	0	0	0	299	0,5
205	Näringsrättsliga frågor	461	0,8	0,5	0,3	61	0,1
2051	Pantlåneverksamhet	55	0,1	0,1	0		
2052	Frågor enligt aktiebolagslagen, lagen om ekonomiska föreningar m fl	315	0,5	0,3	0,2		
206	Stiftelser	3 903	6,8	4,4	2,4	3 749	6,6
2061	Stiftelser - registrering	1 807	3,5	3,1	0,4	1 527	2,9
2062	Stiftelser - tillsyn	2 147	3,3	1,3	2,0	2 222	3,7
207	Lönegaranti	1 736	3,5	3,3	0,2	1 546	3,1
208	Deponering, administration och fördelning av medel, allmänna arvsfonden m.m	2 743	4,1	2,5	1,6	2 505	3,2
2081	Deponerade medel	2 641	3,9	2,4	1,6		
2082	Allmänna arvsfonden	41	0,1	0,1	0		
2083	Bygdeavgifter	8	0	0	0		
2084	Rederistöd	0	0	0	0		
2085	Åborätten och allmänningar	0	0	0	0		
211	Allmän kameraövervakning	865	1,8	0,9	0,9	1 056	3,7
212	Bevakningsföretag m m	2 143	4,5	3,8	0,7	2 354	4,5
213	Ärenden enligt ordningslagen m.m överklaganden av polismyndighetens beslut	100	0,2	0,2	0	50	0,1
214	Delgivning, viten, diverse förordnanden	1 747	1,9	1,9	0	1 622	1,8
215	Lotterier, bingo m m	233	0,4	0,4	0	298	0,5
216	Kampsportsmatcher	0	0	0	0	0	0
218	Jakt och viltvård	1 149	1,8	1,4	0,4	983	1,6
219	Övriga ärenden inom övrig förvaltning	111	0,2	0,1	0,1	125	0,3
24	Yrkesmässig trafik	5 494	10,2	6,2	4,0	4 576	9,3
240	Allmänt och övergripande inom yrkesmässig trafik	1 262	1,6	1,2	0,4	1 068	2,4
2409	Kompetensutveckling inom område 24	4	0	0	0	0	0
241	Tillstånd (utom internationella transporter och taxiförarlegitimationer)	1 074	2,4	1,1	1,3	1 162	2,7
242	Internationella transporter	18	0	0	0	16	0
243	Tillsyn och kontroll (utom taxiförarlegitimationer)	2 541	4,8	2,8	2	1 816	3,6
244	Taxiförarlegitimationer	599	1,4	1,1	0,3	502	0,9
249	Övriga ärenden inom yrkesmässig trafik	0	0	0	0	0	0

VÄS-KOD	Kostnader och årsarbetskrafter ¹	2008	2008	2008	2008	2007	2007
		Kostnader	Årsarbets- kraft totalt	Årsarbets- kraft Kvinnor	Årsarbets- kraft Män	Kostnader	Årsarbets- kraft totalt
25	Körkort och trafikföreskrifter	29 066	53,1	42,0	11,1	24 480	46,7
250	Allmänt och övergripande inom körkort och trafikföreskrifter	2 368	2,8	2,3	0,5	1 650	2,3
2509	Kompetensutveckling inom område 25	0	0	0	0	0	0
251	Tillstånd	12 939	21,4	19,3	2,1	10 281	18,4
252	Villkor	2 230	5,0	3,8	1,2	1 800	4
253	Körkortsingripanden	9 221	19,9	13,9	6,0	8 574	18,9
258	Trafikföreskrifter mm	2 308	3,9	2,7	1,2	2 174	3,9
259	Övriga ärenden inom körkort och trafikföreskrifter m m	0	0	0	0	185	0,4
28	Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor	4 876	7,4	6,5	0,9	4 493	6,5
280	Allmänt och övergripande inom livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor	1 251	2,0	1,6	0,4	1 352	2,0
2809	Kompetensutveckling inom område 28	290	0,3	0,3	0	0	0
281	Livsmedelskontroll	448	0,7	0,6	0	276	0,4
282	Djurskydd	2 735	4,1	3,8	0,3	2 164	3,1
283	Smittskydd	378	0,6	0,5	0,1	465	0,7
284	Allmänna veterinära frågor m.m	63	0,1	0,1	0	88	0,1
289	Övriga ärenden inom livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor	0	0	0	0	147	0,2
30	Regional tillväxt	25 167	15,4	8,3	7,1	33 483	16,4
300	Allmänt och övergripande inom regional utveckling	7 451	9,2	5,2	4,0	5 829	7,6
3009	Kompetensutveckling inom område 30	0	0	0	0	0	0
301	Tillväxtprogram mm	3 572	1,7	1,1	0,5	2 107	0,9
302	Företagsstöd	392	0,6	0,2	0,3	2 915	1,4
303	Regional projektverksamhet	8 441	2,3	0,7	1,6	10 398	1,8
304	EG:s strukturfonder (Regionala fonden, Sociala fonden och Jordbruksfonden)	1 706	1,4	0,9	0,5	11 972	4,9
305	Uppföljning och utvärdering av regionala stöd (ej EG:s strukturfonder)	0	0	0	0	0	0
306	Gränsregionalt samarbete (ej Interreg)	1 233	0	0	0	0	0
307	Konkurrensfrågor	4	0	0	0	12	0
309	Övriga ärenden inom regional utveckling	2 368	0,1	0	0,1	251	0,2
34	Infrastrukturplanering	3 882	4,9	2,1	2,8	7 653	7,2
3409	Kompetensutveckling inom område 34	0	0	0	0	0	0

VÅS KOD	Kostnader och årsarbetskrafter ¹	2008	2008	2008	2008	2007	2007
		Kostnader	Årsarbets- kraft totalt	Årsarbets- kraft Kvinnor	Årsarbets- kraft Män	Kostnader	Årsarbets- kraft totalt
40	Hållbar samhällsplanering och boende	21 867	32,9	23,0	9,9	22 236	35,2
400	Allmänt och övergripande inom hållbar samhällsplanering och boende	6 721	9,6	6,7	2,8	6 765	9,9
4009	Kompetensutveckling inom områdena 40 och 41	462	0	0	0	0	0
401	Översikts- och regionplaner m.m	317	0,5	0,3	0,2	120	0,4
402	Detaljplaner, områdesbestämmelser, fastighetsplaner m.m	2 640	4,5	3,1	1,4	2 590	5
403	Överklagande av kommuns beslut enligt plan- och bygglagen	8 908	13,9	9,7	4,2	9 471	14,9
404	Tillsyn av plan- och byggnadsfrågor, samråd m.m	903	1,2	0,9	0,3	1 034	1,6
4041	Tillsyn av planfrågor	772	1,1	0,8	0,3		
4042	Tillsyn av byggnadsfrågor	104	0,1	0,1	0		
405	Bostadsförsörjning	2 117	2,8	1,9	0,9	1 980	2,7
406	Ekologiskt hållbar samhällsutveckling	29	0,1	0,1	0	28	0,2
407	Fastighetsbildning, frågor kring markanvändning m.m	183	0,3	0,3	0	168	0,3
409	Övriga ärenden inom hållbar samhällsplanering och boende	48	0	0	0	80	0,2
41	Stöd till boende	2 757	4,8	2,9	1,9	4 200	7,9
411	Bidrag till nybyggnad	829	1,1	0,4	0,7	1 329	2,4
412	Bidrag till ombyggnad	326	0,6	0,2	0,4	727	1,5
413	Bidrag till energiåtgärd	1 036	2,0	1,2	0,8	1 692	3
414	Bidrag till åtgärder mot radon	565	1,1	1,1	0	451	1
419	Övriga ärenden inom stöd till boende	1	0	0	0	0	0
42	Omställning av energisystemet	168	0,2	0,2	0,1	533	0,8
420	Allmänt och övergripande inom omställning av energisystemet	15	0	0	0	41	0,1
4209	Kompetensutveckling inom område 42	0	0	0	0	24	0
421	Förnybar energi	34	0,1	0,1	0	198	0,3
422	Hushållning med energi	0	0	0	0	0	0
429	Övriga ärenden inom omställning av energisystemet	118	0,2	0,1	0,1	270	0,4
43	Kulturmiljö	9 355	11,3	6,6	4,7	7 714	11,9
430	Allmänt och övergripande inom kulturmiljö	2 049	2,9	1,8	1,1	1 932	3,2
4309	Kompetensutveckling inom område 43	0	0,2	0,1	0,1	0	0
431	Fornminnen	2 701	2,6	0,7	1,9	2 326	3
432	Byggnadsminnen	534	1,0	0,9	0,1	702	1,4
433	Kyrkliga kulturminnen	618	1,2	0,4	0,8	640	1,3
434	Byggnadsvård	831	1,4	1,1	0,3	1 118	2,2

VÄS-KOD	Kostnader och årsarbetskrafter ¹	2008	2008	2008	2008	2007	2007
		Kostnader	Årsarbets-kraft totalt	Årsarbets-kraft Kvinnor	Årsarbets-kraft Män	Kostnader	Årsarbets-kraft totalt
435	Fornminnes- och kulturlandskapsvård	582	0,2	0,1	0,1	520	0,1
436	Kulturhistoriskt värdefulla miljöer	406	0,8	0,5	0,2	376	0,5
439	Övriga ärenden inom kulturmiljö	1 635	1,2	1,1	0,1	100	0,2
45	Krishantering, skydd mot olyckor och civilt försvar	28 263	14,8	4,2	10,6	14 632	16,4
450	Allmänt och övergripande inom krishantering, skydd mot olyckor och civilt försvar	4 370	4,7	1,4	3,3	4 191	4,1
4509	Kompetensutveckling inom område 45	0	0	0	0	0	0,1
451	Riskhantering och säkerhet	1 439	2,7	1,2	1,5	2 143	2,6
452	Skydd mot olyckor inklusive räddningstjänstansvar	1 181	1,5	0,3	1,2	1 814	2,8
453	Krisberedskap samt civilt försvar	2 289	3,1	0,7	2,4	2 654	3,8
454	Dammsäkerhetsfrågor	0	0	0	0	0	0
455	Utbildning, övning information	595	0,9	0,2	0,8	973	1,6
456	Tillsyn och uppföljning	57	0,1	0	0,1	31	0,1
459	Övriga ärenden inom, fredstida krishantering, skydd mot olyckor och civilt försvar	18 333	1,8	0,4	1,4	2 825	1,5
5	Naturvård och miljöskydd	65 006	67,1	33,3	33,8	68 049	73
50	Övergripande och gemensamt för naturvård och miljöskydd	21 689	27,3	18,3	9,0	24 470	31,6
500	Allmänt och övergripande inom naturvård och miljöskydd	10 293	13,7	8,4	5,3	12 088	17,4
5009	Kompetensutveckling inom områdena 50-58	0	0,9	0,5	0,5	0	0
501	Miljömål	1 744	1,6	0,8	0,8	1 530	1,8
502	Miljöövervakning och uppföljning av miljömål	5 248	6,0	4,9	1,1	7 425	8,8
503	Tillsynsvägledning	536	0,8	0,5	0,3	362	0,5
504	Överlåtelse av beslut och operativ tillsyn till kommun	1	0	0	0	29	0
505	Överklagande av kommuns beslut enligt miljöbalken m.fl. författningar	2 246	3,4	2,2	1,0	1 785	3
509	Övriga ärenden inom övergripande naturvård och miljöskydd	1 621	1,8	1,5	0,3	1 251	1,4
51	Skydd av områden och arter, förvaltning och skötsel av skyddade områden	24 397	10,8	3,4	7,4	23 409	12,9
511	Skydd av områden och arter (exkl vattenskyddsområden och kulturresevat)	10 138	8,1	2,3	5,8	10 605	9,5
512	Förvaltning och skötsel av skyddade områden	13 935	2,1	1,0	1,1	12 356	2,6
513	Vattenskyddsområden (exkl tillsyn)	132	0,2	0	0,2	69	0,1
515	Tillsyn av områdesskydd (exkl vattenskyddsområden)	20	0,1	0	0,1	42	0,1
516	Tillsyn av vattenskyddsområden	34	0,1	0,1	0	58	0,1

VÄS-KOD	Kostnader och årsarbetskrafter ¹	2008	2008	2008	2008	2007	2007
		Kostnader	Årsarbets-kraft totalt	Årsarbets-kraft Kvinnor	Årsarbets-kraft Män	Kostnader	Årsarbets-kraft totalt
519	Övriga ärenden inom skydd av områden och arter	138	0,2	0	0,2	279	0,5
52	Prövning och tillsyn för skydd av naturen	1 791	3,3	2,0	1,3	1 552	2,8
521	Tillstånd och dispenser avseende naturskydd	1 262	2,3	1,2	1,1	937	1,6
522	Skydd för djur- och växtarter	116	0,2	0,2	0	139	0,3
523	Övrig prövning avseende naturskydd	48	0,1	0,1	0	56	0,1
525	Samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken	152	0,3	0,2	0,1	147	0,3
526	Tillsyn av dispenser och tillstånd avseende områdesskydd	103	0,2	0,1	0,1	140	0,3
527	Tillsyn av skydd för djur- och växtarter	52	0,1	0,1	0	71	0,1
528	Tillsyn av övrig prövning avseende naturskydd	48	0,1	0,1	0	50	0,1
529	Övriga ärenden inom prövning och tillsyn för skydd av naturen	10	0	0	0	12	0
53	Vattenverksamhet	7 646	12,1	3,9	8,2	6 906	8,4
531	Prövning av vattenverksamhet	599	0,9	0,3	0,6	719	1,1
535	Tillsyn av vattenverksamhet	2 040	3,2	1,5	1,7	1 526	2,8
537	Förvaltning av kvalitén på vattenmiljön	4 909	7,9	2,1	5,8	4 418	4,5
539	Övriga ärenden inom vattenverksamhet	98	0,1	0	0,1	243	0,1
54	Mineral- och torvfyndigheter	0	0	0	0	144	0,3
543	Prövning enligt minerallagen och lagen om vissa torvfyndigheter	0	0	0	0	0	0
546	Tillsyn av undersökning och bearbetning av torvfyndigheter	0	0	0	0	0	0
549	Övriga ärenden inom mineral- och torvfyndigheter	0	0	0	0	0	0
55	Miljöfarlig verksamhet	5 774	9,2	4,2	5,0	6 081	10,0
551	Prövning av miljöfarlig verksamhet enligt 9 kap. miljöbalken (inkl Samråd)	3 526	5,5	2,4	3,1	3 988	6,4
555	Tillsyn av miljöfarlig verksamhet	2 179	3,6	1,8	1,8	1 972	3,4
559	Övriga ärenden inom miljöfarlig verksamhet	69	0,1	0	0,1	121	0,2
56	Övrigt miljö- och hälsoskydd	1 596	1,3	0,6	0,8	2 517	1,4
561	Prövning av kemiska produkter och biotekniska organismer	66	0,1	0	0,1	50 375	0,1
562	Prövning av avfall och producentansvar	306	0,6	0,1	0,5	37	0,1
5620	Transport av avfall och farligt avfall	267	0,5	0,1	0,4	314	0,6
563	Prövning av övrigt miljö- och hälsoskydd	210	0,4	0,3	0,1	192	0,4
565	Tillsyn av kemiska produkter och biotekniska organismer	5	0	0	0	5	0
566	Tillsyn av avfall och producentansvar	33	0	0	0	45	0,1
567	Tillsyn av övrigt miljö- och hälsoskydd	119	0,2	0,1	0,1	116	0,2
569	Övriga ärenden inom övrigt miljö- och hälsoskydd	856	0	0	0	1 757	0

VÄS-KOD	Kostnader och årsarbetskrafter ¹	2008	2008	2008	2008	2007	2007
		Kostnader	Årsarbets- kraft totalt	Årsarbets- kraft Kvinnor	Årsarbets- kraft Män	Kostnader	Årsarbets- kraft totalt
57	Förorenade områden, efterbehandling	1 994	3,1	1,0	2,1	2 732	5,5
571	Prövning av förorenade områden	3	0	0	0	12	0
575	Tillsyn av förorenade områden och miljöriskområden	18	0	0	0	41	0,1
577	Efterbehandling av förorenade områden	1 968	3,1	1,0	2,1	2 670	5,4
579	Övriga ärenden inom förorenade områden	5	0	0	0	10	0
58	Restaurering	118	0	0	0	238	0,1
60	Lantbruk	14 059	21,0	12,9	8,1	11 382	18,3
600	Allmänt och övergripande inom lantbruk	1 788	2,2	1,1	1,1	2 139	3,1
6009	Kompetensutveckling inom område 60	0	0,3	0,2	0,1	0	0
601	Stöd till jordbruket enligt EG:s förordningar	5 958	10,8	7,4	3,4	5 329	9,7
602	Stöd till landsbygdsutvecklingsåtgärder exkl. kompetensutveckling	1 372	2,4	0,8	1,6	1 320	1,4
603	Stöd till kompetensutvecklingsåtgärder inom lantbruket	3 901	4,2	3,0	1,2	1 890	2,5
604	Utveckling av jordbruksnäringen och landsbygden	510	0,8	0,3	0,5	12	0,9
605	Tillsyn, kontroll m m	280	0,2	0,2	0	437	0,3
606	Jordbruksfastigheter	185	0,3	0,1	0,2	187	0,3
609	Övriga ärenden inom lantbruk	65	0,1	0,1	0	68	0,1
61	Rennäring m m (enbart Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län)	0	0	0	0	0	0
610	Allmänt och övergripande inom rennäring m m	0	0	0	0	0	0
6109	Kompetensutveckling inom område 61	0	0	0	0	0	0
611	Rennäring	0	0	0	0	0	0
612	Stöd	0	0	0	0	0	0
613	Fjällförvaltning	0	0	0	0	0	0
614	Anläggningar där staten har underhållsskyldighet	0	0	0	0	0	0
619	Övriga ärenden inom rennäring	0	0	0	0	0	0
62	Fiske	819	1,3	0,3	1,0	1 379	2
620	Allmänt och övergripande inom fiske	5	0,1	0,1	0	279	0,1
6209	Kompetensutveckling inom område 62	0	0	0	0	0	0
621	Fiskerinäring	131	0,2	0	0,2	131	0,2
622	Stöd till fisket	291	0,2	0	0,2	254	0,2
623	Fiskevård, fritidsfiske	386	0,6	0,1	0,5	710	1,5
629	Övriga ärenden inom fiske	6	0,1	0	0,1	4	0
64	Skogsbruk (endast Gotlands län)	0	0	0	0	0	0
6409	Kompetensutveckling inom område 64	0	0	0	0	0	0

VÄS-KOD	Kostnader och årsarbetskrafter ¹	2008	2008	2008	2008	2007	2007
		Kostnader	Årsarbetskraft totalt	Årsarbetskraft Kvinnor	Årsarbetskraft Män	Kostnader	Årsarbetskraft totalt
70	Social omvårdnad	24 386	35,3	26,2	9,1	25 544	38,3
700	Allmänt och övergripande inom social omvårdnad	4 068	4,5	3,1	1,4	3 589	4,7
7009	Kompetensutveckling inom område 70	295	0,6	0,5	0,1	1 368	1,2
701	Tillsyn och rådgivning	11 857	18,7	14,4	4,3	13 912	23
702	Enskild vårdverksamhet	1 743	3	2,4	0,6	1 065	2,1
703	Individärenden - yttranden till domstol m m	1 299	1,8	1,6	0,2	1 234	2,3
704	Fördelning av statsbidrag	3 692	4,7	4,0	0,7	2 464	3
705	Alkohol och tobaksärenden	1 493	2,4	0,5	1,9	1 826	3
709	Övriga ärenden inom social omvårdnad	180	0,2	0,2	0	709	0,2
80	Jämställdhet mellan kvinnor och män	7 307	5,9	5,2	0,7	18 536	12,6
8009	Kompetensutveckling inom område 80	2	0	0	0	0	0
85	Integration	5 751	9,5	7,1	2,5	14 535	6,4
8509	Kompetensutveckling inom område 85	14	0	0	0	36	0,1
	Resurssamverkan	0	0	0	0	0	0
	Summa på 2-siffernivå	382 525	395,5	245,4	150,1	386 066	417,3

¹ Uppgifterna avser all anställd personal vid Länsstyrelsen, oavsett finansiering och anställningsform.

En årsarbetskraft motsvarar 220 arbetsdagar per år.

Redogör för vad som ingår i kompetensutvecklingstiden.

Tabell D – Redovisning av ärenden 2008 (samtliga ärenden oavsett databas)

Nedanstående tabell svarar mot de krav på återrapportering som anges för samtliga verksamhetsområden.

I de fall individärenden förekommer under Kommunikationer och Regional utvecklingspolitik skall dessa redovisas även uppdelat efter kvinnor/män och juridiska personer, se tabell D.1.

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Sakområde och del av sakområde	Ingående balans	Antal inkomna ärenden (exkl. initiativ-ärenden)	Antal initiativ-ärenden	Antal beslutade ärenden	Utgående balans (F=B+C+D-E)	Antal överklagade ärenden¹	Antal överklagade ärenden som avgjorts i högre instans²	varav antal ändrade³	Antal ej beslutade ärenden, äldre än två år.
Myndighetsövergripande, administration och Intern service (10-11)	132	158	378	514	154	0	0	0	21
Övrig förvaltning (20-21)	2 250	21 827	1 054	21 769	3 362	104	77	10	151
varav stiftelser (206)	933	7281	366	7117	1463	14	6	0	0
varav allmän kameraövervakning (211)	222	813	20	803	252	42	26	9	72
varav bevakningsföretag m m (212)	1 045	8 559	566	8 816	1 354	9	9	1	26
Yrkesmässigtrafik (24)	1 696	5 193	603	5 547	1 945	174	157	34	336
varav tillsyn och kontroll (utom taxiföralegitimationer) (243)	1 441	2771	546	3152	1606	80	71	19	325
Körkort och trafikföreskrifter m m inkl s k gröna ärenden (25)	18 623	81 202	308	77 075	23 058	1 194	983	109	1 530
varav tillstånd exkl. s k gröna ärenden (251)	9 541	52 104	0	49 072	12 573	193	101	13	893
varav s k gröna ärenden ⁵	0	5 342	0	4 998	344				
varav körkortsingripanden (253)	5 650	18 600	0	17 406	6 844	900	807	83	478
Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor (28)	131	401	19	442	109	22	21	1	9
varav Livsmedelskontroll (281)	34	47	3	70	14	5	3	0	0
varav Djurskydd (282)	85	308	14	317	90	17	18	1	9
varav Smittskydd (283)	5	20	2	23	4	0	0	0	0
varav Allmänna veterinära frågor (284)	3	0	0	3	0	0	0	0	0
Regional tillväxt (30)	111	61	31	96	107	1	1	0	27
Infrastrukturplanering (34)	72	57	9	80	58	0	0	0	9
Hållbar samhällsplanering och boende (40)	1 173	3 218	6	3 138	1259	500	722	70	131
Stöd till boende (41)	1 497	2 997	0	3 223	1 271	133	78	5	2
Omställning av energisystemet (42)	2	5	0	5	2	0	0	0	0

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Sakområde och del av sakområde	Ingående balans	Antal inkomna ärenden (exkl. <u>initiativ-ärenden</u>)	Antal initiativ-ärenden	Antal beslutade ärenden	Utgående balans (F=B+C+D-E)	Antal överklagade ärenden¹	Antal överklagade ärenden som avgjorts i högre instans²	varav antal ändrade³	Antal ej beslutade ärenden, äldre än två år.
Kulturmiljö (43)	345	834	53	920	312	2	3	1	34
Krishantering, skydd mot olyckor och civilt försvar (45)	127	92	183	310	92	4	1	1	48
varav tillsyn enligt lag om skydd mot olyckor samt uppföljning av kommunernas krishanteringssystem (456)	0	2	1	3	0	0	0	0	0
Övergripande och gemensamt för naturvård och miljöskydd (50)	547	615	30	659	533	113	96	18	36
Skydd av områden och arter, förvaltning och skötsel av skyddade områden (51)	238	144	101	229	254	1	3	0	90
varav tillsyn av vattenskyddsområden (516)	1	0	0	0	1	0	0	0	1
Prövning och tillsyn för skydd av naturen (52)	203	493	17	497	216	19	17	4	33
Vattenverksamhet (53)	237	333	19	362	227	16	6	3	41
varav tillsyn av vattenverksamheten (535)	154	269	12	290	145	16	6	3	26
Mineral- och torvfyndigheter (54)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Miljöfarlig verksamhet (55)	362	437	17	477	339	16	13	8	78
varav tillsyn av miljöfarlig verksamhet (555)	210	298	16	346	178	10	7	3	37
Övrigt miljö och hälsoskydd (56)	89	381	0	357	113	2	0	0	6
Förorenade områden, efterbehandling (57)	47	85	3	92	43	0	2	0	9
varav tillsyn av förorenade områden och miljöriskområden (575)	5	7	0	4	8	0	2	0	0
Restaurering (58)	4	5	3	2	10	0	0	0	0
Lantbruk (60)⁴	2 322	349	327	2 710	288	29	11	0	6
varav stöd till jordbruket enligt EGs förordningar (601)	2 072	53	263	2 358	30	26	0	0	2
Rennäring mm (enbart Dalarnas, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län (61)	0	0	0	0	0	0	0	0	0

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Sakområde och del av sakområde	Ingående balans	Antal inkomna ärenden (exkl. <u>initiativ-ärenden</u>)	Antal initiativ-ärenden	Antal beslutade ärenden	Utgående balans (F=B+C+D-E)	Antal överklagade ärenden ¹	Antal överklagade ärenden som avgjorts i högre instans ²	Varav antal ändrade ³	Antal ej beslutade ärenden, äldre än två år
Fiske (62)	111	376	9	325	171	0	1	0	8
Skogsbruk (64)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Social omvårdnad (70)	1 454	3 039	1 192	4 086	1 599	20	12	12	175
Varav tillsyn och rådgivning (701)	877	2 231	993	3 114	987	7	7	0	21
Jämställdhet mellan kvinnor och män (80)	72	38	10	24	96	0	0	0	45
Integration (85)	64	28	2	16	78	0	0	0	18
Summa									
Varav Vattenmyndighetens ärenden	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Varav Miljöprövnings-delegationens ärenden	86	65	1	48	104	7	6	3	30

¹ Avser ärenden som är beslutade av Länsstyrelsen och överklagade till högre instans.

² Redovisa de ärenden som avgjorts i högre instans och vars domar/beslut inkommit till Länsstyrelsen under 2008.

³ Avser ärenden som är ändrade substantiellt (t ex ska ändring av angivna tidpunkter ej beaktas) i förhållande till Länsstyrelsens beslut.

⁴ Lantbruksärenden inkl jordbruksstödsärenden registrerade i IAKS och Ararat.

⁵ De länsstyrelser som diarieför samtliga handledarskap redovisar denna grupp i sin helhet under 251.

Tabell D.1 – Redovisning av vissa ärenden uppdelat på kvinnor, män och juridiska personer

Det är avsändare/mottagare som avgör till vilken kategori i tabellen som ett ärende registreras.

A	B			C			D		
Sakområde och del av sakområde	Antal inkomna ärenden under 2008			Antal beslutade ärenden under 2008			Antal överklagade ärenden under 2008		
	Kvinnor	Män	Jur pers	Kvinnor	Män	Jur pers	Kvinnor	Män	Jur pers
Kommunikationer (24-25, 34), exklusive s k gröna ärenden	21 522	57 413	477	20 390	55 418	437	178	1 156	17
Regional tillväxt (30)	0	0	116	1	2	92	0	0	0

VO Kunskapsuppbyggnad, samordnings- och sektorsövergripande arbete

Mål 1: Länsstyrelserna ska stärka det sektorsövergripande arbetet och samordningen av de olika sakområdena för att uppnå effektiva lösningar och bidra till en hållbar utveckling i länen.

Redovisa kortfattat i punktform de tre största hindren för ett framgångsrikt sektorsövergripande arbete.

Det sektorsövergripande arbetet förutsätter samarbeten vilket kräver tid, resurser och uthållighet för att uppnå resultat. Budgetstrukturer och regelverk hos myndigheterna försvårar ofta samordningen. Förutsättningen för att detta skall lösas är samordning i regeringskansliet kring uppdrag till myndigheterna. Konkreta exempel är utlysningar från olika program hos Vinnova och Nutek som inte tar hänsyn till de regionala behoven och prioriteringarna. Uppdragen till sektorsmyndigheter bör minska och i högre utsträckning bör regeringskansliet lita till länsstyrelsernas kunskap om de regionala förutsättningarna och vad som leder till att nationella mål uppnås.

Ytterligare en svårighet med det sektorsövergripande arbetet är att det är nödvändigt att olika regionala aktörer ser mervärden för den egna verksamheten, dvs att samarbetet kan konkretiseras förhållandevis snabbt. Det är en utmaning att få flera olika perspektiv och organisationer att samverka för hållbar utveckling och samtidigt kunna redovisa resultat till den egna organisationen.

Vi ser en otydlig rollfördelning mellan olika aktörer (bl a inom kulturmiljöområdet) vilket kan medföra bristande effektivitet.

Verksamhetsgren Utåtriktat sektorsövergripande arbete

Tabell 1.1 - För sakområdet jämställdhet			
Kostnader/intäkter för sakområde Jämställdhet	2008	2007	2006
Verksamhetskostnader inkl. OH¹ (tkr)	9 603	21 317	10 058
varav ramanslag 32:1, netto (tkr)	2 732	4 754	3 067
varav övrig finansiering (tkr)	6 871	16 563	6 991
Andel av Länsstyrelsens totala verksamhetskostnader (%)	2,5 %	6,2 %	2,6 %
Verksamhetsintäkter	8 627	12 014	8 470

¹ Med OH avses Myndighetsövergripande verksamhet (10+11)

Mål 1: Verksamheten ska bedrivas så att det finns god beredskap och kapacitet för mottagande av skyddsbehövande m.fl. som beviljats uppehållstillstånd samt utvecklad samverkan mellan kommuner och myndigheter i länet avseende boende, introduktion och snabb arbetsmarknadsetablering.

Redovisa hur arbetet med att skapa god beredskap och kapacitet i länet för att ta emot skyddsbehövande som beviljats uppehållstillstånd har bedrivits. Redovisningen ska lämnas i en enhetlig struktur enligt det gemensamma förslag som tagits fram via Länsstyrelsen i Jämtlands län (IJ2007/3174IM, Länsstyrelsen i Jämtlands län diarienummer 850-13554-07, se punkterna nedan). Eventuella förändringar eller kompletteringar av redovisningen görs efter anvisningar från Länsstyrelsen i Jämtlands län.

Redovisa antal kommuner i länet:

- som hade en överenskommelse om mottagning av skyddsbehövande vid årets början och årets slut
- som vid årets slut har en treårsöverenskommelse med Migrationsverket
- som under 2008 inte haft någon överenskommelse om mottagning av skyddsbehövande.

Samtliga 26 kommuner i länet har en överenskommelse om skyddsbehövande, treårsöverenskommelser med Migrationsverket och har haft överenskommelser under såväl 2007 som 2008.

Redovisa antalet kommuner som i jämförelse med förra året:

- ökat sitt faktiska mottagande
- har oförändrat mottagande
- minskat sitt faktiska mottagande.

I jämförelse med 2007 har 7 kommuner ökat sitt mottagande och 19 kommuner minskat sitt mottagande. Ingen kommun har oförändrat mottagande.

Redovisa de huvudsakliga skälen för ett minskat mottagande är:

- a) bostadsbrist
- b) arbetsmarknadssituationen
- c) färre anvisade/placerade än beräknat
- d) annan orsak.

Färre flyktingar beviljades uppehållstillstånd under 2008. Det kom också färre personer med familjeanknytning än beräknat.

Länsstyrelsen ska redovisa:

- de mest väsentliga insatserna från Länsstyrelsen för att främja beredskapen att ta emot skyddsbehövande som erhållit uppehållstillstånd (konferenser, besök i kommunerna etc.),
- hur samverkan mellan myndigheter, kommuner och andra aktörer bedrivits och utvecklats för att genomföra introduktionsprogram som leder till snabbare arbetsmarknadsanpassning,
- om nya angreppssätt eller metoder prövats för att öka engagemanget i länet för att ta emot och introducera nyanlända invandrare, samt
- hur samverkan mellan länsstyrelserna, Migrationsverket och Arbetsmarknadsstyrelsen har utvecklats och eventuella behov av förändringar. Denna redovisning kan göras gemensam för länsstyrelserna.

Länsstyrelsen har tillsammans med andra aktörer bl a kommunerna, Migrationsverket, Arbetsförmedlingen, Landstinget, Företagarna och frivilligsektorn arbetat med att skapa en sammanhållen kedja för en mer effektiv introduktion för asylsökandes och nyanländas etablering i länet. Målsättningen är att nyanlända flyktingar får en snabb etablering på arbetsmarknaden med start redan från asyltiden. Under året har många projekt/aktiviteter kommit igång för att effektivisera det regionala flyktingmottagande.

Samverkan har skett på olika tjänstemannanivåer från flyktingsamordnarnätverk till samarbete på chefsnivå. En samrådsgrupp under ledning av landshövdingen har haft ett särskilt ansvar för att underlätta en effektiv introduktion av flyktingarna och för att främja länsgemensamma insatser. I arbetsgruppen har företrädare för fem kommuner, landstinget samt Arbetsförmedlingen, Migrationsverket och Försäkringskassan ingått. En första fas är nu avslutad. En positiv utveckling av länets flyktingmottagande har initierats. Mot denna bakgrund har organisationen utvecklats med verkan i ordinarie organisationsstrukturer.

Samverkan med Migrationsverket och Arbetsförmedlingen sker främst via den nationella samverkansdelegationens arbete. I det regionala arbetet ingår också dessa i projekt och samrådsgrupperingar.

Länsstyrelsen har för att underlätta mottagandet spridit kunskap och information om mottagningsstatistik och prognoser. Länsstyrelsen har också kontinuerligt följt kommunernas arbete med mottagandet.

Länsstyrelsen ska också, enligt datum som Migrationsverket fastställer, inför de prognosinlämningar som Migrationsverket ska redovisa till regeringen inge underlag till verket om hur arbetet med att träffa förslag till överenskommelser med kommuner om flyktingmottagande samt hur bosättningen i kommunerna fortlöper. Av redovisningen ska framgå vilka hinder som finns för bosättningen.

Redovisat i särskild ordning.

Mål 2: Länsstyrelsernas kulturmiljöarbete ska bedrivas i samverkan med övriga sakområden, särskilt sakområdena naturvård, miljöskydd, samhällsplanering, integration och lantbruk. Kunskapsuppbyggnad för samverkan ska ske bl a genom utveckling av tvärspektoriella kunskapsunderlag.

Redovisa hur samverkan mellan olika sakområdena har bedrivits.

Arbetet med kulturmiljöfrågor bedrivs i nära samarbete med planfrågorna, såväl vad gäller samarbete kring plansamråd som vad gäller tillsyn och tillsynsvägledning av kommunernas arbete genom exempelvis kommunträffar och samråd, med syfte att uppnå en balanserad utveckling och en samsyn kring avvägningar mellan behoven av bevarande och utveckling i länet.

Länsstyrelsen har under 2008 arbetat med ett antal särskilda projekt med uttalat syfte att fungera över sakområdesgränserna. Exempel på detta är projektet Betesdjur i skärgården, som inneburit särskilda satsningar på skärgårdens kulturarv samt ett projekt rörande Mälardalens unika lindar vilka planerats i samarbete mellan kulturmiljö, lantbruk och naturvård samt med motsvarande funktioner övriga länsstyrelser i Mälardalen och Sveriges Lantbruksuniversitet.

Länsstyrelsen regeringsuppdrag att fortsätta utveckla nationalstadsparken Ulriksdal-Haga-Brunnsviken-Djurgården i enlighet med det handlingsprogram som redovisades 2006 (Framtidens Nationalstadspark, Länsstyrelsen i Stockholms län rapport 2006:11) genomförs som ett

sektorsövergripande projekt med en nära samverkan mellan framför allt kulturmiljö och naturvård. Även plan- och informationsfunktionerna har deltagit i delar av arbetet.

Inom ramen för Landsbygdsprogrammet lämnar Länsstyrelsen stöd till åtgärder för bevarande och uppgradering av natur- och kulturarvet på landsbygden. I dessa frågor samverkar lantbruks-, naturvårds- och kulturmiljöfunktionen.

Viktiga framgångsfaktorer bedöms vara tillräckliga resurser som delas av de olika sakområdena, så att ett stabilt samarbete kan åstadkommas, samt arbetsuppgifter/samarbetsprojekt som är av lika stort intresse för alla inblandade

Det saknas idag både ekonomiska och personella resurser för att kunna utveckla gemensamma kunskapsunderlag till förfång för såväl kulturmiljöintressena som andra intressen.

Mål 5: Länsstyrelsen ska bidra till att uppnå de jämställdhetspolitiska målen i länet. Samverkan ska sökas med strategiska statliga myndigheter och andra viktiga aktörer i länet.

Länsstyrelsen ska redovisa vilka insatser som gjorts för att övergripande stödja viktiga aktörer i länet när det gäller jämställdhetsintegrering, samt omfattningen och resultatet av dessa insatser.

Våren 2008 fastställdes den regionala strategin för jämställdhet i Stockholms län 2008-2013. Bakom strategin står Länsstyrelsen, Stockholms läns landsting samt Kommunförbundet i Stockholms län. En strategigrupp med representanter för parterna samt Stockholm Stad och Skatteverket har bildats för att genomföra och följa upp strategin. Även Arbetsförmedlingen har inbjudits men har ännu inte anslutit. Ett av syftena med strategin var att fungera som underlag för framtagandet av den nya regionala utvecklingsplanen (RUFS) och det regionala utvecklingsprogrammet (RUP) för Stockholms län. Strategigruppen kommer att sprida strategin dels i samband med RUFS/RUP-sammankomster och dels i form av spridningsseminarier.

Länsstyrelsen har under 2008 gett utbildning i jämställdhetsintegrering till kommuner i länet, resurscentra för kvinnor, genuspedagoger samt personal från statliga myndigheter. Även stöd till ESF-projekt har lämnats. Under hösten 2008 hölls ett seminarium för ett 30-tal personer i Kvinnokonventionen resp Nya Diskrimineringslagen. Vidare har delegationer från Ukraina, Kina, och Ryssland tagits emot.

Inom ramen för projektet Framsyn Sthlm–Mälarregionen har tagits fram en modell för jämställdhetsintegrering av komplexa projekt. Modellen har bl a använts i samband stora kompetensutvecklingsprojekt inom Europeiska socialfonden.

Länets viktiga aktörer har slagit fast att jämställdhet är en förutsättning för tillväxt och regional utveckling. Diskussioner om frågorna har i samband med framtagandet av strategin förts upp på hög politisk nivå. Kortare broschyrer har producerats. Ett länsövergripande samarbetsorgan för jämställdhet har bildats vilket har vitaliserat jämställdhetsarbetet.

Verksamhetsgren Regional tillväxt

Tabell 1.2 - Fördelning av beslut per ändamål (tkr)	2008	2007	2006
1. Regionalt investeringsstöd	0	0	0
2. Regionalt bidrag till företagsutveckling	832	1 216	769
3. Stöd till kommersiell service	1 122	784	240
4. Sysselsättningsbidrag	0	0	0
5. Såddfinansiering	0	0	0
6. Regional projektverksamhet (totalt)	9 482	8 446	6 657
varav regionala tillväxtprogram	4 702	5 420	3 726
varav EG:s strukturfondsprogram	4 780	2 263	2 931
varav kommersiell service			
varav övrigt		240	
7. Uppföljning och utvärdering			
Totalt	11 436	10 446	7 666
Ändamål 1-5 (företagsstöd). Beslut som avser medfinansiering EG:s strukturfondsprogram	0	1218	984

Med beslut avses beslut som fattas under året och som betalas ut under året eller något av de påföljande åren

Uppgifter fylls endast i avseende ändamål för vilka respektive länsstyrelse disponerar medel.

Under regional projektverksamhet anges den totala summan beslut samt andel av den totala summan som avser medfinansiering av EG:s strukturfondsprogram och regionala tillväxtprogram samt projektmedel till kommersiell service (ej ändamål 3) och eventuella övriga områden (exklusive ändamål 7)

Tabell 1.3 - Fördelning av beslut fattade mot bemyndigande avseende stöd till ekonomiska föreningar (t ex kooperativ verksamhet) (tkr)	2008	2007	206
Företagsstöd	0	0	0
Regional projektverksamhet	0	0	0
Totalt	0	0	0

Redovisade belopp ska inkludera ev. medfinansiering av EG:s strukturfondsprogram

Tabell 1.4 - Fördelning av beslut fattade mot bemyndigande avseende stöd till lokala och regionala resurscentra för kvinnor (tkr)	2008	2007	2006
Lokala och regionala resurscentra för kvinnor	0	150	200

Mål 1a:

Länsstyrelsernas samordning av det regionala tillväxtarbetet ska bidra till en hållbar regional tillväxt och utveckling genom effektiv samverkan samt lokal och regional förankring.

Länsstyrelsen ska redovisa

- vilka aktiviteter som har vidtagits,
- måluppfyllelse, samt
- eventuella hinder för denna.

Vidare ska Länsstyrelsen redovisa

- hur statliga insatser har samordnats,
- hur de regionala tillväxtprogrammen drivs och samordnas,
- hur Länsstyrelsen främjat statlig finansiering av de regionala tillväxtprogrammen,
- hur det regionala tillväxt- och miljöarbetet stödjer utvecklingen av miljövänlig och effektiv teknik och förnybar energi, samt stimulerar företag till miljödriven affärsutveckling och att använda miljö som medel för att stärka sin konkurrenskraft.
- kvinnors respektive mäns inflytande, som representanter för regionala och lokala organ, över genomförandet av det regionala tillväxtarbetet, samt
- resultat av genomförda insatser för mångfald och en ökad jämställdhet med fokus på kvinnors företagande samt hur lokala och regionala resurscentra har uppmärksamats i det regionala tillväxtarbetet.

Länsstyrelsen bedriver tillväxtarbetet med utgångspunkt i nationella strategin för regional konkurrenskraft, entreprenörskap och sysselsättning och genom arbetet med regionalt utvecklingsprogram (RUP) och programmen för strukturfonderna; regionalfonden, socialfonden och Central Baltic. Regionen har fått inget specifikt tillväxtprogram då RTP för Stockholms län avslutades i och med utgången av år 2007. Strukturfondspartnerskapet ersätter tills vidare RTP-partnerskapet och RTP har slutrapporterats till partnerskapet genom underlaget "Från samverkan till samhandling – en bit på väg".

Framtagandet av RUP har skett integrerat med den regionala utvecklingsplanen för Stockholms län (RUP/RUFS) och har under slutet av 2008 varit ute på bred remiss. Inom ramen för detta arbete har Länsstyrelsen prioriterat sex områden, förutom att säkerställa ett fungerande transportsystem, som kan härledas till den nationella strategin.

- Förstärk den innovativa miljön
- Förbättra morgondagens kunskaps- och kompetensförsörjning
- Utveckla Stockholmsregionens unika värden och skönhet
- Välkomna de nya svenskarna
- Nya bostäder i goda kommunikationslägen
- Stockholm – Helsingfors – St Petersburg – Tallinn.

Länsstyrelsen har i detta arbete tagit fram en särskild miljöbedömning i syfte att omsätta miljömålen i det regionala utvecklingsarbetet. Samråd och beslut om behov och avgränsning har genomförts med berörda miljömyndigheter, i syfte att samordna miljömålen med den regionala strukturfonden har särskilda mål om miljö- och resurssnålhet tillförts programmet.

I genomförandet av strukturfondsprogrammet och den regionala planen har Länsstyrelsen framförallt prioriterat entreprenörskap, tillgänglighet och integration. Inom integrationsområdet har Länsstyrelsen fått ett nytt uppdrag om flyktingmottagning. Genom det nya uppdraget kring flyktingmottagning har Länsstyrelsens arbete med integrationsfrågor intensifierats. En samrådsgrupp har bildats under ledning av landshövdingen med Länsstyrelsen, Kommunförbundet Stockholms län, Länsarbetsnämnden, Försäkringskassan, Migrationsverket, kommunerna och Stockholms läns landsting för att bättre samordna och effektivisera

flyktingmottagandet och introduktionsarbetet. Insatser kring integration i det regionala strukturfondsprogrammet respektive den regionala planen för socialfonden behöver samordnas med flyktinguppdraget för att uppnå ambitionerna i den nationella strategin. Insatser kommer även att gälla miljö och energi samt jämställdhet som ingår som horisontella mål i det regionala strukturfondsprogrammet.

RUP/RUFS-arbetet har skett i samarbete med en lång rad aktörer, främst i länet, men även med grannlänerna i Stockholm-Mälardalenregionen samt statliga myndigheter. Länsstyrelsen har tillsammans med Regionplane- och trafikkontoret (ansvarig för RUFS) genomfört ett antal dialogmöten med de statliga myndigheter som är utpekade i regleringsbrev att bidra i det regionala tillväxtarbetet. De myndigheter som deltagit är Nutek, Sjöfartsverket, Boverket, Luftfartsverket, Statens Kulturråd, Statens Folkhälsoinstitut, Länsstyrelsen i Örebro län, Statens Fastighetsverk, Riksantikvarieämbetet, Stockholms Akademiska Forum, Statens Jordbruksverk, ISA, Naturvårdsverket, Exportrådet, Skogsstyrelsen, Svenska Kraftnät, Riksantikvarieämbetet, Integrationsverket, Vägverket Region Stockholm, Arbetsförmedlingen samt Luftfartsstyrelsen. Även Energimyndigheten, Myndigheten för skolutveckling och Myndigheten för kvalificerad yrkesutbildning har varit delaktiga i arbetet.

Strukturfondspartnerskapet, som hanterar både regionalfond och socialfond, har sammanträtt fem gånger under 2008. Fokus för strukturfondspartnerskapet är integration, samverkan akademi – näringsliv – offentlig sektor, infrastruktur, entreprenörskap, social ekonomi och vuxenutbildning vilket stämmer väl överens med de strategier som finns både nationellt och regionalt. Till partnerskapet hjälp finns en beredningsgrupp för mer operativa förberedelser för genomförandet av strukturfondsprogrammet och den regionala planen. I beredningsgruppen ingår förutom Länsstyrelsen också Kommunförbundet Stockholms län, Regionplane- och trafikkontoret, ESF-rådet Stockholm och Nutek. Beredningsgruppen arbetar aktivt för att stimulera statliga myndigheters insatser och få till stånd riggning av projekt med bland annat statligt deltagande. Inom alla delar av strukturfondsarbetet är könsfördelningen jämn (ca hälften – hälften).

Nedan följer konkreta exempel på hur samordning av statliga myndigheters insatser har skett tillsammans med lokala och regionala aktörer via RTP och som i flertalet fall förts vidare genom RUP/RUFS och strukturfondsarbetet.

I linje med nationella strategins riktlinje om regionförstoring har Länsstyrelsen tillsammans med övriga län i Stockholm-Mälardalenregionen, trafikhuvudmännen, de statliga verken inom trafikområdet och Mälardalsrådet haft en gemensam process kallad "En bättre sats" som syftar till gemensamma underlag och strategiska prioriteringar inom transportinfrastruktur och kollektivtrafikområdet. Detta arbete har integrerats med Carl Cederschiölds förhandlingsuppdrag som i sin tur bildar utgångspunkt för Länsstyrelsens uppdrag att ta fram en transportslagsövergripande länsplan för regional transportinfrastruktur. De regionala parterna inom trafikområdet, med bl a Vägverket och Banverket, har en gemensam beredningsgrupp för kontinuerlig dialog och initiativ som även kommer att utgöra en plattform för ett regionalfondsprojekt kring tillgänglighet.

I linje med regionens strategier att främja entreprenörskap med inriktning på etnisk mångfald, jämställdhet och social ekonomi togs en regional strategi för entreprenörskap fram som i sin tur bildade utgångspunkt för en handlingsplan för entreprenörskap och ett regionalfondsprojekt med syfte att stärka vägledningssystemet både kvalitativt och kvantitativt. Arbetet är partsgemensamt för Länsstyrelsen, ALMI, Stockholms Business Region och Innovationsbron. Insatser inom området Kvinnors företagande har förstärkts kraftigt under 2008 bl a genom de särskilda resurser som regeringen ställt till förfogande.

Länsstyrelsen har under tre år drivit jämställdhetsplattformen Sthlm Jämt med syfte att bland annat öka kvinnors företagande. Arbetet har bedrivits genom medfinansiering från Nutek och ESF-rådet. Förutom dessa har Stockholms läns landsting, kommuner, Länsarbetsnämnden, Södertörns högskola, KTH, Banverket, Vägverket, Polismyndigheten och Arbetslivsinstitutet bidragit till insatser i programmet som utmynnat i en regional jämställdhetsstrategi som fastställts under året och en mer operativ handlingsplan har tagits fram. Strategin bildar utgångspunkt för arbetet med RUP/RUFS.

En regional framsynsprocess, Framsyn Stockholm – Mälarregionen, har pågått med syfte att skapa ny kunskap, insikt, gemensamma visioner om och handlingsplaner för regionens framtida tillväxt- och kompetensområden. Framsynsprocessen ska bidra till en förbättrad förmåga till samordnat agerande i de tillväxtstödande insatserna inom Stockholm-Mälarregionen vilket är i linje med den nationella strategin. I en förframsyn har kvalificerade företagstjänster urskiljts som intressanta för den fortsatta processen. Samarbetet har skett med Nutek (programmet Storstadspolitik för tillväxt), ESF-rådet, Länsstyrelsen i Uppsala län, Regionförbundet i Uppsala län, Uppsala kommun, Stockholms stad, Stockholms läns landsting/Regionplane- och trafikkontoret, Regionförbundet i Sörmland, Länsstyrelsen i Örebro län samt Länsstyrelsen i Västmanlands län. Inom ramen för projektet har tagits fram en modell för jämställdhetsintegrering av komplexa projekt. Modellen har bl a använts i samband stora kompetensutvecklingsprojekt inom Europeiska socialfonden

Under RTP-tiden har miljömålsarbetet omsatts i nätverket Stockholms Sustainable Region som har handlat om samverkan mellan högskolor, företag och offentliga aktörer kring miljödriven näringslivsutveckling. I och med att RTP avslutats har nätverket övergått till Stockholms Miljöteknikcentrum (SMTC) som drivs av IVL och Länsstyrelsen medverkar i nätverket.

Länsstyrelsen har – inom ramen för stöd till kvinnliga resurscentra - särskilt bidragit till stöttandet av system för mikrofinansiering av företag ledda av kvinnor. Under 2008 har de ansvariga på länets resurscentra fått särskild jämställdhetsutbildning och vi har förmedlat kontakter med kommunernas näringslivsansvariga.

Mål 2: Hållbar tillväxt i stödföretagen som bidrar till en hållbar regional tillväxt. (Målet gäller inte Länsstyrelserna i Kalmar, Gotlands, Skåne och Västra Götalands län).

Länsstyrelsen ska redovisa hur stödgivningen medverkat i genomförandet av de regionala tillväxtprogrammen.

Regionen har f n inget regionalt tillväxtprogram. Företagsstöd ges huvudsakligen till ett geografiskt begränsat område för vilket det finns särskilda program inom ramen för regionens utvecklingsplan varför stödgivningen bidrar till målet "En levande skärgård".

Mål 3: En god tillgång till kommersiell och offentlig service för medborgare och näringsliv i alla delar av landet. (Målet gäller inte länsstyrelserna i Kalmar, Gotlands, Skåne och Västra Götalands län).

Länsstyrelsen ska redovisa

- vilka insatser som genomförs för att stödja utvecklingen av kommersiell service, hur de genomförs, vilka aktörer i länet som under året haft inflytande över genomförandet och i vilken utsträckning kvinnor respektive män varit representanter för dessa,
- en övergripande bedömning av vilken effekt dessa insatser har haft på utvecklingen av tillgången till kommersiell service för kvinnor respektive män,
- vilket finansiellt stöd inklusive regionala projektmedel, uppdelat på kvinnor respektive män som företagare, som har beviljats för utveckling av kommersiell service, samt
- på vilket sätt arbetet med kommersiell service samverkar med arbetet för en god tillgång till offentlig service.

Länsstyrelsens arbete med att stödja utvecklingen av kommersiell service omfattar i första hand stödhantering i form av investeringsbidrag till livsmedelsbutiker och bensinanläggningar. Under 2008 har också speciella insatser genomförts med anledning av nedläggningen av Svensk Kassaservice (se nedan).

Länsstyrelsen insatser har medverkat till att säkerställa försörjningen av livsmedel och bensin i skärgården.

Under 2008 har Länsstyrelsen beviljat 10 stöd till kommersiell service på sammanlagt 1 120 000 kronor. Av stöden har 8 avsett upprustningar/inventarier i butiker och 2 stöd har gällt upprustningar av bensinanläggning och bunkerbåt.

Av stöden har 5 gått till företag med manlig ägare, 5 har gått till företag/föreningar med både män och kvinnor i ledningen och ett stöd har gått till företag med kvinnlig ägare.

När det gäller butikerna så har själva livsmedelshanteringen ofta kompletterats med olika ombudsfunktioner för att bredda serviceutbudet. Det kan gälla Apoteket, Systembolaget, Svenska Spel, ATG och Posten. Länsstyrelsen har lämnat bidrag till ett flertal investeringar (om/ tillbyggnader) för att möjliggöra postservice (brev och paket).

Länsstyrelsen har under slutet av 2008, tillsammans med Föreningen Landsbygdshandels Främjande (FLF), förberett ett projekt med syfte att stärka och utveckla den lokala servicen i länets gles- och landsbygdsdelar. Dagligvarubutikerna kommer att stå i fokus men samverkansmöjligheter mellan kommersiell (t ex bensinförsörjning) och offentlig service (statlig och kommunal) kommer särskilt studeras.

Svensk Kassaservice avvecklades under 2008 eftersom utnyttjandet av servicen var mycket låg och kostnaderna höga. De tjänster som försvann var sk grundläggande betaltjänster i form av betalningsförmedling, uttag av kontanter och hantering av dagskassor för näringsidkare och ideella föreningar. Det finns många aktörer på betaltjänstmarknaden som, enligt regeringens mening, bör kunna erbjuda allmänheten en bättre service som också innebär en lägre kostnad för staten.

Ett politiskt mål är dock att alla i samhället ska ha tillgång till grundläggande betaltjänster till rimliga priser. Men för att säkerställa servicen på de orter och den landsbygd där marknaden inte kommer att göra detta har Post- och telestyrelsen (PTS) fått i uppdrag att upphandla tjänster i dessa

områden. När det gäller Stockholms skärgård har PTS upphandlat betalningsförmedling och uttag av kontanter, men inte dagskassahantering, på fyra öar – Svartsö, Ingmarsö, Sandhamn och Nämndö.

Länsstyrelsen har fått till uppgift att bevaka att de grundläggande betaltjänsterna motsvarar samhällets behov och ska årligen i december månad rapportera till regeringen om möjligheterna att utföra grundläggande betaltjänster försvunnit på orter som kan innebära att staten bör gå in och säkra dessa tjänster.

Det visade sig ganska snart att nedläggningen av Svensk Kassaservice fått mycket allvarliga konsekvenser för Stockholms skärgård, inte minst vad gäller företagens hantering av dagskassorna. Näringsidkarna måste resa till fastlandet och sätta in dagskassorna på någon bank. Detta är inte bara orimligt tidsödande utan innebär också oacceptabla säkerhetsrisker. Länsstyrelsen konstaterade i slutet av året att det inte gick att vänta till december 2009 med att rapportera de problem som uppstått. Länsstyrelsen skrev därför till regeringen och begärde att PTS skulle få i uppdrag att upphandla betaltjänster, inkl. dagskassahantering, på ytterligare 12 öar i skärgården. Länsstyrelsen avvaktar f.n. regeringens svar på skrivelsen.

Mål 4: Länsstyrelsernas arbete med fiske- samt jordbruks- och landsbygdsåtgärder ska bidra till fastställda mål och strategier för fiskeåtgärder i de EU-finansierade programmen för fiskerinäringen samt Landsbygdsprogrammet för Sverige år 2007–2013. Vidare ska länsstyrelsernas arbete bidra till målet för den regionala tillväxtpolitiken. Länsstyrelserna ska även aktivt medverka till en positiv utveckling av fisketurismnäringen.

Länsstyrelsen ska redovisa

- översiktligt väsentliga insatser inom området fiske- samt jordbruks- och landsbygdsåtgärder,
- och
- hur Länsstyrelsen har verkat för att uppnå synergieffekter mellan åtgärder inom landsbygdsprogrammet, de EU-finansierade programmen inom fiskerinäringen, strukturfondsprogrammen i berörda län, de regionala tillväxtprogrammen och övriga åtgärder för utveckling av landsbygden.

Fiske

Länsstyrelsen har under året prioriterat verksamhet med inriktning på kustfiskbestånden och kustfisket i Stockholms skärgård. Med utgångspunkt från fiskevårdsplanen för 2007-2010 har Länsstyrelsen finansierat projekt med fiskevård i skärgården. Detta sker i nära samverkan med fiskets organisationer, näringen och Fiskeriverket. För att bevaka tillståndet hos kustfiskbestånden genomför vi årligen undersökningar inom ramen för den regionala miljöövervakningen.

Under de senaste åren har vi verkat för att Stockholms skärgård skall utses till "särskilt fiskeområde" inom ramen för den Europeiska fiskefonden (EFF). Under året inlämnades en ansökan från Stockholms stad med deltagande från Östra Svealands fiskevattenägarförbund, Sveriges sportfiske- och fiskevårdsförbund, Stockholm läns fiskareförbund, Sveriges Organiserade Fiskeguider och Skärgårdsstiftelsen. Ansökan beviljades av Fiskeriverket.

I enlighet med regleringsbrevet (uppgift 30) har Länsstyrelsen redovisat resurssituationen för de fiskarter som kan ligga till grund för utvecklingen av fisketurism och landsbygdsutveckling. Redovisningen innehöll förekomst, beståndstatus, nuvarande nyttjandets inriktning och nivå samt kunskapsläget för dessa fisken och bestånd samt en bedömning över behov av ytterligare kunskap samt resursbehovet för denna kunskapsinhämtning.

Under 2007 initierade Länsstyrelsen bildandet av Sveriges Organiserade Fiskeguider (SOF) vilka engagerats i projektet pikereg.se. Deltagande är, utöver Länsstyrelsen och SOF, Fiskeriverket och Sportfiskarna. Syftet är att öka kunskapen om gäddbeståndet i Stockholms skärgård genom märkning av gäddor och fångstrapportering från fiskeguider.

Inom ramen för det statliga bidraget till fiskevård ansökte Länsstyrelsen om 3 398 000 kronor för 2008. Länsstyrelsen beviljades 1 150 000 kronor varav 150 000 till fisketillsyn. Prioriterade åtgärder har framförallt varit sådana som syftade till att stärka fisket i Stockholms skärgård. En stor del av den statsfinansierade fiskevården sker i samverkan med Stockholms stad inom ramen för det samverkansavtal som finns mellan Stockholms stad, skärgårdskommunerna, Stockholms läns landsting och Skärgårdsstiftelsen.

Frågor som rör Mälaren hanteras gemensamt av länsstyrelserna i Stockholms-, Södermanlands-, Västmanlands och Uppsala län och regleras av ett gemensamt måldokument.

Jordbruks- och landsbygdsåtgärder

Vi har ett omfattande samarbete med Jordbruksverket bl a genom att lantbruksdirektörernas styrelse, där lantbruksdirektören i Stockholm är ordförande, regelbundet har sammanträden med Jordbruksverket för att behandla gemensamma frågor och finna effektiva lösningar till skilda arbetsuppgifter. De förhöjda frekvenserna av fältkontroller, uppdateringen av blockdatabasen och överflyttningen av djurskyddsfrågorna från kommunerna till länsstyrelserna är några viktiga frågor som har behandlats. Överflyttningen av djurskyddsfrågorna har även behandlats i en särskild arbetsgrupp gemensam för länsstyrelserna.

Samarbetet inom samverkansregionen har utvecklats. Regelbundna träffar på såväl chefsnivå som handläggarnivå för att diskutera och utveckla lantbruksverksamheterna har bidragit till en gemensam samsyn i olika frågor och till att vissa kurser har kunnat anordnas gemensamt med flera län. Samarbetet bidrar också till att effektivisera verksamheten genom att positiva erfarenheter förs från ett län till ett annat.

De regelbundna kontakterna med Skogsstyrelsen har fortsatt. Under året har Länsstyrelsen haft ett nära samarbete med Skogsstyrelsen om uppdateringen av länets genomförandestrategi för Landsbygdsprogrammet. Kontakter sker även regelbundet med företrädare för Hushållningssällskapet (HS) och LRF:s regionala organisation för utbyte av information om situationen i länet för lantbrukarna och rörande frågor som är viktiga att få ut till lantbrukarna. I samband med arbetet med det nya landsbygdsprogrammet har denna samverkan intensifierats. Länsstyrelsen deltar även vid LRF:s regionförbundsstämma och vissa lokala sammankomster. Vidare är det regelbundna kontakter med alla externa aktörer inom kompetensutveckling. Kontakterna med HS är omfattande eftersom de är en stor aktör i länet inom kompetensutveckling och i olika projekt. Vissa av de projekt som främst HS driver finansieras gemensamt av flera län i samverkansregionen.

Länsstyrelsen har medverkat vid studiebesök från Kinas jordbruksmyndighet och Länsstyrelsen fortsatt deltagit i arbetet inom The Peri-Urban Regions Plattform Europé (PURPLE).

Vi bevakar att det allmänna lantbruksintresset ska beaktas på ett bra sätt vid all markexploatering samt att bidra till en positiv utveckling av lantbruket och landsbygden i länet.

För att effektivisera verksamheten beträffande vattenfrågor har Länsstyrelsen fortsatt att skanna det kartmaterial som hör till länets markavvattningsföretag. Efter årets arbete med skanning är drygt 90 % av länets markavvattningskartor överförda till digital form. Länsstyrelsen har vidare

arbetat med att komplettera det planeringsunderlag som 2007 togs fram i syfte att identifiera områden och vattendrag där det är angeläget att anlägga eller restaurera våtmarker för att minska näringsläckaget från lantbruket. Viktiga kriterier för urvalet är näringsbelastning i vattendrag och andel åker i avrinningsområdet.

Under året har vi uppdaterat Genomförandestrategin för Landsbygdsprogrammet. Jordbruksverket har godkänt länens genomförandestrategier den 19 december 2008. Länsstyrelsen har förändrat organisation och handläggningsformer för att effektivisera handläggningen av ansökningar om stöd och utbetalningar beträffande företagsstöd och projektstöd. Genom utökad information särskilt i samband med beslut om stöd har handläggningen, särskilt av utbetalningarna, kunnat effektiviseras betydligt.

Länsstyrelsen har sett över formerna och organisationen för kompetensutveckling och har tagit fram en långsiktig plan för kompetensutveckling och informationsverksamhet inom ramen för Länsstyrelsens eget kompetensutvecklingsprojekt för 2007-2008. Länsstyrelsen har fortsatt att upphandla kompetensutveckling och vissa avtal om kompetensutveckling har förlängts. Upphandlingen sker enligt en delvis ny modell där Länsstyrelsen anger vilka mål som ska uppnås medan det läggs ett större ansvar på anbudsgivarna att föreslå hur målen ska nås genom olika typer av aktiviteter. Länsstyrelsen följer upp och utvärderar resultatet av kompetensutvecklingen. Upphandling har genomförts inom målområdet Ett rikt odlingslandskap, Ingen övergödning och Företagsutveckling, med gott resultat. Om särskilda aktiviteter efterfrågas anordnar Länsstyrelsen även kompetensutveckling i egen regi.

Arbetet med att etablera Leaderverksamhet i länet har fortsatt under året. Två utvecklingsstrategier för Leaderområden har kommit in till Länsstyrelsen för godkännande. Den ena avser Roslagen och Stockholms skärgård och den andra avser Södertälje kommun med undantag av Södertälje tätort. Nykvarns kommun ingår i Leaderområdet Inlandet i Södermanlands län och Sigtuna kommun ingår i Leaderområdet Upplandsbygd i Uppsala län. Länsstyrelsen har nära kontakt med de Leaderområden som är under bildande för att bland annat utveckla effektiva samarbetsformer.

Länsstyrelsen har uppdaterat en statistisk beskrivning av utvecklingen av jordbruket i länet. Vi har givit ut fyra nummer av informationsskriften Lantbruksinfo med aktuell information om lantbruk och landsbygdsfrågor och tre informationsblad om kompetensutveckling.

För att uppnå synergieffekter mellan åtgärder inom landsbygdsprogrammet, de EU-finansierade programmen inom fiskerinäringen, strukturfondsprogrammen och övriga åtgärder för utveckling av landsbygden samverkar Länsstyrelsen regelbundet med Skogsstyrelsen, NUTEK, ESF och RTK.

Verksamhetsgren Miljömålsarbete

Tabell 1.5 - Länsfakta inom fiskeområdet	2008-12-31	2007-12-31	2006-12-31
Antal fiskevårdsområden	55	55	55
Antal yrkesfiskelicenser	40	40	38
Antal fartygstillstånd	33	36	38
Antal inkomna ansökningar om stöd ur strukturfondsprogram	18	10	7

Tabell 1.6 - Länsfakta kulturmiljö	2008-12-31	2007-12-31	2006-12-31
Antal registrerade fornlämningar (exkl. marina)	102 000	102 000	102 000
Antal byggnadsminnen enligt 3 kap. kulturminneslagen	181	180	178
Antal kyrkobyggnader enligt 4 kap. kulturminneslagen	175	175	175
Riksintresseområden för kulturmiljövården, <i>antal</i>	132	132	132
<i>yta (ha)</i>			
Kulturresevat, <i>antal</i>	1	1	1
<i>yta (ha)</i>			
Andel av länets kommuner som har kulturmiljöprogram (%)	100	92	92

Tabell 1.7 - Utbetalade bidrag för kulturmiljö, summa (tkr)	2008	2007	2006
Bidrag, vilka Länsstyrelsen fattar beslut om och betalar ut	0	0	0
Bidrag, vilka Länsstyrelsen har fattat beslut om, men där Riksantikvarieämbetet har gjort utbetalningen	13 732	14 452	11 437

Mål 1: Länsstyrelserna ska verka för att de av riksdagen beslutade miljö kvalitetsmålen med tillhörande delmål och de sektorsmål som har beslutats inom särskilda politikområden såsom landsbygdspolitiken, livsmedelspolitiken, kulturpolitiken, skogspolitiken och transportpolitiken nås. Länsstyrelserna ska i bred förankring i länen utveckla regionala åtgärdsprogram för att nå miljö kvalitetsmålen och i övrigt bedriva det regionala mål- och uppföljningsarbetet så att det ger underlag för arbetet inom denna och andra verksamhetsgrenar.

Länsstyrelserna ska särskilt

- verka för att miljömålsarbetet, inklusive arbetet med naturvård, fiskevård, kulturmiljövård, friluftsliv samt natur- och kulturturism, samordnas med det regionala tillväxtarbetet och med arbetet för energiomställning,
- verka för att samordningen mellan miljömålsarbete, tillsynsarbete och miljöövervakning utvecklas, samt
- bidra till Naturvårdsverkets arbete med en vägledning för arbete med regionala landskapsstrategier enligt vad som aviserades i Strategin för hushållning med mark och vatten i proposition 2004/05:105 Svenska miljömål – ett gemensamt uppdrag.

Länsstyrelsen ska översiktligt redovisa viktigare insatser.

Länsstyrelsen ska särskilt redovisa

- insatser och resultat när det gäller att samordna miljömålsarbetet, inklusive arbetet med naturvård, fiskevård, kulturmiljövård, friluftsliv och natur- och kulturturism, det regionala tillväxtarbetet och arbetet för energiomställning,
- insatser för att utveckla arbetsformerna för samordning av miljömålsarbete med miljö tillsynsarbete och miljöövervakning, samt
- väsentliga insatser rörande minskade risker vid användning av bekämpningsmedel inom jordbruks- och trädgårdsnäringen, minskade växtnäring förluster, bevarande av biologiskt mångfald och för utveckling av ekologisk produktion.

I samband med att Länsstyrelsen under 2008 har tagit fram ett förslag till reviderat miljöövervakningsprogram för perioden 2009-2014 har arbetet med att anpassa miljöövervakning till uppföljning av miljömålen fortsatt. Under året har resultat från flera programområden inom miljöövervakning och flera miljömålsområden redovisats i bl a skriftlig form. Det gäller t ex övervakning av fåglar i Mälaren och kartläggning av miljögifter i avloppsslam. Miljöövervakningsdata nyttjas regelbundet i samband med tillstånds- och tillsynsärenden enligt Miljöbalken.

Miljöersättningarna är viktiga för att nå flera av miljömålen. Desto större anslutningsgrad till ersättningsformerna desto större möjlighet finns till måluppfyllelse. Mellan åren 2007 och 2008 har det inte skett några stora förändringar i anslutningsgraden för miljöersättningarna.

Arealen för skyddszoner har varit stabil under flera år och var år 2007 sammanlagt 389 ha. År 2008 har arealen skyddszoner minskat till 308 ha. Den större delen av minskningen beror på att en del lantbrukare, vars åtagande för skyddszoner gick ut 2007, har valt att inte gå in i något nytt åtagande 2008. Detta kan bero på att ersättningen minskade från 3 000 till 1 000 kr per hektar år 2007. Den ekologiska odlingen låg 2007 på 15 141 ha. År 2008 har den sammanlagda arealen minskat till 14 891 hektar, vilket motsvarar ca 18 % av länets totala åkerareal. En förklaring till minskningen kan vara att det inte längre betalas ut någon ersättning för ekologisk vallodling. Den sammanlagda arealen betesmarker och slåtterängar med tilläggsersättning respektive särskilda värden låg år 2007 på ca 3 548 ha. År 2008 har arealen minskat något till ca 3 520 ha. Antalet lantbrukare som har kulturmiljöstöd har ökat från 189 stycken år 2007 till 192 brukare 2008.

Anläggning och restaurering av våtmarker i odlingslandskapet har en positiv effekt på möjligheten att nå flera av miljömålen, främst Ingen övergödning, Myllrande våtmarker och Ett rikt odlingslandskap. Vid utgången av år 2008 hade drygt 180 ha våtmarker anlagts med stöd av Miljö- och landsbygdsprogrammet (projektstöd och miljöstöd) sedan år 2000. I snitt anlades alltså 23 ha per år. Inom det nuvarande Landsbygdsprogrammet är målsättningen att anläggningstakten ska öka till 50 ha per år och att de våtmarker som anläggs är effektivare då det gäller att minska näringsläckaget från lantbruket. Det planeringsunderlag som Länsstyrelsen tagit fram för att identifiera områden och vattendrag där det är angeläget att anlägga eller restaurera våtmarker är ett led i detta arbete.

Under året har ett 20-tal gårdsbesök gjorts där markägarna är intresserade av att anlägga våtmark. Ungefär hälften av de potentiella platserna för en framtida våtmark bedömdes vara lämpliga med avseende på vattenrening. Fyra av markägarna har inkommit med ansökningar om investeringsstöd som är under handläggning.

Flera av de av riksdagen antagna miljö kvalitetsmålen berör naturvårdens arbetsuppgifter. Exempel på områden som i hög grad berörs av detta arbete, är skyddet av värdefull natur och skötsel av dessa områden. Säkerställande av tillgången av mark för friluftsliv och turism bidrar till regional utveckling. Två ytmässigt stora områden där naturreservat har bildats är Nåttarö samt Ålö-Rånö.

De omfattande åtgärder som görs inom de naturskyddade områdena medför att dessa blir mer attraktiva för friluftslivet och turismen och bidrar därmed till att främja olika besöksnäringar. Genom att i första hand anlita lokala entreprenörer för praktiska naturvårdsåtgärder förstärks också den lokala näringen.

Marknadsföringen av naturskyddade områden är också ett viktigt instrument för att öka antalet besökare i dessa områden. Detta arbete sker främst genom framtagande av foldrar och uppsättning av informationsskyltar i skyddade områden.

Resultaten från miljömålsuppföljning och miljöövervakning utgör viktiga bedömningsunderlag vid tillståndsprövning och vid handläggning av tillsynsärenden. Den vanligaste formen för samordning av miljömålsarbetet, miljötillsynsarbetet och miljöövervakningen sker genom ärendehandläggningen. Arbetsformerna varierar beroende av vilken typ av ärende som ska hanteras, alltifrån informella muntliga kontakter, internremisser och bildande av särskilda arbetsgrupper.

Till miljömålet Ingen övergödning bidrar också Länsstyrelsens arbete med projektet Greppa Näringen där gratis miljörådgivning erbjuds. Här kan lantbrukare få rådgivning om korrekt hantering av växtnärings- och växtskyddsämnen som syftar till att minska läckage till sjöar och vattendrag. Rådgivningen inom Greppa näringen och ekologisk produktion för en ökad ekologisk areal, syftar också till att nå miljömålet Giftfri miljö. Vidare bidrar en ökad ekologisk areal till delmålet ekologisk odling inom miljömålet Ett rikt odlingslandskap.

Länsstyrelsen har genomfört tre fortbildningskurser för behörighet att använda kemiska bekämpningsmedel. Vidare har Länsstyrelsen upphandlat kompetensutveckling inom målområdet Ett rikt odlingslandskap och Ingen övergödning samt beviljat projektstöd för kompetensutveckling inom området ekologisk produktion.

Mål 2: Länsstyrelsernas arbete med skydd och skötsel av värdefulla områden och hotade arter ska bedrivas så att biologisk mångfald bevaras och nyttjas på ett hållbart sätt.

Länsstyrelserna ska särskilt

- verka för att naturvårdarbetet bedrivs så att friluftslivet främjas och att arbetet bedrivs med stärkt dialog med medborgarna och ökad lokal delaktighet i skydd och skötsel av naturvärden,
- verka för att genomföra den nationella strategin för formellt skydd av skog i samverkan med berörda organisationer och aktörer, samt
- öka användningen av avtalslösningar i naturvårdsarbetet för att på så sätt säkerställa bevarandet av de skyddsvärda produktiva skogar av reservatsklass som identifierats i den nationella strategin för formellt skydd och som hotas av avverkning.

Länsstyrelsen ska översiktligt redovisa viktigare insatser.

Länsstyrelsen ska särskilt redovisa

- insatser i naturvårdsarbetet när det gäller stärkt dialog med medborgarna och ökad lokal delaktighet i skydd och skötsel av naturvärden, samt
- hur arbetet fortlöper med genomförandet av länsvisa strategier med utgångspunkt i den nationella strategin för formellt skydd av skog.

En viktig framgångsfaktor för att lyckas med naturvårdspolitiken är att förankra denna på lokal och regional nivå genom att berörda känner delaktighet i naturvårdsarbetet. I samband med reservatsbildning eftersträvas tidig information till markägarna och att Länsstyrelsen är lyhörd för markägarnas synpunkter. Erfarenhetsmässigt så är de tidiga kontakterna och hur väl dessa fungerar av stor betydelse för den fortsatta reservatsprocessen. När det gäller vården av de naturskyddade områdena eftersträvar vi att i första hand anlita markägarna för skötseln av dessa. För vissa naturreservat finns särskilda samrådsgrupper bildade för skötseln. Kompetenshöjande insatser har skett genom att delta i Naturvårdsverkets kurs Dialog för naturvården. Kursen har påbörjats och samtliga handläggare ska ha gått denna kurs senast år 2009.

Länsstyrelsens arbete med att skydda värdefull natur är till stor del inriktad på skyddet av värdefulla skogar. Även om det gångna året enligt Länsstyrelsens uppfattning varit framgångsrikt så bedömer Länsstyrelsen att det av resursskäl blir svårt att nå det beting som finns till 2010. Under året har ersättningar till markägare motsvarande cirka 42 miljoner utgått. Formellt har åtta nya reservat bildats.

Mål 3: Länsstyrelsernas arbete med vattenmiljön ska ske på ett samordnat sätt.

Länsstyrelserna ska särskilt verka för att

- arbetet med vattenrelaterade miljökvalitetsmål, havsmiljöarbetet, miljöövervakningen och arbetet enligt förordningen (2004:660) om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön samordnas och så långt som möjligt sker på ett integrerat sätt,
- delmålet om minst 15 fiskefria vattenområden i varje vattendistrikt nås till 2010,
- delmålet om att minst hälften av de skyddsvärda miljöerna har ett långsiktigt skydd nås till 2010,
- delmålet om att ytterligare 19 marina områden ska vara skyddade som naturreservat nås till 2010, samt
- delmålet om att buller och andra störningar från båttrafik ska vara försumbara nås till 2010.

De länsstyrelser som ingår i Västerhavets, Södra Östersjöns och Norra Östersjöns vattendistrikt ska genom att vidareutveckla sitt arbete med samordning och stödjande insatser förbättra förutsättningarna för kommuner och fastighetsägare att minska utsläppen från enskilda avlopp.

Länsstyrelsen ska översiktligt redovisa viktigare insatser.

Länsstyrelsen ska särskilt redovisa

- insatser och resultat när det gäller att samordna och integrera vattenmiljöarbetets olika delar,
- en sammanställning av vattenmyndigheternas insatser i respektive vattendistrikt.

Beträffande tillsyn och vägledning avseende enskilda avlopp samt tillsyn enligt 6 § lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster ska de länsstyrelser som ingår i Västerhavets, Södra Östersjöns och Norra Östersjöns vattendistrikt rapportera till Naturvårdsverket enligt verkets anvisningar.

Kunskapsunderlag som tas fram inom vattenförvaltningen är viktigt för att prioritera och identifiera områden för åtgärder.

Koppling till miljöövervakning

- Vattenrelaterad miljöövervakning enligt vattenförvaltningsförordningen (VFF) har prioriterats i "Regionalt miljöövervakningsprogram för Stockholms län 2009-2014".
- För kartläggning och analys (enligt VFF) har miljöövervakningsdata använts. Resultaten redovisas i Vatteninformationssystem Sverige (VISS) www.viss.lst.se
- Miljöövervakningen har kompletterats med undersökningar under 2008 för att kunna förbättra kartläggningen och analysen. Bl a har biologiska undersökningar genomförts i sjöar utpekade av vattenförvaltningen, där data tidigare saknats.

Koppling till miljömål

Vattenförvaltningen är ett verktyg för att nå miljömålen. Följande större insatser har gjorts under 2008:

- Utredningen "Dricksvattenförekomster i Stockholms län - Prioritering för långsiktigt skydd" (VAS-rådet, Länsstyrelsen, RTK, KSL) är ett underlag för att nå miljömålet "Grundvatten av god kvalitet", speciellt delmålen "Skydd av grundvattenförande geologiska formationer" och det regionala delmålet "Skydd för kommunala grundvattentäkter". Utredningen är också ett underlag för att nå miljömålet "Levande sjöar och vattendrag" delmål 3, "Vattenskyddsområden" och fungerar som ett underlag för kommunerna att göra vattenförsörjningsplaner.

- Två större seminarier hölls under 2008. ”Vatten är politik” (6 november 2008) riktade sig till politiker och tjänstemän i länet. Ca 70 personer deltog.
www.lansstyrelsen.se/stockholm/vatten_ar_politik . På ”Vattendagen Norrtälje” (9 okt 2008) hölls ett antal seminarier riktade till politiker, tjänstemän och allmänhet i Norrtälje kommun. Intresset var stort med över 100 deltagare.
www.lansstyrelsen.se/stockholm/vattendagen
- Beredningssekretariatet har, till viss del i samverkan med kommunerna, levererat underlag till Vattenmyndigheten i Norra Östersjöns vattendistrikt för arbetet med att ta fram förvaltningsplan, åtgärdsprogram och miljökvalitetsnormer.

Koppling till regeringsuppdrag

Restaurering av övergödda havsvikar och kustnära sjöar

Inom ramen för regeringsuppdrag 51B har Länsstyrelsen under 2008 lämnat ett underlag till vattenmyndigheten i Vattendistrikt Norra Östersjön, där vi inventerat behovet av och möjligheterna till restaurering av övergödda havsvikar och kustnära sjöar. Syftet är att minska belastningen på haven med näringsämnen och för att stärka den biologiska mångfalden. Arbetet har utförts utifrån länets så kallade ”vattenförekomster” enligt vattenförvaltning. Urvalet av övergödda vikar och sjöar har baserats på objekt i de två sämsta statusklasserna inom den statusklassning som utförts inom vattenförvaltningen.

Vi har identifierat vilka vikar och sjöar i Stockholms län som går att restaurera, och genomfört en prioritering dem emellan. I rapporteringen av regeringsuppdraget föreslogs en fortsättning på uppdraget med förstudier av restaurering med eventuell efterföljande restaurering. Arbetet med uppdraget har genererat ökad kunskap om våra vattenområden och om metoder att arbeta vidare med som är värdefulla inom såväl vattenförvaltning, miljömålsarbete (miljömålen *Ingen övergödning* och *Hav i balans samt levande kust och skärgård*) och miljöövervakning.

Åtgärder för att minska närsaltbelastningen till havsmiljön från enskilda avlopp

Under 2008 avslutades regeringsuppdrag 51C som fokuserade på att minska närsaltbelastningen till havsmiljön från enskilda avlopp. Stockholms län samordnade ett gemensamt uppdrag som även gick till länsstyrelserna i Skåne och Västra Götaland. Bland insatserna har ingått att utarbeta system för att omhänderta slam från skärgårdsöar, göra en åtgärdsutredning för ett belastat avrinningsområde, att identifiera framgångsfaktorer för arbetet med enskilda avlopp i länets kustkommuner, att genomföra seminarium om juridiken rörande enskilda avlopp, att utarbeta GIS-skikt för kommunala VA-verksamhetsområden och mindre gemensamhetsanläggningar, samt att utarbeta system för kvalitetssäkring för källsorterade avloppsfraktioner från enskilda hushåll.

Arbetet bidrar till att uppfylla miljökvalitetesmålen *Ingen övergödning* och *Hav i balans samt levande kust och skärgård*. Inom arbetet har Åbyåns näringsbelastning utretts och ett miljöövervakningsprogram har löpt under 2008 för att identifiera belastningskällor.

En fortsättning av uppdraget startade hösten 2008 med medel från Naturvårdsverket. Det har två delar varav det ena går ut på att i samarbete med kommuner och lantbrukare öka kretsloppsanpassningen av enskilda avlopp genom att ge bidrag till tankar för urinlagring och klosettavvatten. Det andra projektet syftar till att stimulera och underlätta kommunal VA-planering genom att ge ut en manual och checklista för ändamålet.

Åtgärder för en renare Östersjö

Länsstyrelsen har under 2007 och 2008 tagit fram ett planeringsunderlag för anläggning och restaurering av våtmarker i odlingslandskapet, enligt regeringsuppdrag 18 i regleringsbrevet för

2007. Vi har gjort ett översiktligt urval av områden i länet där vi bedömer att det är särskilt angeläget att fler våtmarker kommer till stånd, för att minska övergödningen av sjöar och hav. De prioriterade områdena är dels jordbruksintensiva avrinningsområden med få befintliga sjöar och våtmarker, och dels kustzoner med stor andel åkermark. Planeringsunderlaget ligger till grund för prioriteringar av miljöinvesteringsstöd till våtmarker inom Landsbygdsprogrammet.

Utifrån planeringsunderlaget, driver Länsstyrelsen under 2008 ett särskilt pilotprojekt ”*Verktyg för en renare Östersjö*”, inom ramen för miljömålsuppföljning och med särskild finansiering från Miljömålsrådet. För att minska övergödningen kan stöd lämnas för anläggning och restaurering av våtmarker, anläggning av skyddszoner, rådgivning inom jordbrukskampanjen ”*Greppa näringen*” och tillsynsvägledning till kommunerna om enskilda avlopp. Pilotprojektet har identifierat Bergshamraviken i Norrtälje och Stavbofjärden i Södertälje som prioriterade områden för att minska tillförseln av näringsämnen fosfor och kväve till kustområden. Projektet har under 2008 fokuserat på Stavbofjärden i Södertälje. Under 2009 kommer Bergshamraån i Bergshamravikens avrinningsområde i Norrtälje att prioriteras högst.

Delmålet om minst 15 fiskefria vattenområden i varje vattendistrikt till 2010

Länsstyrelsen har under 2008 deltagit i ett antal möten med Vattenmyndigheten och andra berörda län inom Norra Östersjöns vattendistrikt, för att ta fram förslag till fiskefria vattenområden. Man har tagit fram en bruttolista med cirka 30 tänkbara sjöar i vattendistriktet. Länsstyrelsen har påbörjat diskussioner med berörda mark- och vattenägare i Stockholms län. Vattenmyndigheten behöver nu föra diskussioner med Fiskeriverket, angående vilka av de föreslagna sjöarna kan betraktas som representativa för vattendistriktet.

Etablering av två hänsynsområden 2008

Enligt regeringsuppdrag 51d i regleringsbrevet för 2007, beslutade Länsstyrelsen i juli 2008 att etablera två hänsynsområden i Stockholms skärgård. I hänsynsområdena Stora Nassa respektive Huvudskärs naturreservat, ska våra rekommendationer avseende buller och nedskräpning tillsvidare vara frivilliga.

Informationsmaterial har tagits fram, bl a affischer, broschyrer och skyltar. Informationen har spridits via media och direktutskick. I början av 2008 medverkade vi dessutom på båtmässan Allt för Sjön. En preliminär bedömning är att rekommendationerna har haft effekt i hänsynsområdena. Arbetet med informationsspridning, rustning av faciliteter (miljöstationer, toaletter mm) i områdena fortsätter under 2009. Vi samarbetar med de andra länen, samt diverse organisationer, kommuner och frivilliga privatpersoner. Projektet utvärderas och redovisas till Miljödepartementet i december 2009.

Tillsyn och vägledning avseende enskilda avlopp samt tillsyn enligt 6 § lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster har rapporterats till Naturvårdsverket enligt verkets anvisningar, dnr 503-2008-87029.

Mål 4: Länsstyrelserna ska bidra till att delmålen om efterbehandling av förorenade områden nås.

Länsstyrelserna ska särskilt verka för att andelen privatfinansierade åtgärder när det gäller efterbehandling av förorenade områden ökar.

Länsstyrelsen ska översiktligt redovisa viktigare insatser.

Länsstyrelsens arbete för att uppnå en ökad andel privatfinansierade åtgärder är ett långsiktigt arbete. Under året har kunskapen och medvetenheten om förorenade områden ökat när information och resultat från inventeringar spridits till kommuner, fastighetsägare och verksamhetsutövare. Detta har medfört att åtgärder påbörjats/vidtagits på flera platser där det finns någon ansvarig.

I länet finns drygt 8 000 idag kända områden som är eller kan befaras vara förorenade på grund av industriell verksamhet, kemikaliehantering eller deponering av avfall. Under 2008 arbetade Länsstyrelsen främst med fortsatt identifiering och inventering av förorenade områden, närmare undersökningar av prioriterade områden samt efterbehandlingsåtgärder

Länsstyrelsen har under 2008 informerat cirka 8 000 fastighetsägare i länet om att deras fastigheter finns registrerade i Länsstyrelsens databas över förorenade områden. Syftet med utskicket var bland annat att öka kunskapen om förorenade områden och få en kvalitetssäkring av uppgifter i databasen.

VO Tillsyn och vägledning

Mål 1: Genom att bedriva tillsyn ska Länsstyrelsen säkerställa efterlevnaden av de föreskrifter som riksdag och regering beslutat.

Länsstyrelsen ska redovisa

- inom vilka områden tillsynsplaner saknas och skälen till detta, samt
- hur de mest omfattande bristerna i Länsstyrelsen egen tillsynsverksamhet har åtgärdats och, om inga åtgärder vidtagits, orsakerna till detta.

Samtliga verksamheter som bedriver tillsyn hade framtagna tillsynsplaner under 2008.

Länsstyrelsen har gjort det strategiska övervägandet att prioritera handläggning av ansökningar av tillstånd och dispenser framför tillsyn.

Inom området övrig förvaltning finns ett behov av en utökad tillsyn inom framförallt områdena bevakningsföretag och kameraövervakning. En ambitionshöjning var - och är - dock omöjlig att genomföra på grund av bristande resurser.

Inom området miljöskydd har bl a antalet tillståndsansökningar för miljöfarlig verksamhet ökat pga av lagstiftningsändringar. Detta har även medfört att antalet samråd inför ansökan ökat. Detta har inneburit att tillsynsplanen inte kunnat följas fullt ut. Tillsynsbesök/inspektioner har prioriterats i de fall klagomål inkommit, misstanke om miljöbrott föreligger och på de större verksamheterna för såväl miljöfarlig verksamhet som stora infrastrukturobjekt. Övriga tillsynsbesök har nedprioriterats. Konsekvenser av prioriteringarna blir bl a att våra tillsynsobjekt besöks alltmer sällan. Detta får sannolikt följder för efterlevnaden av miljölagstiftningen på sikt och att det blir allt svårare att upprätthålla den praktiska branschkompetensen.

Inom funktionshindersområdet har på grund av att tillståndsprövning och regeringsuppdrag prioriterats endast ett mindre antal tillsynsbesök genomförts avseende bostäder med särskild service enligt lagen om särskild service till vissa funktionshindrade (LSS) Omfattningen av denna tillsyn är inte tillräcklig och marginell i förhållande till antalet tillsynsobjekt.

Verksamhetsgren Social tillsyn

Tabell 2.1 - Verksamhetskostnader och årsarbetskrafter 2008 för verksamhetsgren Social tillsyn	Kostnader (tkr)	Årsarbetskrafter
Totala kostnader VG Social tillsyn (exkl. OH)	20 318	31,9
varav Tillsyn och rådgivning m m (701, 709)	12 090	20,1
varav Enskild vårdverksamhet (702)	1 744	3,0
varav Individärenden (703)	1 299	1,7
varav Fördelning av statsbidrag (704)	3 692	4,7
varav Alkoholärenden (705)	1 493	2,4
Verksamhetsgrenens andel av myndighetsövergripande kostnader (10 + 11)	7 160	
Totala kostnader VG Social tillsyn (inkl. OH)	27 478	

Tabellen ska innehålla verksamhetskostnader enligt resultaträkningen. Fakta i tabellen ska redovisas för 2008.

Tabell 2.2 - Social tillsyn - fördelning av tillsynsinsatser			
Tillsynsinsats	Äldreomsorg	Stöd och service till funktionshindrade	Individ- och familjeomsorg⁴
Granskning ¹	85	85	85
Rådgivning, information ²	15	15	15
Kartläggningar m m ³	0	0	0
Summa	100%	100%	100%

Definition till tabell 2.2

¹ Med granskning avses inspektioner, kontroller och liknande som genomförs i syfte att se till att verksamheter bedrivs målinriktat, lagenligt, med god kvalitet och framförhållning i planeringen där granskningen resulterar i ett beslut eller en rapport där verksamheten bedöms. Återföringen av resultatet är en del av denna tillsyn liksom uppföljningar av brister.

² Med rådgivning och information avses insatser som genomförs i syfte att främja socialtjänstens arbete och som inte är en del av någon granskning, t ex nätverksarbete, informationsinsatser, seminarier, konferenser där inte granskningsresultat redovisas etc.

³ Kartläggningar och liknande som inte är en del av en granskning samt annan tillsynsverksamhet som inte är granskning eller rådgivning och information.

⁴ Med IFO avses barn- och familj, missbruk, ekonomiskt bistånd samt familjerätt

Trenden med allt mindre utrymme för rent rådgivande verksamheter håller i sig.

Nedanstående aktiviteter har genomförts under 2008:

- Länsstyrelsen har bjudit in representanter för länets alla kommuner och stadsdelar för att gå igenom bestämmelser för tillståndsgivning och tillsyn av enskilda verksamheter.
- De större vårdgivarna i länet har inbjudits till dialogkonferens med motsvarande innehåll.
- I samband med återföring av barnuppdraget har ett flertal konferenser hållits. De har riktats dels till deltagande kommuner för sig, dels till övriga kommuner och stadsdelar i länet. Konferenserna har, förutom återföring av resultat, innehållit föreläsningar och erfarenhetsutbyte i anslutning till ämnet.
- Enheterna har dagligen telefonrådgivning till kommuner, verksamheter och enskilda i lagtolkning m m

Tabell 2.3 - Social tillsyn - antal tillsynsobjekt	Antal tillsynsobjekt i länet¹	Antal tillsynsobjekt av dessa som varit föremål för någon form av verksamhetstillsyn	Antal tillsynsobjekt där st lämnat kritik i verksamhetstillsynen	Antal ggr när st beslutat om en tidsplan för när påtalade brister ska vara åtgärdade
Sakområde och del av sakområde				
Äldreomsorg	835	109	72	54
Handikappomsorg	1 336	53	33	8
Individ och familjeomsorg	1 211	150	47	35
<i>varav – barn och familj</i>	898	58	41	23
– missbruk	189	43	1	4
– ekonomiskt bistånd	87	40	5	4
– familjerätt	37	9	0	4
– familjerådgivning	0	0	0	0
Summa:	3 382	312	152	97

Definition till tabell 2.3

¹ Med ett tillsynsobjekt avses t ex en institution (HVB), en särskild boendeform, en daglig verksamhet eller en öppenvårdsverksamhet i offentlig eller privat regi som Länsstyrelsen har tillsyn över, oavsett om verksamheten står under löpande tillsyn av socialnämnden i den kommun där verksamheten bedrivs. Med ett tillsynsobjekt avses även myndighetsutövningen inom ekonomiskt bistånd, missbruk, familjer och barn samt familjerätt inom området individ- och familjeomsorg inom en kommun, en kommundel eller en stadsdel. Dessutom avses myndighetsutövningen inom handikappomsorg eller äldreomsorg i en kommun, en kommundel eller en stadsdel som ett objekt. Men inom de olika omsorgsgrenarna räknas verksamheter som egna objekt. Varje äldreboende är ett objekt, varje gruppboende ett objekt, hemtjänsten i en kommun eller en kommundel ett objekt, ekonomiskt bistånd i en kommun ett objekt osv. Med tillsynsobjekt avses däremot inte ett individärende.

Kommentar:

Ingen inventering av tillsynsobjekt har gjorts under 2008. Siffrorna är desamma som i ÅR 2007.

Tillsynen av kvinnofridsarbetet omfattar 9 kommuner och stadsdelar. Samtliga sakområden ingår i tillsynen. Den faktiska tillsynen har utförts under året men endast fyra beslut är färdigställda.

Inför kvinnofridstillsynen gjordes en enkättillsyn som omfattade alla 40 kommuner och stadsdelar i länet. I den ingick frågor om de olika sakområdena. Den utmynnade i en tillsynsrapport.

Tabell 2.4 - Social tillsyn – antal inspektioner/kontroller Genomförda granskningar		Med inriktning barn och unga	Med inriktning missbruk	Med inriktning psykosociala problem
Antal granskade hem för vård eller boende (HVB)	Privata	10+8	2	1
	Offentliga	0	0	0
	Oanmälda besök¹	0	0	0
Genomförda granskningar		Äldre	Funktionshindrade	<i>varav</i> psykiskt funktionshindrade
Antal granskade särskilda boendeformer	Privata	17	9	4
	Offentliga	52	0	0
	Oanmälda besök¹	28	0	0
Antal granskningar	Hemtjänstenheter	0	0	0
	Boendeserviceenheter	8	0	0
	Missbruk	Barn och unga	Äldreomsorg	Stöd och service till funktionshindrade
Antal granskade kommuner	26	26	26	26
Antal granskade kommundelar	14	14	14	14

¹ Under oanmälda besök anges antal oanmälda besök, inte antal HVB eller särskilda boendeformer där man gjort oanmälda besök.

Tabell 2.4 svarar mot de krav på återrapportering avseende verksamhetsgren Social tillsyn. Observera att det är antal **inspektioner** som skall anges - inte antalet tillsynsobjekt. Kommuner avser kommuner där Länsstyrelsen mer ingående granskat ett eller flera områden

Kommentar:

*Ätta öppenvårdsverksamheter med tillstånd har granskats och tio verksamheter för heldygnsvård inom barn och unga (HVB).

Tabell 2.5 - Ärenden enligt 16 kapitlet 1 § SoL			
Antal ärenden 2008	varav barn upp till 18 år	Antal ansökningar som beviljas	Antal ansökningar som avslås
	18	10	7
			3

Tabell 2.6 - Personal som arbetar med tillsyn, rådgivning, information och tillstånd inom de olika områdena

	Ekonomiskt bistånd	Missbruk	Barn och unga	Familjerätt	Äldreomsorg	Stöd och service till funktionshindrade
Antal personal	10	10	10	10	10	9
varav antal på heltid	-	2	6	0	8	6
varav antal mer än 50 procent	1	4	2	0	0	1

Mål 1: Länsstyrelserna ska tillse att socialtjänstens arbete bedrivs målinriktat, lagenligt samt med god kvalitet och framförhållning i planeringen. De brister och missförhållanden som påtalas i huvudmännens verksamhet ska åtgärdas enligt en tidsplan som beslutas och följs upp av Länsstyrelsen.

Länsstyrelsen ska, inom verksamhetstillsynen (ej individtillsynen), redovisa

- en sammanfattning av tre granskande tillsynsinsatser inom socialtjänstens område som under året bedömts ha gett goda effekter, dvs. lett till att brister eller missförhållanden åtgärdats,
- vilka konkreta effekter dessa tre tillsynsinsatser lett till och vilka åtgärder som vidtagits för att förhindra att bristerna uppstår på nytt, samt
- iakttagelser och bedömningar som gjorts i all tillsyn dels om olika personalkategoriernas kompetens, utbildning och utbildningsbehov, dels om personalkontinuiteten.

Tillsyn av hem för vård och boende för vuxna personer med psykiska funktionshinder

Under 2007 påbörjades en, tillsammans med Socialstyrelsens regionala tillsynsenhet, tillsyn av hem för vård eller boende för vuxna personer med psykiska funktionsnedsättningar. Tillsynen har fortsatt 2008 med nya hem och med uppföljning av den tillsyn som gjordes året innan. Uppföljningen visar att fler verksamheter påbörjat ett förbättringsarbete både vad gäller dokumentation och av kvalitetsarbete i stort.

Granskning av ej verkställda beslut

Under 2008 har Länsstyrelsen inom ärendeslaget "Ej verkställda beslut enligt socialtjänstlagen (SoL)" noterat flera positiva effekter. Antalet inrapporterade ärenden inom äldreområdet har successivt minskat och i begärda akthandlingar har Länsstyrelsen noterat att kommunerna förbättrat sin dokumentation i enskilda ärenden. Det visar sig även att flera kommuner arbetar med att ta fram nya rutiner för att kunna hantera gynnande beslut på ett rättssäkert sätt.

Äldreskyddsombudens tillsyn

I äldreskyddsombudens löpande tillsyn ser Länsstyrelsen att verksamheterna arbetar med att förbättra och utveckla omsorgen. Detta gäller framförallt brister som går lätt att förändra och inte medför stora kostnader. Utveckling som kräver större kostnader eller ett förändrat synsätt går långsammare. Ett undantag är en omfattande om- och nybyggnad av äldreboenden. Effekten av tillsynen har uppnåtts genom att aktuella verksamheter ges stöd i sitt förbättringsarbete genom beslut, uppföljning samt dialog.

Granskning av enskilda och kommunala institutioner för barn och ungdom

Från hösten 2006 fram till våren 2008 har Länsstyrelsen, inom ramen för det så kallade Barnuppdraget, genomfört tillsyn av 50 hem för vård eller boende (HVB) som tar emot barn och ungdomar samt familjer. Länsstyrelsen har i sin tillsyn utgått från nationella bedömningskriterier. För de HVB som uppvisat mer omfattande brister, har åtgärdsplaner begärts in och/eller uppföljningsbesök genomförts. Åtgärdsplanerna visar att institutionerna tagit till sig de påpekade bristerna och gjort förändringar i sina kvalitetssystem.

I samband med HVB-tillsynen, granskades även personalens utbildning och kompetens. Utbildningsnivån på institutionerna för barn och ungdom är förhållandevis hög med en stor andel anställda med akademisk grund- och vidareutbildningar. Det finns hem där personalen saknar högskoleutbildning, men som å andra sidan har annan kompetens och lång erfarenhet inom yrkesområdet. Personalen har tillgång till regelbunden kvalificerad handledning och kompetensutveckling. Samtliga institutioner har uppvisat en förhållandevis god personalkontinuitet.

Vid tillsyn av vård och omsorg vid särskilda boenden för personer med demenssjukdom har Länsstyrelsen konstaterat att kompetensen brister, att kompetensutvecklingsplaner saknas, att man vid anställning av ny personal inte beaktar om demenskompetens finns, att introduktion till ny personal inte genomförs på ett adekvat sätt, att det saknas handledning i det många gånger tunga omsorgsarbetet samt att man inte har uppföljningsbara mål.

När det gäller hem för vård eller boende för personer med psykiska funktionshinder kan, beträffande personalens kompetens, sägas att merparten har adekvat utbildning och erhåller viss kompetensutveckling men att det inte sker systematiskt på grund av att individuella kompetensutvecklingsplaner saknas.

I tillsynen över kommunernas arbete med våldsutsatta kvinnor och barn som bevittnat våld, inom ramen för kvinnofridsprojektet, har Länsstyrelsen granskat nio kommuner/stadsdelar. I samtliga kommuner/stadsdelar har frågan om den handläggande personalens kompetens, förekomst av kompetensutvecklingsplaner och utbildningsbehov tagits upp. I en verksamhetstillsyn av barnavården i en av Stockholms största stadsdelar har samma frågor ställts. Av svaren kan man se att personalen, med enstaka undantag har adekvat grundutbildning, socionomutbildning eller motsvarande. Det gäller alla personalkategorier inom individ och familjeomsorgen (IFO). När det gäller övrig kompetens som vidareutbildning, år i yrket, kompetens inom området kvinnofrid är variationerna stora. När det gäller genomtänkta kompetensutvecklingsplaner på verksamhets- och individnivå finns det brister på flera håll. Inom barnavården läggs för närvarande stora resurser på utbildning inom Socialstyrelsens utrednings- och uppföljningsinstrumentet Barnens behov i centrum (BBIC).

Mål 2: Samverkan mellan länsstyrelserna och Socialstyrelsen samt mellan länsstyrelserna ska leda till ökad samordning av tillsynen över socialtjänsten och hälso- och sjukvården samt till att tillsynen bedrivs på ett mer likvärdigt sätt över hela landet.

Länsstyrelsen ska redovisa:

- inom vilka områden som tillsynen har samordnats med tillsynen av hälso- och sjukvården,
- i vilken omfattning tillsynen har samordnats med tillsynen av hälso- och sjukvården under året,
- insatser som genomförts för att tillsynen ska bli mer likvärdig över landet, t ex inom vilka områden och i vilken utsträckning gemensamt framtagna bedömningskriterier använts, samt
- insatser som genomförts för att skapa en mer likvärdig hantering och bedömning av särskilda avgifter (s k sanktionsavgifter).

Inom områdena funktionshinder och äldre har viss länsstyrelsetillsyn samordnats med Socialstyrelsens regionala tillsyn. Äldreskyddsombuden har tillsammans med Socialstyrelsens regionala tillsynsenhet tillsynat åtta boenden. En gemensam tillsyn av sju hem för vård eller boende (HVB) för psykiskt funktionshindrade har också genomförts. Tillsammans med Socialstyrelsen har Länsstyrelsen tagit fram projektplaner och gemensamma tillsynsobjekt för granskning av missbruksvården. Den operativa tillsynen kommer att påbörjas under våren 2009.

För att tillsynen ska bli mer likvärdig i hela landet har genomförandet av flera av uppdragen i regleringsbrevet för 2008 planerats gemensamt. Arbetsgrupper med representanter från flera län har tagit fram projektplaner och tillsynsinstrument (enkäter och mallar) för de olika uppdragen. Socialdirektörgruppen fungerar som styr- och ledningsgrupp. Den gemensamma planeringen har lett till att uppdragen genomförs på ett likartat sätt i hela landet. I flera fall kommer också gemensamma rapporter att tas fram. De uppdrag som genomförts enligt denna modell är uppdragen – 3 Handikappolitik– 4 Äldrepolitik samt – 6 Socialtjänst, handikapp- och äldrepolitik.

Nationella bedömningskriterier har tillämpats vid Länsstyrelsens tillsyn av hem för vård och boende för personer med psykiska funktionshinder. Nationella bedömningskriterier har också tillämpats vid tillsyn av rättssäkerhet vid myndighetsutövning och vid genomförande av insatser inom äldreomsorgen. I det senare fallet har länsstyrelserna i Stockholm och Västra Götaland planerat tillsynen tillsammans. En pilot tillsyn har genomförts under 2008 med planerad fortsättning 2009. Nationella bedömningskriterier har också använts vid tillsyn av kommunernas arbete med våldsutsatta kvinnor och barn som bevittnat våld samt vid tillsyn av HVB för barn, unga och familjer.

För att skapa en mer likvärdig hantering och bedömning av särskilda avgifter har länsstyrelserna tagit fram en gemensam handläggningsordning dels för socialtjänstlagen (SoL) och dels för lagen om särskild service för vissa funktionshindrade (LSS). Man har även tagit fram gemensamma inrapporteringsblanketter. Socialdirektörerna för kontinuerligt diskussioner om olika tolkningar av regelverken bland annat med utgångspunkt från förvaltningsdomstolarnas utslag. Med målet att säkerställa en likformig administrativ hantering av särskilda avgifter arbetar en nationell arbetsgrupp med utveckling av datasystemet Kilen. Arbetet är nu inne i slutfasen.

Mål 3: Den operativa tillsynen inom missbruksområdet ska öka jämfört med 2007.

Länsstyrelsen ska redovisa vad som gjorts för att uppnå målet.

En omfattande tillsyn inom missbruksområdet har genomförts 2006-2008. Den bestod av dels en granskning av hur vården av äldre människor med beroendeproblematik bedrivs med tanke på kvalitet och säkerhet och dels av hur kommunerna handlägger ärenden avseende personer med tungt missbruk. På grund av de brister som uppdagades begärdes åtgärdsplaner in från merparten av kommunerna. Bristerna handlade bland annat om att det var svårt att se att insatser och åtgärder var välgrundade och att det fanns brister i dokumentationen.

Dessutom har Länsstyrelsen genom telefonintervjuer granskat hur kända de nationella riktlinjerna för missbruksvård- och beroendevård är, vilken påverkan kommunerna tror de kommer att ha på missbruksvården och om det planeras någon utbildningssatsning kring riktlinjerna. Resultatet av studien visar att riktlinjerna är kända i länets kommuner och att flertalet kommuner har eller kommer att genomföra utbildningsinsatser. Vilken påverkan riktlinjerna däremot kommer att ha på missbruksvården, är enligt kommunerna för tidigt att säga.

Under våren 2008 bildades en nationell arbetsgrupp med representanter från sex olika länsstyrelser däribland Stockholm. Arbetsgruppen har haft till uppgift att ta fram en nationell plan för ökad tillsyn av missbruks- och beroendevården.

Mål 4: Länsstyrelserna ska se till att den kommunala tillsynen enligt såväl alkohollagen (1994:1738) som tobakslagen (1993:581) skärps och därigenom bidrar till en ökad samordning i tillsynen enligt dessa två lagar. Länsstyrelsernas samarbete med Statens folkhälsoinstitut (FHI) ska utvecklas.

Länsstyrelsen ska redovisa hur de har arbetat med att utveckla metoder för samordning av tillsynen enligt alkohollagen (1994:1738) och tobakslagen (1993:581).

Vidare skall Länsstyrelsen redovisa

- hur tillsynen avseende tobakslagens bestämmelser om handel m m och särskilt dess regler om 18 års åldersgräns för inköp av tobaksvaror har genomförts,
- hur Länsstyrelsen har utövat tillsyn avseende tobakslagens bestämmelser i övrigt, hur Länsstyrelsen följt kommunernas verksamhet och biträtt med information och stöd,
- hur Länsstyrelsen har utövat tillsyn avseende alkohollagens bestämmelser,
- hur Länsstyrelsen bistått kommunerna med råd om hur de kan höja medvetenheten om och uppmärksamma tillståndshavare på att överträdelser av gällande lagar mot diskriminering kan leda till indragning av serveringstillståndet,
- om och i vilken utsträckning kommunerna beaktar lagar mot diskriminering vid såväl lämplighetsprövning som tillsyn av serveringstillstånd, samt
- vilka åtgärder som har vidtagits för att införa riktlinjer för egentillsynsprogram för detaljhandel med, eller servering av, öl.

Länsstyrelsen har under året deltagit i Statens folkhälsoinstituts (FHI:s) nationella referensgrupp samt i FHI:s referensgrupp i Ansvarsfull Alkoholservering.

Metodutvecklingen har gått ut på att Länsstyrelsen regelbundet har anordnat informationsseminarier med länets alkohol- och tobakshandläggare. Under 2008 träffade Länsstyrelsen samtliga kommuner vid fyra tillfällen. Vid dessa träffar redovisar Länsstyrelsen bland annat eventuella förändringar i alkohol- och tobakslagstiftningen och intressanta rättsfall.

På mötena får även kommunens handläggare ta upp ärenden av svårare karaktär. På så sätt ger mötena även möjlighet till erfarenhetsutbyte. Vid Länsstyrelsens tillsynsbesök i kommunerna diskuteras och framhålls vikten av att alkoholhandläggaren och tobakshandläggaren samordnar sitt arbete så mycket som möjligt.

Hälften av länets kommuner har vid minst ett tillfälle under året besökt samtliga försäljningsställen. Samtliga kommuner har gjort tillsyn enligt tobakslagen. Samtliga åtta kommuner som Länsstyrelsen närmare granskat sköter arbetet på ett bra eller tillfredsställande sätt. Länsstyrelsen arbetar för att kommunerna särskilt ska kontrollera att handlarna har egentillsynsprogram och att 18 årsgränsen efterlevs. Vidare arbetar Länsstyrelsen för att kommunerna ska förse handlarna med dekaler om att 18 år gäller för inköp av tobak samt med aktuellt informationsmaterial. Länsstyrelsen har också deltagit i arbetet med att ta fram nya varianter av dekaler. Länsstyrelsen uppmanar kommunerna att göra inköpsstudier och för vidare erfarenheter om dessa till andra kommuner. De flesta kommunerna i länet har gjort inköpsstudier. Länsstyrelsen känner dock hittills bara till en kommun som gör det varje år.

Efterlevnaden av rökförbudet på restauranger kontrolleras regelmässigt vid Länsstyrelsens och kommunernas tillsyn av restaurangerna. Länsstyrelsen deltar i Stockholms stads branschråd för folköl och tobak. Länsstyrelsen får då tillfälle att sprida information om lagstiftningen och dess tillämpning. I de regelbundna återkommande mötena med länets övriga kommunala handläggare följs verksamheten och Länsstyrelsen kan ge råd och stöd. Särskild fokus läggs på att 18 årsgränsen efterlevs. Vi lämnar även råd och stöd per telefon.

Under 2008 har Länsstyrelsen utövat tillsyn i åtta kommuner och gått igenom rutiner, hur ärenden har bevarats samt kontrollerat akter för att se hur handläggningen gått till.

Under 2008 har Länsstyrelsen utövat regional tillsyn (Operation Krogsanering) av restauranger i 16 kommuner. Totalt har 115 restauranger kontrollerats. Kontrollerna har lett till att vi översänt 51 ärenden till aktuell kommun för någon form av administrativt ingripande med stöd av alkohollagen. Länsstyrelsen har tillsammans med Tullverket och polisen även kontrollerat förekomsten av illegal alkohol på restauranger i de ovan nämnda 16 kommunerna.

Länsstyrelsen har en omfattande telefonrådgivning och lämnar dagligen råd och information om alkohollagen, diskrimineringslagstiftningen och annan relevant lagstiftning såväl till kommuner i länet som till andra kommuner, länsstyrelser och allmänhet. Både vid tillsynsbesöken, vid de regelbundna träffarna med alkoholhandläggarna påtalas vikten av att restaurangägarna informeras om vad som kan hända om de bryter mot diskrimineringslagstiftningen. Länsstyrelsen har inte funnit att kommunerna brustit när det gäller att beakta lagar mot diskriminering vid lämplighetsprövning eller tillsyn av serveringstillstånd.

Länsstyrelsen har tillsammans med STAD-sektionen på Stockholms läns landsting och polismyndigheten i Stockholm påbörjat ett arbete med utbildning i Ansvarsfull tillståndsgivning. Utbildningen vänder sig till politiker och andra beslutsfattare inom kommunerna och beräknas komma i gång i större skala under 2009.

Länsstyrelsen har vid varje träff med kommunerna påtalat vikten av att de kontrollerar att handlarna har ett egentillsynsprogram samt hur detta implementeras bland personalen. Länsstyrelsen påtar även vikten av att kommunen uppmanar handlarna att noggrant tänka igenom situationen för just deras försäljningsställe, till exempel om det finns särskild anledning att fundera på hur man ska agera i det fall försäljningsstället ligger i närheten av en skola. Vid tillsynsbesöken i kommunerna kontrolleras även om kommunen kontrollerat egentillsynsprogrammen hos handlarna. Kommunerna informerar regelbundet handlarna om att de måste ha ett program och handlarna uppmanas att visa upp det vid besök. Under 2008 har åtta kommuner granskats mer ingående avseende handläggning enligt alkohol- och tobakslagstiftningen.

Mål 5: Länsstyrelserna ska verka för att metoden Ansvarsfull Alkoholservering eller annan likvärdig evidensbaserad metod sprids i kommunerna i respektive län så att arbetet ska kunna ingå i kommunernas ordinarie arbete.

Länsstyrelsen ska redovisa

- hur de har arbetat för att stödja kommunerna i arbetet med att införa metoden Ansvarsfull Alkoholservering, eller annan likvärdig evidensbaserad metod,
- vilka kommuner som arbetar med metoden, samt
- vilka av dessa som har integrerat arbetet i den ordinarie strukturen.

I Stockholms län finns två projektledare anställda för spridning av metoden Ansvarsfull Alkoholservering. En för stadsdelarna i Stockholms stad och en för länets övriga kommuner. Båda projektledarna är placerade på STAD-sektionen, Stockholms läns landsting men har ett nära samarbete med Länsstyrelsen samt med alkoholhandläggarna i kommunerna. Flera gemensamma kommunbesök har gjorts under året.

Under året har länets referensgrupp för spridning av Ansvarsfull Alkoholservering till kommunerna träffats vid fyra tillfällen. I referensgruppen ingår representanter för polisen, kommunala alkoholhandläggare och preventionssamordnare, krögare, representant för Hotel och handelsanställdas förbund (HRF) samt alkoholhandläggare och länssamordnare på Länsstyrelsen. Projektledaren är sammankallande.

Initiativ har även tagits för att tillsammans med Studenthälsan vid Stockholms universitet utveckla en särskild utbildning i Ansvarsfull Alkoholservering för studenter. Ett studiebesök har med anledning av detta gjorts i Göteborgs stad för att ta del av hur man arbetar med Ansvarsfull Alkoholservering för studenter där.

Utbildningar pågår kontinuerligt och många kommuner samarbetar och erbjuder utbildningsplatser över kommungränserna. Länsstyrelsens alkoholhandläggare deltar aktivt som föreläsare på utbildningarna. Vid de reguljära utbildningarna i Ansvarsfull Alkoholservering har projektledaren medverkat vid sju av elva utbildningar som länets kommuner anordnat samt vid tre utbildningar för studenter vid KTH. Projektledaren har under året även medverkat vid tolv utbildningstillfällen för citypoliser i yttre tjänst.

Samtliga kommuner i Stockholms län, utom Vallentuna, Ekerö och Tyresö kommuner, arbetar med Ansvarsfull Alkoholservering eller någon liknande metod. I Stockholms stad, Sundbyberg stad, Solna stad samt i Södertälje, Norrtälje och Nynäshamns kommuner är samtliga delar av metoden Ansvarsfull Alkoholservering integrerade i den ordinarie strukturen. I Upplands Väsby, Österåker, Värmdö, Järfälla, Haninge och Täby kommuner är nästan alla delar av metoden integrerade i den ordinarie strukturen. I Huddinge, Botkyrka, Salem och Upplands-Bro kommuner är delar av metoden integrerad i den ordinarie strukturen.

I Stockholms stad är metoden permanentad sedan 2001. För närvarande pågår en detaljerad kartläggning/enkät av restaurangrelaterat arbete i länets kommuner. Svar på vilka kommuner som arbetar med metoden och vilka kommuner som har integrerat metoden i den ordinarie strukturen kan lämnas först då resultatet av enkäten är sammanställd. En utförlig redovisning av arbetet med att sprida metoden Ansvarsfull Alkoholservering kommer att lämnas till Statens folkhälsoinstitut senast i februari månad 2009.

Omsättning av personal bland kommunernas alkoholhandläggare och täta byten av personal på krogarna gör att projektledarens och Länsstyrelsens stöd är avgörande för att metoden ska få fäste i samtliga kommuner i länet.

Verksamhetsgren Miljötillsyn

Tabell 2.7 - Tillsyn inom Naturvård och miljöskydd	Antal tillsynsobjekt i länet¹	Antal tillsynsobjekt som varit föremål för tillsyn	Antal tillsynsobjekt med allvarliga brister som inte åtgärdats²
Sakområde och del av sakområde			
Naturvård och miljöskydd totalt (5)			
varav tillsyn av områdesskydd (515)	350	35	0
varav tillsyn av vattenskyddsområden (516)	88	51	0
varav tillsyn av dispenser och tillstånd avseende områdesskydd (526)	126	13	0
varav tillsyn av skydd för djur- och växtarter (527)	6	2	0
varav tillsyn av övrig prövning avseende naturskydd (528)	14	7	0
varav tillsyn av vattenverksamhet (535)	1 400	430	0
varav tillsyn av miljöfarlig verksamhet (555)	330	105	0
varav tillsyn av kemiska produkter och biotekniska organismer (565)	24	24	0
varav tillsyn av avfall och producentansvar (566)	0	0	0
varav tillsyn av övrigt miljö- och hälsoskydd (567)	0	0	0
varav tillsyn av förorenade områden och miljöriskområden (575)	300	10	0
Summa	2 638	677	0

Definitioner till tabell 2.7

¹ med tillsynsobjekt avses verksamheter, produkter eller anläggningar, dvs. de enheter som är föremålet för tillsyn enligt av staten fastställda normer. I de fall där tillsyn görs över andra tillsynsorgan (vanligtvis kommuner) kan tillsynsobjekt avse kommun. I övriga fall skall tillsynsobjekt EJ avse kommun eller kommundel, då denna är att betrakta som objektansvarig, dvs. den som ansvarar för att tillsynsobjektet uppfyller statens krav.

² brister som återrapporteras i tabellen skall avse brister i tillsynen där Länsstyrelsen beslutat förelägga om rättelse.

Mål 1: Länsstyrelsernas tillsynsarbete ska bidra till att nå miljö kvalitetsmålen och till att miljöskador inte uppkommer. Genom en effektiv tillsynsvägledning ska länsstyrelserna förbättra förutsättningarna för det operativa tillsynsarbetet hos kommunerna. Länsstyrelserna ska i samråd med kommunerna bidra till genomförandet av Naturvårdsverkets vägledningsplan (Naturvårdsverket, dnr 190-1891-06 Rt). Senast den 31 december 2008 ska det finnas en plan för Länsstyrelsens tillsynsvägledning för år 2009–2012 för att förbättra miljöbalkens tillämpning hos kommuner och länsstyrelser. Arbetet med tillsynsvägledning ska bland annat ske genom regional miljösamverkan.

Länsstyrelsen ska redovisa

- på vilket sätt man har bidragit till genomförandet av Naturvårdsverkets vägledningsplan,
- eventuella brister i den operativa tillsynen som kunnat identifieras och vilka vägledningsbehov som iakttagits,
- hur man bedömer att de brister och behov som identifierats bör åtgärdas,
- sina tillsynsvägledningsplaner för år 2009–2012, samt
- hur den regionala miljösamverkan har bedrivits. Tillsynsverksamheten ska kommenteras mot bakgrund av redovisningen i bilaga 3 (tabell 2.7) och i relation till tillsynsplanen.

Vidare ska Länsstyrelsen redovisa

- på vilket sätt miljömålen inverkar på planeringen och genomförandet av tillsynen och tillsynsvägledningen,
- viktiga insatser i vägledande syfte och effekter av tillsynsarbetet i övrigt,
- vilka tillsynsvägledningsinsatser som har föranletts av den nya bilagan till förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, samt
- insatser för att verksamhetsutövarna ska iaktta Naturvårdsverkets föreskrifter avseende avloppsreningsverk för att minska kväveutsläpp, samt resultaten av dessa insatser.

Den tillsynsvägledning som skett under året har i stort sett följt Naturvårdsverkets vägledningsplan. Länsstyrelsens tillsynsvägledning har under året bedrivits främst genom seminarier, nätverk, skriftlig och muntlig information

Nedan nämns några av de aktiviteter som genomförts under året:

- Seminarium med anledning av förändringarna i bilagan till förordningen om miljöfarlig verksamhet.
- seminarium om tillsyn och prövning av enskilda och små avloppsanläggningar (< 200 pe) har hållits för kommunala VA-handläggare.
- Inom kemikalieområdet har seminarier om analyser och provtagning samt om kemikalielagring ägt rum. Detta har skett inom ramen för Kemilänken, som är ett forum för kunskapsspridning om minskad användning av farliga kemikalier och metaller
- Inom nätverket för länets hälsoskyddsinspektörer har två träffar anordnats under 2008 med tema "Energideklaration av byggnader" respektive "Städning i skola och förskola", med deltagare från bl a Länsstyrelsen, kommuner, Miljömedicinska enheten och Socialstyrelsen.
- Inom förorenade områden har tillsynsvägledning bland annat bedrivits gentemot kommunerna genom utbildningsdagar, handläggartäff och genom en arbetsgrupp för sanering av förorenade områden. Dessutom har information spridits genom nyhetsbrev och e-post.

I länet finns olika nätverk i syfte att fortlöpande sprida kunskap och erfarenhet inom miljö- och hälsoskyddsområdet t ex bullernätverket och dagvattennätverket.

Länsstyrelsen deltar dessutom i Miljösamverkan Sveriges pågående projekt avfall respektive tillsynsvägledning. Vägledningmaterial angående mottagningskriterier för avfall har tagits fram under året.

Sedan ett antal år tillbaka finns i länet ett samverkansprojekt inom tillsyn benämnt Miljösamverkan i Stockholms län. Länsstyrelsen deltar tillsammans med länets alla kommuner och Kommunförbundet Stockholms län.

Övrig samverkan som kan nämnas är Länsstyrelsens uppdrag att samverka med åklagare, polis och kommuner mot miljöbrott. Under året har ett samverkansmöte hållits. Länsstyrelsen samverkar sedan länge med Miljömedicinska enheten på Stockholms läns landsting och tillsammans har 6 kommunbesök gjorts.

Länsstyrelsen har tagit fram en tillsynsvägledningsplan för år 2009-2012. Ett viktigt underlag vid framtagandet av denna plan har uppföljning av miljömålen varit. Även kommunernas behov av vägledning har beaktats.

Egen självständig tillsyn beträffande flyghavre och potatiskräfta är lågt prioriterad till förmån för handläggning av SAM, företagsstöd och projektstöd. Förekomst åtgärdas efter anmälan eller efter upptäckt i samband med den omfattande fältkontrollverksamheten av EU-stöden. Problemen med flyghavre ökar i länet men inga större avvikelser i förhållande till tidigare år har noterats. Potatiskräfta har inte konstaterats i yrkesmässig odling.

Stickprov för att undersöka förekomsten av Varroakvalster tas av bitillsyningsmännen och rapporteras till Länsstyrelsen som sammanställer en rapport angående bitillsynsverksamheten som årligen skickas till Jordbruksverket.

Länsstyrelsen följer upp att dödsbon avvecklar sitt innehav av jordbruksfastighet. Berörda dödsbon informeras om skyldigheten att avyttra egendomen. Cirka två gånger om året görs en kontroll mot fastighetsdatasystemet om avyttring skett. Vid behov skickas påminnelse.

Mål 2: Länsstyrelserna ska inom sitt verksamhetsområde ta initiativ till omprövning av tillstånd för att se till att villkoren för miljöfarliga verksamheter är anpassade till miljöbalkens krav. Alla tillstånd som meddelats med stöd av miljöskyddslagen (1969:387) ska, om de är av särskild betydelse ur miljösynpunkt, vara anpassade till miljöbalkens krav senast 2009 och i övrigt senast 2015.

Länsstyrelsen ska redovisa genomförda insatser och effekter av omprövningsarbetet i enlighet med regeringsbeslut den 13 juli 2006, Förtydliganden av redovisningskrav för arbetet med att anpassa gamla miljötillstånd till miljöbalkens krav (dnr M2006/3074/R-M2006/3094/R). Redovisningen ska även beskriva vilka prioriteringar som gjorts.

Fyra miljöbalkstillstånd för miljöfarlig verksamhet har meddelats under år 2008 där tillstånden tidigare var meddelade enligt miljöskyddslagen. I länet finns nu ca 155 miljöfarliga verksamheter som omfattas av gamla miljötillstånd och ca 30 av dessa kan anses vara prioriterade utifrån den miljöbelastning de bidrar till.

Länsstyrelsen kommer, liksom tidigare, att inom tillsynen verka för att verksamhetsutövarna själva söker nya tillstånd istället för att som tillsynsmyndighet driva omprövningsärenden. Erfarenhetsmässigt kräver denna typ av ärenden mycket resurser om tillsynsmyndigheten själv driver omprövningsärende.

Mål 3: Tillsynen över naturreservat, strandskyddsområden, kulturhistoriskt skyddade områden och andra skyddade områden ska bidra till bättre regelefterlevnad och till att miljö kvalitetsmålen nås. Tillsynen över kulturhistoriskt värdefulla miljöer, byggnader och fornminnen m m ska bidra till bevarandet samt förbättrade förutsättningar för hållbar förvaltning av kulturarvet.

Länsstyrelsen ska redovisa viktiga insatser i vägledande syfte och effekter av tillsynen som rör skyddade naturområden respektive kulturmiljön.

Inom naturvårdens område sker tillsyn främst genom de klagomål och anmälningar som Länsstyrelsen får in. Den egeninitierade tillsynen sker av resursskäl i begränsad omfattning. Tillsyn i naturskyddade områden sker främst när Länsstyrelsen planerar skötselåtgärder. Då kontrolleras bl a att områdena är väl uppskyltade och markerade så att besökare vet vilka bestämmelser som gäller. Detta är viktigt inte minst i förebyggande syfte. För flertalet naturreservat i länet finns också avtal med personer som ska ha tillsyn över områdena. I deras åligganden ingår att rapportera om något anmärkningsvärt skett.

Några särskilda indikatorer för att se vilka effekter som tillsynsarbetet har finns inte utarbetade. Länsstyrelsens bedömning är dock att insatserna är verkningsfulla inte minst i förebyggande syfte.

Kulturmiljöaspekter uppmärksammas löpande vid plansamråd och kommunbesök, vilket innebär stora möjligheter att lyfta upp kulturmiljöfrågor och integrera kulturmiljöhänsyn i samhällsplaneringen. Kontakten med länets byggnadsminnesägare upprätthålls genom årliga forum och via nyhetsbrev. Vid 2008 års byggnadsminnesforum kom närmare 100 personer, vilket får ses som ett mycket gott genomslag. Återkommande möten med länets arkeologiska aktörer har hållits för att åstadkomma ett bättre samarbete och högre kvalitet i den arkeologiska uppdragsverksamheten i enlighet med de nya forskrifterna för arkeologin. En analys av fördelningen av uppdrag genom direktval har påbörjats med samma syfte.

Sammantaget har insatserna lett till att uppdragsverksamheten med upphandlingsförfarande etc. fungerar väl vid Länsstyrelsen, utan problem med överklaganden e.d. De arkeologiska och byggnadsantikvariska verksamheterna tillsynas även löpande genom platsbesök vid större arbeten. Händelsestyrd tillsyn har bedrivits i enskilda fall efter anmälan om missförhållanden, framför allt inom byggnadsminnen och fornlämningsmiljöer.

Verksamhetsgren Djur- och Livsmedelskontroll

Tabell 2.9 - Länsfakta inom Djur och livsmedelskontroll	2008-12-31		2007-12-31		2006-12-31	
Antal statligt anställda veterinärer	29		29		20	
varav män/kvinnor	9	20	9	20	5	15
Antal privat anställda veterinärer	140		140			
varav män/kvinnor	31	109	31	109		
varav män/kvinnor	11/25	3,37/11,41	11/25	3,4/11,4	13/22	3,4/9,4

Kommentar: För år 2006 finns ingen uppgift om antalet privat anställda veterinärer.

Mål 1: Djurskyddskontrollen ska bedrivas effektivt och likvärdigt i hela landet. En god djurhälsosituation, en fungerande veterinärsamverkan och ett gott djur- och smittskydd ska uppnås. Länsstyrelserna ska särskilt verka för att

- den veterinära verksamheten är ändamålsenlig med bl a en väl fungerande samverkan mellan olika veterinära kategorier,
- djurhälsosituationen och djurskyddet bevakas och hålls på en hög nivå genom uppföljning av ställda smitt- och djurskyddskrav,
- djursjukdata rapporteras fullständigt och korrekt, samt
- insamling och transport av animaliska biprodukter sker på ett säkert sätt.

Återrapporterat till Jordbruksverket dnr 2829-2008-99351 och Livsmedelsverket dnr 281-3148-2009.

Verksamhetsgren Samhällets krisberedskap, tillsyn över plan- och byggnadsväsendet samt övrig tillsyn

Tabell 2.10 - Tillsyn enligt plan- och bygglagen (PBL)	Antal tillsynsobjekt i länet	Antal tillsynsobjekt som varit föremål för tillsyn	Antal tillsynsobjekt med allvarliga brister som inte åtgärdats ¹
Sakområde och del av sakområde			
Tillsyn över planväsendet enligt PBL (404)	26	26	0
Tillsyn över byggnadsväsendet enligt PBL (404)	47 ⁽²⁾	33 ⁽³⁾	2 ⁽⁴⁾
Summa	73	59	2

Definitioner till tabell 2.10

¹ brister som återrapporteras i tabellen skall avse brister i tillsynen där Länsstyrelsen beslutat att rikta kritik.

Kommentar:

²) avser tillsynsärenden inkomna under 2008

³) avser beslut fattade 2008 i tillsynsärenden

⁴) avser tillsynsärenden där Länsstyrelsen riktat kritik mot kommunens handläggning

Mål 1: Länsstyrelsernas tillsyn över kommunerna, inom ramen för området skydd mot olyckor, ska bedöma och främja kommunernas förmåga att leva upp till de nationella målen, de verksamhetsmål och de särskilda skyldigheter som framgår av lagen (2003:778) om skydd mot olyckor. Tillsynen enligt lagen om skydd mot olyckor ska inriktas så att den kan samordnas med den uppföljning som ska ske av kommunernas uppgifter i samhällets krishanteringssystem enligt avtalet mellan staten och Sveriges kommuner och landsting.

Redovisa en sammanfattande bedömning av kommunernas arbete enligt lagen om skydd mot olyckor ska redovisas.

Länsstyrelsen bedömer sammantaget att kommunernas och räddningstjänsternas arbete lever upp till målen och skyldigheterna enligt lagen (2003:778) om skydd mot olyckor.

Länsstyrelsen har under året genomfört en välbesökt oljeskyddskonferens i syfte att stödja kommunerna och andra ansvariga aktörer i deras ansvar att hantera och samverka vid ett större oljeutsläpp i exempelvis Stockholms skärgård.

Under året har synkroniseringen av uppföljningen och tillsynen förbättrats främst genom det samarbete som Räddningsverket och Krisberedskapsmyndigheten genomfört. Länsstyrelsen har deltagit i utvecklingsarbete som Krisberedskapsmyndigheten genomfört och som syftar till att samordna tillsyn och uppföljning.

Länets räddningstjänst har under 2008 präglats av en reformering av samarbetsformer. Från årsskiftet 2008/2009 finns fem räddningstjänster i länet vilket inkluderar 27 kommuner. Tre av dessa inkluderar 25 kommuner. Samarbetet mellan kommunerna gällande lagen (2003:778) om skydd mot olyckor ökar. Kommunerna samverkar i flera fall med räddningstjänsterna kring deras uppgifter i samhällets krishanteringssystem. Vid genomförd tillsyn i länet har uppföljning också behandlats. Länsstyrelsen bedömer att tillsyn och uppföljning framgent kommer att samordnas i möjligaste mån.

Mål 2: Länsstyrelsernas tillsyn över planväsendet enligt plan- och bygglagen (1987:10) (PBL) ska bidra till en effektiv, ändamålsenlig och enhetlig tillämpning av lagen i syfte att medverka till en god kvalitet i planeringsprocessen och planläggningen

Återrapportering 2

Redovisades separat till Boverket 2008-11-30

Rapport: ” Rapportering till Boverket enligt regleringsbrev 2008”

Dnr: 1001-08-101494.

Mål 3: Länsstyrelsernas tillsyn över byggnadsväsendet ska medverka till en effektiv, ändamålsenlig och enhetlig tillämpning av plan- och bygglagen (1987:10) (PBL), lagen (1994:847) om tekniska egenskapskrav på byggnadsverk, m m samt Boverkets föreskrifter i syfte att uppnå en god kvalitet i byggande och förvaltning.

Återrapportering 3

Redovisades separat till Boverket 2008-11-30

Rapport: ” Rapportering till Boverket enligt regleringsbrev 2008”

Dnr: 1001-08-101494.

VO Ärendehandläggning

Mål 1: Länsstyrelsernas verksamhet ska kännetecknas av en enhetlig rättstillämpning, god service och information samt en snabb och korrekt handläggning.

Länsstyrelsen ska i punktform redovisa de tre viktigaste insatserna som genomförts för att utveckla service, information och handläggning av ärenden.

Länsstyrelsen arbetar kontinuerligt med att på olika sätt förbättra servicen gentemot sina kunder. Ett stort projekt som prioriterats under några år är utvecklingen av olika e-tjänster. Under förra året kunde fyra e-tjänster lanseras; e-tjänster för körkort, yrkestrafik, väktare samt stiftelser. I samband med detta satsade Länsstyrelsen på extern marknadsföring kring tjänsterna för att nå ut till olika målgrupper och intressenter. En länsstyrelsegemensam marknadsföring skedde också gentemot branschorganisationer, massmedia etc. Syftet med lanseringen var att väcka intresse för den nya tekniken och genom detta få fler användare till e-tjänsterna.

Länsstyrelserna genomför inom området social omvårdnad ett gemensamt kvalitetsarbete Social samverkan Sverige som syftar till en ensnig av begrepp, beslutsskrivning med mera.

Handläggningssystemet Bofinc för bostads- och energistöd har kompletterats med e-tjänster som innebär att medborgarna kan ansöka om stöd via Internet. De nya e-tjänsterna har utvecklats i samarbete mellan Boverket och Länsstyrelserna. Produktionssättningen påbörjades i december 2008 och beräknas vara klar under första kvartalet 2009. Kompletteringen innebär också att handläggningen kommer att vara helt elektronisk, såväl kommunikation och beslut som lagring av elektroniska akter i ett elektroniskt arkiv. Den som ansökt om stöd kommer att ha en egen webbsida med uppgifter om vad som hänt i ärendet och där samtliga beslut finns tillgängliga.

Verksamhetsgren Omställning av energisystemet

Mål 1: Länsstyrelserna ska verka för god hushållning med energi i bebyggelsen och en ökad andel förnybar energi samt för att uppnå det nationella planeringsmålet för vindkraft. Länsstyrelserna ska även verka för en minskad användning av el och olja för uppvärmning av bostäder och lokaler.

Redovisa särskilda insatser för att främja de stöd för energiomställningen som Länsstyrelsen administrerar. Redovisa även andra väsentliga insatser utifrån målet.

I arbetet med de stöd som huvudsakligen syftar till att energieffektivisera och minska användningen av fossila bränslen för uppvärmning av bostäder och lokaler är en målsättning att de avsatta medlen ska få så stor effekt som möjligt. Länsstyrelsen informerar om stöden på webbsidor, genom nyhetsbrev, pressmeddelanden och i telefon. Länsstyrelsen arbetar också aktivt med att bevaka att de projekt som det, genom ett första beslut, reserveras medel för också genomförs. Vid uppgifter om att så inte sker återkallas besluten och medlen kan därigenom komma andra projekt till del.

Under året har den preliminära versionen av länets energistrategi bearbetats med underlag av den remissbehandling som genomfördes i början av året. Dokumentet bearbetas till en klimat- och energistrategi i enlighet med senare uppdrag. Länsstyrelsen deltar sedan ett par år i en omfattande sk energistudie som leds av landstingets regionplane- och trafikkontor. Syftet med studien är att belysa regionens möjligheter till en klimat- och energimässigt hållbar utveckling. Studien ska bli ett underlag för regionplanen i pågående RUFs-process. Länsstyrelsen deltar inom projektet i tre temafördjupningar som handlar om ökad användning av förnybar energi, det offentliga ansvar för energiförsörjningen och fastigheternas energiprestanda.

Verksamhetsgren EU-stöd

Tabell 3.1 - Kostnader för Strukturfondsadministration (tkr)	Ramanslag (32:1)	Övrig finansiering	Årsarbets- krafter
- beredningssekretariat	103	0	0,18
- förvaltningsmyndighet	0	0	0
- utbetalande myndighet	0	0	0
- urvalskontroll	0	0	0

Kommentar:

Tabell 3.2 - länsfakta inom EU-stöd Utbetalade bidrag, summa (tkr)	2008	2007	2006
Bidrag, vilka Länsstyrelsen fattar beslut om och betalar ut			
varav Artikel 33 (inom mål 1-området)			
Bidrag, vilka Länsstyrelsen inte fattar beslut om, men betalar ut			
Bidrag, vilka Länsstyrelsen har fattat beslut om, men där Jordbruksverket har gjort utbetalningen	251 426	236 581	268 106
varav Mål 1			
varav Leader +			
varav miljöersättningar	46 833	45 988	54 366
varav kompensationsbidrag	1 588	1 489	1 566
varav startstöd	1 125	0	937
varav investeringsstöd	14 370	981	9 455
varav gårdsstöd	187 510	188 123	201 782

Mål 1: Länsstyrelserna ska i egenskap av förvaltningsmyndighet, beslutsmyndighet, utbetalande myndighet, beredningssekretariat och inom övrig handläggning säkerställa en effektiv handläggning av EU-stöden samt ett smidigt och korrekt avslutsarbete för programperioden 2000–2006.

Redovisa hur arbetet med att avsluta programperioden 2000-2006 har genomförts.

Under 2008 anordnade Länsstyrelsen inte några informationsträffar ute i länet eftersom intresset på senare år visat sig vara lågt. Den 4 mars hade Länsstyrelsen "öppet hus" i Norrtälje för information om de nya betesmarksreglerna, hjälp med att fylla i SAM-2008 och inlämning av SAM-ansökan. Länsstyrelsen hade som vanligt också "öppet hus" på Länsstyrelsen de två sista veckorna före sista ansökningsdag, vilket var välbesökt med drygt 200 besökare.

För att komma tillrätta med de stora avvikelserna inom betesmarksstöden har vi fortsatt med särskilda informations- och utbildningsinsatser. Förutom artiklar i Lantbruksinfo skickades ett brev om skötsel av betesmarker till samtliga brukare som har betesmarker.

Övrig information inför SAM-ansökan har koncentrerats på att öka andelen korrekt ifyllda ansökningar och att få in så många ansökningar som möjligt elektroniskt. Länsstyrelsen har vid kontakter med brukarna och i artiklar i Lantbruksinfo informerat om betydelsen av att fylla i ansökningarna korrekt samt även om möjligheten att utnyttja SAM Internet och EDI. De EU-stödsansökningar som kommer in via SAM-Internet och EDI har färre fel än ansökningar som

kommer in på blanketter. De elektroniska ansökningarna är också lättare att handlägga vilket innebär att tid kan frigöras för andra angelägna arbetsuppgifter. Antalet inkomna ansökningar via SAM-Internet för år 2008 är 876 jämfört med 827 år 2007 vilket är en ökning med ca 6 procent. Till Länsstyrelsen i Stockholms län inkommer ca 40,5 procent av ansökningarna via SAM-Internet. Antalet EDI-ansökningar har 2008 minskat från ca 381 år 2007 till 356 år 2008 och utgör ca 16,5 procent av det totala antalet ansökningar. Sammantaget har ca 57 procent av ansökningarna lämnats in elektroniskt under år 2008 vilket är en ökning med 1 procent från 2007.

Ansökningar skannas vilket är ett arbetsbesparande moment som dessutom minskar risken för manuell felregistrering. En mindre andel (1-2 %) måste dock pga sent inkomna eller kvalitativt undermåliga skannas manuellt.

Länsstyrelsen planerar och utarbetar kontinuerligt förslag på förbättringar och effektiviseringar av arbetet med handläggningen av SAM-ansökningarna och för arbetet med fältkontrollerna. Resultatet av arbete har lett till optimerad tidsplanering och effektivisering av arbetet inom dessa områden. För att säkerställa en hög kvalitet och för att undvika att felaktigheter uppstår har Länsstyrelsen utifrån GAR föreskrifterna utarbetat och beslutat om en Handläggningsrutin för SAM 2008 och Åtagandeblankett.

En viktig del i kvalitetsarbetet är att berörd personal får relevant utbildning. Alla handläggare av EU-stöd har deltagit i Jordbruksverkets fortbildningskurs den 7 februari 2008 om direktstöd, tvärvillkor, miljöersättningar m m inför SAM-ansökan 2008. Alla fältkontrollanter har deltagit i Jordbruksverkets kurs om fältkontroller. Internt har utbildning hållits för all berörd personal om stödregler och handläggningsrutiner. Det har även varit en halv dags datautbildning om SAM-internet.

Dagarna före sista ansökningsdag inkommer många SAM-ansökningar. Arbetet har organiserats så att ansökningarna även dessa dagar kunde ankomststämplas och sorteras för skanning samma dag som de kom in. Länsstyrelsen i Stockholm har skannat ansökningarna vid Länsstyrelsen i Uppsala.

Under handläggningsperioden (handläggning, fältkontroller och arbete med beslut om utbetalning) har berörda handläggare haft sammanträden, inledningsvis regelbundet och senare vid behov, under ledning av samordnaren för EU-stöden och kontrollansvarige för att diskutera bland annat handläggningsläget, fältkontrollerna, arbetsfördelning och enskilda problemärenden. Sammanträdena har varit ett led i arbetet med att få en likvärdig handläggning av inkomna ansökningar och en likvärdig bedömning av kontrollerna i fält. En gång i månaden har det även hållits telefonsammanträden med övriga länsstyrelser i Mälardalens samordningsregion.

Kontrollfrekvenserna för 2008 var för Gårdsstödet 6 procent och för miljöersättningarna 10 procent. Kontrollfrekvensen för nötdjurskontroller var förhöjd från 7,5 till 10 procent. En nyhet under 2008 var att Länsstyrelsen övertog tillsynsansvaret från kommunerna gällande fullständiga tvärvillkorskontroller. Detta har inneburit att arbetsmängden har ökat något under 2008. Försök har gjorts med att använda fältdatorn Emma i kontrollverksamheten. Det har dock visat sig att systemet ännu inte varit tillräckligt utvecklat för att öka effektiviteten. Genom användning av fjärranalys och kompetenta kontrollanter har Länsstyrelsen dock lyckats genomföra kontrollerna på ett bra sätt och inom rimlig tid.

Åtagandeplaner för mark som inte tidigare ingått i något åtagande har upprättats efter fältbesök, medan tidigare upprättade planer har uppdaterats och fått ett förnyat åtagande utifrån tillgängliga inventeringar samt resultat från fältkontroller. Vidare har utbildning genomförts för att samordna bedömningarna vid upprättande av åtagandeplaner och vid fältkontroller. Under våren hölls en

utbildningsdag för rådgivningskonsulter för att Länsstyrelsen och konsulterna ska göra likvärdiga bedömningar i fält.

Länsstyrelsen har under hösten 2008 genomfört en planeringsdag för att utvärdera verksamheten och planera för och effektivisera kommande verksamhet. Arbete har också bedrivits i grupper för att se över bland annat verksamhet inom kompetensutveckling, Multikuben och fältkontroller, SAM-handläggning och åtagandeplaner samt handläggning av företagsstöd och projektstöd.

Handläggningen av företagsstöd och projektstöd fungerar bra. Länsstyrelsen har utnyttjat tilldelad budgetram. Ett hinder för måluppfyllelse beträffande Landsbygdsprogrammets omfattning är kravet på offentlig medfinansiering i projekt som inte drivs av privatpersoner.

Länsstyrelsen har förändrat organisation och handlägningsformer för att effektivisera handläggningen av ansökningar om stöd och utbetalningar beträffande företagsstöd och projektstöd. Genom utökad information särskilt i samband med beslut om stöd har en betydande effektivisering av handläggningen och särskilt av utbetalningarna uppnåtts. Länsstyrelsen har också sett över arbetsformerna och organisationen för kompetensutveckling och har tagit fram en projektplan för kompetensutveckling och informationsverksamhet inom ramen för Länsstyrelsens eget kompetensutvecklingsprojekt för 2007-2008. Vidare har Länsstyrelsen sett över formerna för upphandling av kompetensutveckling. Upphandlingen sker enligt en delvis ny modell där Länsstyrelsen anger vilka mål som ska uppnås medan det läggs ett större ansvar på anbudsgivarna att föreslå hur målen ska nås. Länsstyrelsen följer upp och utvärderar resultatet av kompetensutvecklingen.

Mål 2: Länsstyrelserna ska i egenskap av programansvarig för de territoriella programmen verka för att programmets genomförande sker i ökad samverkan med länens övriga regionala tillväxtarbete.

Länsstyrelsen ska redovisa

- måluppfyllelse,
- vilka aktiviteter som har vidtagits, samt
- eventuella hinder för måluppfyllelse.

Central Baltic

2007 inledde EU en ny programperiod för regionalpolitiken och strukturfonderna som sträcker sig från 2007-2013. Under 2006 inleddes arbeten för att ta fram ett antal nya gränsöverskridande samarbetsprogram inom ramen för Mål 3 Europeiskt territoriellt samarbete. Stockholms län ingår i ett gränsöverskridande program som heter Central Baltic, tillsammans med ett flertal andra svenska län; Gävleborg, Uppsala, Södermanland, Östergötland, Gotland, Västmanland och Örebro. Länsstyrelsen i Stockholms län var under programframtagandet 2006-2007 ansvarig för den svenska delen av programmet.

Central Baltic Interreg IV A Programme 2007-2013 godkändes 21 december 2007. Länsstyrelsen är under programperioden värdorganisation för Central Baltic Info Point Stockholm. Detta innebär att tillhandta lokaler och administrativ support samt vara arbetsgivare för Info Pointens två anställda. Info Point Stockholm jobbar med information och kommunikation av programmet samt med projektgenerering genom rådgivning och stöd till potentiella projektägare. Länsstyrelsen har under 2008 arbetat med att skapa struktur och arbetssätt för Info Point Stockholm.

Living Labs

Länsstyrelsen har under 2008 arbetat med en förstudie, Living Labs som handlar om att utveckla ett affärsnätverk kring digitala tjänster runt Östersjön. Ambitionen är att under 2009 lämna in en ansökan till ett EU-program.

Verksamhetsgren Trafikärenden samt övrig ärendehandläggning

Tabell 3.3 - länsfakta inom trafikområdet	2008-12-31	2007-12-31	2006-12-31
Antal fordon i trafik (enligt bilregistret)	1 070 615	1 018 521	1 000 478
Antal körkortsinnehavare	1 146 343	1 129 957	1 113 463
Antal innehavare av taxiförarlegitimation	22 210	21 676	20 980
Antal taxitillstånd	3 110	3 107	3 039
Antal busstillstånd	107	114	113
Antal godstillstånd	2 742	2 748	2 710

Tabell 3.4 – länsfakta inom trafikområdet						
Ärendetyp (avser endast de ärenden som finansieras via Vägverket)	Antal beslutade ärenden	Intäkter, tkr	Kostnader, tkr (inkl. OH)	Netto, tkr	Kostnad per ärende	
					inkl. OH	exkl. OH
Taxiförarlegitimation, 244	922	594	827	-233	897	549
Körkortstillstånd i annat fall, 25100, 25101	41 272	14 825	8 746	6 079	212	137
Körkortstillstånd efter återkallelse, 25102	2 543	224	1 634	-1 410	643	338
Förlängning enl. 3 kap. 12 § kkl (1998:488), 2513	5 371	15	1 053	-1 038	196	108
Utbyte av utländska körkort, 2512	1 544	37	738	-701	478	264
Summa	51 652	15 695	12 998	2 697		

Kommentar: I tabellen redovisas samtliga beslutade ärenden inom resp verksamhetsområde. Ärenden finansierade av Vägverket utgör fr o m 1/1 2008 ett mindre antal ärenden.

Tabell 3.5 - länsfakta inom trafikområdet						
Försöksverksamhet med villkorlig körkortsåterkallelse	Antal beslutade ärenden	Intäkter, tkr	Kostnader tkr (inkl. OH)	Netto, tkr	Kostnad per ärende	
					inkl. OH	exkl. OH
Sökande (25311)	57	81	87	-6	1 526	895
Deltagande (25312)	190	376	325	51	1 711	979
Summa	247	457	412	45		

Kommentar: Trots att Länsstyrelsen inte får betalt från Vägverket för ärenden inkomna fr o m 2008 är det inte aktuellt med någon ändring av tabellen.

Tabell 3.6 - länsfakta inom trafikområdet

Prövning av ansökan om handledarskap	Antal beslutade ärenden	Intäkter, tkr	Kostnader tkr (inkl. OH)	Netto, tkr	Kostnad per ärende	
					inkl. OH	exkl. OH
Prövning av ansökan om handledarskap, 2511	36 977	6 329	6 332	-3	171	104
varav bifall	35 423					
varav avslag, avvisningar m m	1 554					

Kommentar: Trots att Länsstyrelsen inte får betalt från Vägverket för ärenden inkomna fr o m 2008 är det inte aktuellt med någon ändring av tabellen.

Tabell 3.7 – länsfakta stöd till boende

Bidrag för vilka Länsstyrelsen har fattat beslut, men där annan myndighet har gjort utbetalningen (tkr)	2008	2007	2006
Boverket: Engångsbidrag	519 072	378 016	284 504
Boverket: Periodiska bidrag totalt	280 599	378 601	479 319
Totalt	799 671	756 617	762 823
varav Boverket: Nyutbetalda, periodiska bidrag respektive år	57 210	95 889	42 445

Tabell 3.8 - länsfakta stöd till boende

Genomsnittlig genomloppstid för första beslutet	2008	2007	2006
Kompleta			
Nybeviljade bidrag för ny- och ombyggnader enl. 1993 års regelsystem (dgr)	276	184	164
Andel ärenden med genomloppstid > 60 kalenderdagar (%)	100	100	97
Nybeviljade investeringsbidrag till hyresbostäder (dgr)	-	217	282
Andel ärenden med genomloppstid > 60 kalenderdagar (%)	-	100	100
Nybeviljade investeringsstimulans till hyres-/studentbostäder (dgr)	-	223	244
Andel ärenden med genomloppstid > 60 kalenderdagar (%)	-	100	85

Kommentar: Bidragen har upphört, inga nybeviljade under 2008.

Tabell 3.9 – länsfakta stöd till boende

Beslut om stöd (antal första beslut)	2008	2007	2006
Reguljära stöd			
Räntebidrag nybyggnad, 1993 års regelsystem	60	162	139
Räntebidrag ombyggnad, 1993 års regelsystem	65	154	148
Radonbidrag egnahem	1 243	677	541
Tillfälliga stöd			
Konvertering från direktverkande elvärme	134	261	84
Konvertering från oljevärme	391	1 855	1 983
Bidrag till solvärme	121	93	62
Investeringsstimulans till studentbostäder	0	1	8
Solvärme till kommersiella lokaler	1	0	0
Investeringsbidrag till hyresbostäder	19	78	63
Investeringsstimulans till hyresbostäder	14	77	62
Stöd för energieffektivisering m m (OFFROT)	106	190	316
Investeringsstöd äldreboende	21	2	
Stöd för installation av energieffektiva fönster och biobränsleeldade uppvärmningssystem i småhus	826	420	
Övriga beslut			
Beslut om omprövning	215	320	257
Beslut om avslag/avskrivning	70	152	46
Beslut om återkallande	108	251	59
Beslut om utbetalning	2 285	3 385	2 475
Beslut om omprövning efter utbetalning	194	213	176

Tabell 3.10 Avgifter och andra inkomster i övrigt

Avgifter m m resultatområde/ärendegrupp	Ingående balans	Utgående balans	Antal beslutade ärenden	Intäkter, tkr	Kostnader, tkr (inkl. OH)	Netto, tkr
Ärenden enl. stiftelseförordningen, 206	933	1 097				
- tillsyn			5 519	*	2 147	-2 147
- registrering			1 598	*	1 806	-1 806
Ärenden enl. förordning om bevakningsföretag, 212	1 045	694	9 016	*	2 143	-2 143
Kameraövervakning, 211	222	252	803	*	865	-865
Pantbanksärenden, 2051	2	12	4	54	55	-1
Lönegarantiärenden, 207	10	415	6 738	2 166	2 311	-145

Kommentar: * Dessa intäkter redovisas här som noll eftersom de utgörs av inkomsttitlar vilka Länsstyrelsen inte disponerar.

*I posten kostnader för lönegarantiärenden ingår administrationskostnader om 575 tkr som inte ingår i tab C.

Tabell 3.11 - Prövning enligt plan- och bygglagen (PBL)

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
Del av sakområde	Ingående balans 08-01-01	Antal inkomna/initierade ärenden under 2008	Antal beslutade ärenden under 2008	varav upphävida beslut enligt PBL 12:3	Utgående balans 08-12-31 (F=B+C-D)	Antal överklagade ärenden under 2008	Antal överklagade ärenden som avgjorts i högre instans	varav antal ändrade	Genomsnittlig genomströmningstid (dagar) ¹	Antal ej beslutade ärenden, äldre än två år.
Prövning av kommunens beslut enligt PBL 12:1 (402)	46	328	351	0	23				0	1
Överklagande av beslut om detaljplan och områdesbestämmelser enl. PBL (403)	27	439	355		113	108	169	10	45,5 ^{*)}	-
Överklagande av beslut om bygglov och förhandsbesked enl. PBL (403)	827	1 559	1 555		828	389	545	60	199,9 ^{*)}	56

¹ Med genomsnittlig genomströmningstid avses tid från inkommen/initierat till beslutat ärende.

Kommentar:

^{*)} Avser även rättsprövningsärenden (överklaganden av Länsstyrelsens beslut) som har samma dnr som överklaganden till Länsstyrelsen. Genomströmningstiden för rättsprövningsärendena är mycket kort.

Mål 1 Avgifter som tas ut enligt förordningen (2001:652) om avgifter inom vägtrafikområdet får öka med högst nettoprisindex (NPI).

Redovisa avgift per ärende jämfört med NPI.

Av bilaga till förordningen (2001:652) om avgifter inom vägtrafikområdet avsnitt 2 framgår vilken avgift i kronor som tas ut för körkortsärenden. Det rör sig om ansökningsavgifter och tillämpliga delar i bestämmelserna i 10-13 §§ avgiftsförordningen (1992:191) gäller. Länsstyrelsen har tagit ut de ansökningsavgifter som är fastslagna enligt dessa förordningar.

Övriga mål och återrappporteringskrav*Mål: (Samhällets krisberedskap)*

Målet är att minska risken för och konsekvenserna av allvarliga störningar, kriser samt olyckor. Skulle en sådan händelse inträffa ska kvinnors, mäns och barns liv, personliga säkerhet och hälsa tryggas samt skador på egendom eller i miljö hindras eller begränsas. Målet är dessutom att medverka till att minska lidande och skadeverkningar av allvarliga olyckor och katastrofer i andra länder.

Verksamhetsområde Krisledningsförmåga

Målet är att myndigheter och aktörer ska ha en god förmåga att vid allvarliga störningar och kriser leda och fatta beslut inom eget ansvars- och verksamhetsområde samt sprida snabb, korrekt och tillförlitlig information. Vid behov ska berörda aktörer också kunna medverka i samordning och koordinering av åtgärder samt samverka med andra.

Verksamhetsområde Operativ förmåga

Målet är att aktörer med operativt ansvar vid en kris eller olycka ska ha en god förmåga att snarast påbörja åtgärder för att hantera, eller medverka i hanteringen av, allvarliga störningar och kriser och att genomföra de åtgärder som krävs för att avhjälpa och lindra effekterna av det inträffade. Förmåga ska också finnas att kunna samarbeta med och ge stöd till operativa aktörer och andra länder.

Verksamhetsområde Förmåga i samhällsviktig verksamhet att motstå allvarliga störningar

Målet är att säkerställa en robusthet i samhällsviktig verksamhet för att kunna motstå och hantera såväl olyckor som allvarliga händelser och störningar i samhället.

*Återrappporteringskrav***Redovisas separat till regeringen (Finansdepartementet) 14 november 2008**

Rapport: "Länsstyrelsens förmågebedömning"

Dnr: 450-08-83304.

Redovisas separat till regeringen (Finansdepartementet) 14 november 2008

Rapport: 2008:29 "Risk- och sårbarhetsanalys 2008 för Stockholms län"

Dnr: 451-08-91143.

Redovisas separat till regeringen (Finansdepartementet) 14 november 2008

Rapport: "Återrappporteringskrav enligt regleringsbrev 2008 – Mål Samhällets krisberedskap"

Dnr: 450-08-91900.

Organisationsstyrning inom Politikområde Regional samhällsorganisation

Länsstyrelsen ska redovisa

- hur länsstyrelsen har bidragit till att andelen kvinnor på ledande befattningar ökar,
- framgångsfaktorer i detta arbete, samt
- svårigheter och eventuella hinder.

Av länsstyrelsens 30 chefer är 18 kvinnor dels som ett resultat av professionell rekrytering, vilken bl a inkluderar ledarskapstester, som på ett medvetet sätt bidragit till att fördelningen på ledarnivå är jämn könsmässigt, dels genom arbetet för att underlätta att förena föräldraskap och medarbetarskap oavsett nivå i organisationen.

Genom ett väl fungerande ledarskapsstöd underlättas arbetet som ledare på Länsstyrelsen vilket vi uppfattar bidrar till att det är lätt att rekrytera goda ledare till oss. Av de fem senaste chefsrekryteringarna resulterade fyra i att kvinnliga chefer anställdes.

Ett gediget arbete har genomförts med arbetsvärdering och lönekartläggning för att tillsammans med arbetstagarorganisationerna göra en analys av myndighetens lönebild för att därigenom säkerställa våra förutsättningar till adekvat kompetensförsörjning.

Under året påbörjades ett arbete tillsammans med Partsrådet för att manifesterade de grundläggande värderingar som är utgångspunkten för såväl medarbetarskapet som ledarskapet på myndigheten.

Under 2008 avslutades utbildningen Människokunskap för chefer. Utbildning har löpt under 2007 och 2008 med totalt tio halvdagar där flertalet av Länsstyrelsens chefer deltagit. Utbildningen har resulterat i en betydande kunskapsökning om människors förutsättningar för hälsa i arbetslivet såväl medicinskt som organisationspsykologiskt. Deltagande chefer har fått ökade möjligheter att förstå, hantera och framförallt förebygga stress och andra negativa arbetsmiljöaspekter.

Länsstyrelsen ska redovisa

- hur Länsstyrelsen har bidragit till att den etniska och kulturella mångfalden bland de anställda ökar på alla nivåer,
- framgångsfaktorer i detta arbete, samt
- svårigheter och eventuella hinder.

Länsstyrelsen har länge arbetat målmedvetet med att främja etnisk mångfald och motverka diskriminering på arbetsplatsen. Vårt mångfaldsarbete har genom åren fått en hel del uppmärksamhet.

I slutet av 2007 fick Länsstyrelsen en utmärkelse från Rådet för Integration i Arbetslivet med följande motivering:

"Länsstyrelsen i Stockholms län har genom långsiktigt och målmedvetet arbete på ett framgångsrikt sätt bidragit till ett mer inkluderande arbetsliv. Deras fokus på likabehandling och samverkan både internt och externt inspirerar på ett föredömligt sätt."

Det senaste decenniet har Länsstyrelsen arbetat målmedvetet med att främja etnisk mångfald och motverka diskriminering på arbetsplatsen genom att bland annat:

- driva ett projekt där arbetslösa akademiker med icke-svensk bakgrund fick praktikplatser hos oss

- utbilda grupper av både medarbetare och chefer inom allt från diskrimineringslagstiftning, omedvetna fördomar till att se olikheter som tillgångar
- sett över rekryteringsriktlinjer och rekryteringsprocessen för att se till att ingen strukturell diskriminering ska ske
- bredda rekryteringsannonserna för att nå rätt målgrupper och rikta utskick till ambassader, internationella bibliotek, utländska föreningar med flera
- bilda ett mångfaldsråd som har varit drivande i mångfaldsfrågorna
- skapa ett nätverk av mångfaldsambassadörer som uppmärksammat frågorna, hållit liv i diskussionen och värvat om att ingen diskriminering sker på den egna enheten.

I maj 2008 var tiden mogen att gå vidare genom att placera ansvaret för det fortsatta mångfaldsarbetet direkt hos Länsstyrelsen chefer och vi var mogna att avveckla såväl mångfaldsråd som mångfaldsambassadörer.

Resultatet av detta arbete följs upp kontinuerligt dels i resultatdialoger vid två tillfällen per år dels i återkommande enkäter till medarbetarna. Genom personalenkäterna har vi sett att den upplevda diskrimineringen minskat och är i det närmaste obefintlig idag och att allt fler anser att Länsstyrelsen är en arbetsplats där mångfald och olikheter tas tillvara. I statistik från Statistiska centralbyrån har vi också sett att andelen anställda på Länsstyrelsen med icke-svensk bakgrund har ökat. Nästa personalenkät är planerad att genomföras våren 2009.

Våra anställdas olikheter utgör en stor resurs för organisationen och verksamheten

Länsstyrelsen ska med utgångspunkt från gällande handlingsplan för jämställdhetsintegrering redovisa

- genomförda insatser,
- uppnådda resultat, samt
- eventuella svårigheter i arbetet.

Gällande handlingsplan för jämställdhetsintegrering 2008-2010 slår fast att alla anställda ska genomgå tre timmars grundutbildning i jämställdhetsintegrering. Detta ska ske genom att varje år ca 60 personer av redan anställda samt alla nyanställda ska genomgå grundutbildningen. Vidare ska under hela perioden minst 20 personer genomgå utbildning i jämställdhetsanalys av eget arbete. Utbildningarna syftar till att ett jämställdhetsperspektiv ska införlivas i allt beslutsunderlag i enlighet med Länsstyrelseinstruktionen 5 §.

Under 2008 utbildades totalt 45 personer varav 15 från Stockholms länsstyrelse och 11 från Uppsala länsstyrelse, övriga från kommuner och statliga myndigheter och organisationer i baskunskap jämställdhetsintegrering. Av dessa utbildades 22 personer i del 2 att göra en jämställdhetsanalys. I steg 2 deltog 9 personer från Stockholms länsstyrelse. Därutöver hölls öppna seminarier om nya diskrimineringslagen och kvinnokonventionen vid vilka Länsstyrelsens personal deltog.

Resultaten innebär att vi ligger under de kvantitativa målen vad gäller baskursen internt men över vad gäller fortsättningskursen. Några kvalitativa resultat av årets men framförallt tidigare års utbildningssatsningar då ca 150 anställda utbildats, är bl a en jämställdhetsanalys av strukturfondsprogrammen i länet, och en särskild satsning på jämställdhetsanalys av äldreomsorgen. Likaså har en modell för jämställdhetsanalys av komplexa utvecklingsprojekt tagits fram.

Som alltid är det svårt att skapa utrymme för horisontella frågor i en verksamhet som är mycket hårt belastad i övrigt.

Länsstyrelsen ska redovisa vilka insatser som har gjorts för att säkerställa att relevant personal som arbetar med barn eller vars arbete har konsekvenser för barn får utbildning och kompetensutveckling som är anpassad till arbetsuppgifterna och som säkerställer kunskap om barns rättigheter och synliggör barns behov och förutsättningar. Av redovisningen ska särskilt framgå på vilket sätt utbildningen kvalitetssäkras och hur kompetensen bibehålls över tid inom myndigheten.

En kompetenssatsning har genomförts för personal som är kopplade till det nya tillsynsuppdraget "Tillsyn av kommunernas arbete med kvinnor som utsätts för våld och barn som bevittnar våld". Handläggarna har erhållit kompetensutveckling kring barn som bevittnar våld allmänt, samt särskilt kring hedersrelaterat våld och barn i vårdnadstvister där våld förekommit

Länsstyrelsen ska redovisa vilka insatser som har gjorts för att säkerställa att relevant personal har goda kunskaper om de mänskliga rättigheterna. Länsstyrelsen ska därvid särskilt redovisa vilka åtgärder som vidtagits för att genomföra myndighetens antidiskrimineringsstrategi. Under genomförandet av strategin ska samråd ske med Diskrimineringsombudsmannen, Ombudsmannen mot diskriminering på grund av sexuell läggning och Myndigheten för handikappolitisk samordning.

Under år 2007 togs publikationen "Mänskliga rättigheter i Länsstyrelsens myndighetsutövning" fram utifrån en utbildningsinsats hösten 2006. Publikationens syfte var att tjäna dels som en instruktionsbok, dels som best practice. Vidare gjordes en utvärdering av projektet samma år. Under 2008 gjordes inga insatser med fokus på enbart mänskliga rättigheter utan diskussionerna fortsatte i ledningsgrupp samt ute i de berörda verksamheterna.

Enligt uppdrag i regleringsbrev (och åtgärd 11 i den nationella handlingsplanen för mänskliga rättigheter 2006-2009) utarbetade Länsstyrelserna under 2007 en gemensam antidiskrimineringsstrategi. 2008 beslutade länsrådsgruppen att strategin ska omsättas i en gemensam handlingsplan för samtliga Länsstyrelser.

Organisering av uppdraget

En nationell grupp bestående av sakkunniga från fem regionalt fördelade länsstyrelser koordinerar arbetet och fungerar som stöd till länsrådet i Dalarna, Inger Eriksson, som samordnar uppdraget för länsstyrelserna. Den nationella kärngruppen består för närvarande av representanter från Jämtlands län, Östergötlands län, Västra Götalands län, Stockholms län och Skåne län. Varje länsstyrelse har valt ut en kontaktperson för uppdraget som ansvarar för att informera sina respektive organisationer, förankra beslut, driva och organisera det regionala arbetet.

Vi har i enlighet med den gemensamma handlingsplanen under 2008 genomfört en kartläggning av diskrimineringsrisken inom tio olika verksamhetsområden. För vår del har detta gällt handläggningen kring äldre tillsynen. Det har nationellt tillsatts tre arbetsgrupper; en som utvecklar strategin inom HR-området, en som tittar närmare på intern och extern kommunikation och en arbetsgrupp som för närvarande tar fram ett verksamhetsanpassat utbildningspaket som stöd till genomförandet av handlingsplanen.

Vi har byggt upp ett gott och aktivt samarbete med Handisam, Diskrimineringsombudsmannen och Delegationen för mänskliga rättigheter. Delegationen har gett oss ett gott stöd under året genom utbildningsinsatser beträffande förändringar inom diskrimineringsområdet och om de kopplingar som finns mellan diskriminering och mänskliga rättigheter. Delegationen har också deltagit i den arbetsgrupp som ansvarar för att utveckla ett verksamhetsanpassat utbildningspaket.

Under året har vi genomfört en workshop för kontaktpersonerna i syfte att tydliggöra kontaktpersonernas roll i arbetet med strategin. Workshopen anordnades i nära samarbete med ombudsmännen, Handisam, Delegationen för mänskliga rättigheter och Integration och jämställdhetsdepartementet. Kontaktpersonerna fick utbildning i den nya sammanslagna diskrimineringslagstiftningen samt tid att reflektera kring hur mänskliga rättigheter kan kopplas till arbetet med strategin.

Kartläggning av diskrimineringsrisk i verksamheten

Vi har under året försökt skapa en tydligare bild av hur stor risken är för att diskriminering förekommer inom Länsstyrelsen och inom vilka områden de största riskerna föreligger. Vi har för detta ändamål genomfört en kartläggning i tre led. Särskilt viktiga områden som HR och information/kommunikation genomförde separata kartläggningar med hjälp av våra arbetsgrupper. Inom länsstyrelsernas kärnverksamhet genomfördes kartläggningen i samarbete mellan alla Länsstyrelser. 10 ärendekategorier valdes ut av länsrådsgruppen och fördelades mellan länsstyrelserna. Respektive länsstyrelse ansvarade för eventuell kompetensutveckling som behövdes för att genomföra kartläggningen på ett korrekt sätt. Utifrån en checklista som togs fram av kärngruppen har respektive Länsstyrelser specialister inom den ärendekategori som tilldelats analyserat risken för diskriminering.

Kartläggningen av de 10 utvalda ärendekategorierna har visat oss att det finns risk för diskriminering inom länsstyrelsernas verksamheter. Sammanfattningsvis förekommer störst risk för diskriminering i det direkta bemötandet, i hantering av information och i anvisningar och prioriteringar som görs för projekt- och företagsstöd.

Arbetsgruppen för området kommunikation och information har inventerat genomförda insatser kommunikationsområdet. Resultatet visar att en del bra insatser görs i form av publikationer på webb eller i trycksak, men att det saknas ett strategiskt förhållningssätt till frågorna.

En arbetsgrupp inom HR området har genomfört en motsvarande kartläggning som visar att det finns behov av att medvetandegöra frågorna inom arbetet med VP. När det gäller rekrytering finns det en ganska hög medvetenhet och i vissa fall praktiseras erkända metoder för att förhindra diskriminering i rekryteringsprocessen. Inom arbetsmiljöområdet beaktas frågorna genom bl. a. arbetsmiljöundersökningar. När det gäller lokaler och tillgänglighet finns det på flera länsstyrelser tillgänglighetsplaner som kontinuerligt uppdateras. I fråga om anställningsvillkor och utvecklingsmöjligheter arbetar man i första hand med att underlätta för föräldrar att kombinera förvärvsarbete med föräldraskap.

Resultatet av analysen har sammanställts av kärngruppen och kommer att ligga till grund för framtagande av delmål och insatser i den gemensamma handlingsplanen vi utarbetar under 2009.

Utbildningspaket

Tillsammans med Handisam, DO och Delegationen för mänskliga rättigheter har en arbetsgrupp bildats som har i uppdrag att ta fram ett verksamhetsanpassat utbildningspaket för länsstyrelserna. Detta beräknas vara klart för lansering samtidigt som handlingsplanen för 2010.

Ett förslag har utarbetats som bygger på resultaten från de konferenser som genomförts med kontaktpersonerna i Falun 2007 och Stockholm 2008. Där framkom önskemål om ett material som är anpassat specifikt för Länsstyrelsens olika verksamhetsområden, liksom behovet av flexibilitet eftersom kunskaps- och ambitionsnivån varierar inom organisationen. Resultatet av kartläggningen har visat att behovet av kompetensutveckling inom området är stort och genomgripande i organisationen. Det finns behov av utbildning på alla nivåer och inom alla verksamhetsområden. Det förslag till utbildningspaket som arbetsgruppen tagit fram bygger

därför på en rad moduler som inkluderar olika nivåer och har en inbyggd flexibilitet som tillåter att det används som en helhet alternativt i delar beroende på önskemål.

Sammanfattningsvis

Det har under 2008 framkommit att det är fördelaktigt att ta fram en gemensam handlingsplan för alla Länsstyrelser istället för att varje Länsstyrelse utarbetar sin egen. Det spar både tid och resurser och ger oss möjlighet att jämföra resultatet mellan Länsstyrelser på sikt.

Handlingsplanen kommer att utarbetas under hela 2009 i en bred deltagande process som involverar specialister från flertalet verksamhetsområden och beräknas vara klar att arbeta utifrån 2010.

2008 har vi hittat en form för samarbetet som kan säkerställa stabilitet, kontinuitet och kvalitet i implementeringen av strategin i våra 21 organisationer. 2009 kommer vi att ta oss an utmaningen att förbättra kommunikationen inom uppdraget och att hitta former för adekvat uppföljning.

Socialdepartementet vill, förutom rapport som ska lämnas in den 1 oktober 2008, ha en kort sammanfattning enligt –satserna i åiterrapporteringen.

Länsstyrelsen ska genom en regional samordnare för Ansvarsfull Alkoholservering

- stödja och samordna kommunerna i deras arbete med metoden Ansvarsfull Alkoholservering,
- vara kontaktperson för dessa frågor i förhållande till Statens Folkhälsoinstitut (FHI), samt
- fungera som en länk mellan de lokala, regionala och nationella nivåerna.

Länsstyrelsen ska genom en länssamordnarfunktion, på regional nivå, ansvara för att organisera och samordna arbetet för att:

- genomföra de nationella alkohol- och narkotikahandlingsplanerna samt arbetet för att nå målet för samhällets insatser inom tobaksområdet,
- fungera som en länk mellan lokal, regional och nationell nivå,
- fånga upp lokala och regionala behov av stöd och förmedla dem till regional respektive nationell nivå,
- bidra till uppbyggnaden av en hållbar och effektiv länsstruktur för det alkohol-, narkotika- dopnings- och tobaksförebyggande arbetet, samt
- vara pådrivande i utvecklings- och förändringsarbetet av det alkohol-, narkotika- dopnings- och tobaksförebyggande arbetet i kommuner och landsting. Detta ska nås genom kunskapsförmedling och handledning av beslutsfattare, nyckelpersoner och samrådsorgan i kommuner och landsting.

Vidare ska länssamordnarfunktionen vid länsstyrelserna samverka med det civila samhället. Länssamordnarfunktionen ska inte arbeta med tillsyn, handläggning av utvecklingsmedel eller med vård- och behandlingsinsatser. Länsstyrelserna ska verka för att samarbetet mellan länssamordnarna och de som arbetar med metoden Ansvarsfull Alkoholservering underlättas.

Länsstyrelserna ska beakta behovet av informations-, erfarenhets- och kunskapsutbyte mellan länssamordnarfunktionerna, landstingen, kommunerna och det civila samhället och verka för ett gott samarbete. Länsstyrelserna ska samarbeta med FHI både när det gäller länssamordning och Ansvarsfull Alkoholservering.

Länssamordnarfunktionen samt arbetet hos länsstyrelserna med Ansvarsfull Alkoholservering finansieras via det under utgiftsområde 9 upptagna anslaget 14:7 där FHI administrerar bidragshanteringen till länsstyrelserna för att täcka kostnaderna i enlighet med regeringens åtgärdsprogram.

FHI ska årligen senast den 1 oktober till regeringen (Socialdepartementet) inkomma med en folkhälsopolitisk lägesrapport. Länsstyrelserna ska förse FHI med underlag för denna årliga rapport.

Som redovisats ovan finns en regional samordnare för Ansvarsfull Alkoholservering för länets kommuner placerad på STAD-sektionen, Stockholms läns landsting. Denna har ett nära samarbete med länssamordnarna samt med alkoholhandläggarna på Länsstyrelsen. Projektledaren för Ansvarsfull Alkoholservering stödjer och samordnar kommunernas arbete med metoden, bland annat genom kommunbesök och medverkan vid olika utbildningar. Projektledaren ansvarar även för en regional referensgrupp som har till uppgift att sprida metoden i länet. Projektledaren deltar i nätverksträffar och har ett nära samarbete med Statens Folkhälsoinstitut.

För länssamordnarfunktionen finns sedan april 2008 två heltidstjänster fördelade på tre personer. En länssamordnare har ansvar för den övergripande länssamordningen på halvtid. Därutöver arbetar en länssamordnare på heltid med huvudansvar för kunskapsförmedling och handledning av preventionssamordnare, beslutsfattare, nyckelpersoner och samrådsorgan i kommuner och landsting samt ansvar för utveckling av de förebyggande insatserna i kommunerna. Ytterligare en länssamordnare arbetar på halvtid med huvudansvar för att kartlägga, upparbeta kontakter med det civila samhället (företag/föreningar/organisationer som verkar för förebyggande insatser när det gäller alkohol, narkotika, dopning och tobak) samt inventera eventuella områden för gemensamma insatser.

Under 2008 har en länssamarbetsgrupp med Länsstyrelsens viktigaste regionala samarbetspartners bildats.

Prioriterade områden för länssamordnarfunktionen är att påverka tillgängligheten genom att bland annat utveckla alkohol- och tobakstillsynen i samarbete med alkoholhandläggarna på Länsstyrelsen samt med projektledaren för Ansvarsfull Alkoholservering. Ett samarbete har även inletts med samordnaren för tobaksprevention på Centrum för folkhälsa samt olika regionala frivilligföreningar inom tobaksområdet för att tillsammans utveckla tobakspreventiva insatser i länet.

Under våren genomfördes en länsövergripande kampanj mot langning och illegal alkohol ”STOPPA Langningen – Nakna sanningar om unga och alkohol” i samarbete med Polismyndigheten, STAD-sektionen, tjugo kommuner samt några frivilligorganisationer. Även Systembolaget medverkade.

Sammanlagt har tre konferenser genomförts i samverkan med olika regionala samarbetspartners under året. En konferens om ”Skolans mål och möjligheter”, en länskonferens om ”Tillsyn som förebyggande insats samt en konferens ”Mot samma mål”. Fem kommunbesök har genomförts under året.

En kartläggning av samt kontakter med ideella sektorn har genomförts. En av länssamordnarna ingår i en grupp för olika frivilligföreningar och Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning (CAN), ”Mot samma mål”.

En av länssamordnarna ingår i styrgruppen för Samverkan Mot Alkohol och Droger I Trafiken (SMADIT) och ansvarar för ett nätverk av kontaktpersoner för SMADIT-arbetet inom socialtjänsten.

Ett samarbete med Polismyndigheten i Stockholms län inom olika områden har inletts.

På uppdrag av Statens folkhälsoinstitut har en av länssamordnarna under hösten genomfört en kartläggning av insatser för barn som växer upp i missbruksmiljö i länet. Länssamordnarna har även medverkat vid insamlingen av uppgifter från kommunerna om förebyggande insatser till Statens folkhälsoinstituts årliga länsrapport.

Preventionssamordnarna i kommuner och stadsdelar har erbjudits utbildningsinsatser/kompetensutveckling vid sex tillfällen under 2008. En av länssamordnarna har två handledningsgrupper för sammanlagt nio preventionssamordnare. Därutöver erbjuds individuellt stöd till de kommuner och preventionssamordnare som önskar.

Under 2009 och 2010 kommer ett utvecklingsarbete i samarbete med Folkhälsoinstitutet att genomföras i åtta utvalda kommuner i länet. Arbetet inleddes i slutet av 2008. En särskild satsning för tobaksprevention planeras också, medel för detta har erhållits från Statens Folkhälsoinstitut.

Personaluppgifter

Enligt kraven i FÅB 3 kap 3§ skall myndigheter redovisa de åtgärder som har vidtagits i syfte att säkerställa att kompetens finns för att nå verksamhetens mål. I redovisningen skall det ingå en analys och en bedömning av hur de vidtagna åtgärderna sammantaget har bidragit till att nå verksamhetens mål. (F. 2005:797)

Redovisa en analys och en bedömning av hur de vidtagna åtgärderna sammantaget har bidragit till att nå verksamhetens mål.

Målen för kompetensförsörjningen är;

- Att ha en långsiktig personalförsörjning med ändamålsenlig kompetens
- Att ge personalen förutsättningar att arbeta rationellt samt förstå i vilket sammanhang uppgifterna utförs
- Att utveckla och upprätthålla ett gott ledarskap
- Att erbjuda en attraktiv arbetsplats för att kunna behålla medarbetare samt rekrytera ur alla åldersgrupper och från olika kulturer

Under 2008 avslutades utbildningen Människokunskap för chefer. Utbildning har löpt under 2007 och 2008 med totalt tio halvdagar där flertalet av Länsstyrelsens chefer deltagit. Utbildningen har resulterat i en betydande kunskapsökning om människors förutsättningar för hälsa i arbetslivet såväl medicinskt som organisationspsykologiskt. Deltagande chefer har fått ökade möjligheter att förstå, hantera och framförallt förebygga stress och andra negativa arbetsmiljöaspekter.

Utöver denna kompetensutvecklingsinsats har ett antal av våra chefer deltagit i den pilotgrupp för länsstyrelsernas gemensamma ledarutvecklingsprogram som startade i november 2008.

Länsstyrelsen i Stockholms län arbetar sedan 2000 med reflektionsgrupper/chefsnätverk för enhetschefer som ger möjlighet till reflektion om ledarskap, eget och generellt, och som bidrar till utveckling av det egna ledarskapet.

Under året har påbörjats ett arbete tillsammans med Partsrådet för att manifestera de grundläggande värderingar som är utgångspunkten för såväl medarbetarskapet som ledarskapet på myndigheten.

Ett gediget arbete har genomförts med arbetsvärdering och lönekartläggning för att tillsammans med arbetstagarorganisationerna göra en analys av myndighetens lönebild för att därigenom säkerställa våra förutsättningar till adekvat kompetensförsörjning.

Inom vissa enheter har personalomsättningen varit hög, främst beroende på kommande organisationsförändringar vilket medfört att stora resurser avsatts för rekryteringsarbete, introduktions- och upplärningsinsatser.

Vi får från årsskiftet 2008/2009 ansvar för djurskyddsfrågorna vilket tillsammans med övriga länsstyrelser krävt avsevärda resurser för att göra övergången så smidig som möjligt. Myndighetens hälsoarbete fortsätter att ge goda effekter med en minskning av den totala sjukfrånvaron. Den var under 2008 nere på 3,8 % vilket är en minskning med 1,2 % enheter sedan 2006. Det senaste årets minskning är 0,4 % enheter. Den långa frånvaron (över 60 dagar) var under 2008 49,5 % vilket är en minskning med 37,5 % enheter sedan 2006 och en minskning det senaste året med 9,2 % enheter. Den största förändringen är i gruppen kvinnliga anställda vars långa frånvaro minskat med 45,1 % enheter sedan 2006. Männens frånvaro (i samma kategori) har det senaste året minskat med 11 % enheter.

Uppdrag som skall redovisas i årsredovisningen 2008

19. Länsstyrelserna ska, mot bakgrund av redovisningen enligt bilaga 3 (tabell 1.2) beskriva och motivera de prioriteringar som gjorts mellan ändamålen, samt beskriva och motivera de prioriteringar som har gjorts vid beslut om medel inom respektive ändamål. Vidare ska Länsstyrelsen kommentera andelen beviljade medel under anslaget 33:1 Regionala tillväxtåtgärder som avser medfinansiering av de regionala tillväxtprogrammen respektive EU:s strukturfondsprogram. Slutligen ska Länsstyrelsen beskriva inriktningen på eventuella insatser som bokförts under raden "varav övriga" i bilaga 3 (tabell 1.2).

Huvudinriktningen för användningen av utvecklingsanslaget är att stödja och främja regionens utvecklingskraft, vilket bl a kan ske genom att:

- Stödja insatser inom ramen för det regionala utvecklingsprogrammet (RUP)
- Medfinansiera projekt inom ramen för EU:s strukturfonder
- Medfinansiera projekt inom ramen för EU:s övriga program
- Genom landsbygdsstöd och stöd till kommersiell service bidra till en levande skärgård.

Fördelningen av medlen framgår av tabell 1.2 och bygger i grunden på direktiven för användningen av anslaget. Den i detta sammanhang synnerligen begränsade anslagstilldelningen medger inga alltför kraftfulla prioriteringar utan Länsstyrelsen ambition är att genom medfinansiering förmera de medel vi har.

Ärendemängden för de flesta ärendegrupper är av ungefär samma storleksordning som tidigare år. Under år 2008 kom det in 76 ärenden om förprovning av djurstallar (inklusive provning i efterhand).

22. Länsstyrelserna ska utveckla det under år 2007 framtagna planeringsunderlaget med lämpligt verktyg innehållande den information om fysiska förhållanden och markanvändning som behövs för att närmare ange lämpliga områden för anläggning av våtmarker i odlingslandskapet. Länsstyrelserna ska vidare i samråd med berörda kommuner utveckla formerna för och bedriva uppsökande och samordnande arbete i områden som i planeringsunderlaget har pekats ut som särskilt betydelsefulla och lämpliga för anläggning och restaurering av våtmarker i enlighet med Nationell strategi för myllrande våtmarker och Aktionsplanen för havsmiljön (Rapport 5563, Naturvårdsverket). Länsstyrelserna ska i huvudsak ha försett ovan nämnda verktyg med nödvändiga data till den 31 december 2008. Länsstyrelserna ska i årsredovisningarna redovisa insatser och resultat.

Länsstyrelsen har under 2008 arbetat med att vidareutveckla det planeringsunderlag för anläggning och restaurering av våtmarker i odlingslandskapet som togs fram 2007. Under året har Länsstyrelsen fortsatt att digitalisera länets markavvattningskartor. Skanningen påbörjades 2007 och efter årets arbete bedöms drygt 90 % av kartmaterialet vara skannat. Vissa kompletteringar av det GIS-baserade planeringsunderlaget har också genomförts under året. Vissa skikt har uppdaterats med färskare uppgifter, och några helt nya skikt har tagits fram.

Länsstyrelsen har också deltagit i informationssatsningar, till exempel vid en Vattendag som Norrtälje kommun och Länsstyrelsen anordnade under hösten 2008 och vid en träff för lantbrukare som Oxunda vattensamverkan arrangerade tillsammans med Länsstyrelsen.

Under året har en bredare riktad satsning påbörjats i ett av de prioriterade områdena som identifierats med hjälp av planeringsunderlaget, Stavbofjärdens avrinningsområde, i Södertälje

kommun. Tillsammans med Södertälje kommun och LRF pågår som bäst förberedelserna med att planera 2009 års aktiviteter i området.

Länsstyrelsen har också träffat och försökt stötta intresseföreningars och organisationers arbete med specifika våtmarksprojekt. Två projekt som startat under året är restaureringen av Östra Styrans som föreningen Östra Styrans våtmarker driver, samt anläggande av våtmark och återmeandering av Edsån som drivs av Edsåns vattensamverkan.

Planeringsunderlaget har också utnyttjats vid prioritering mellan inkomna ansökningar om investeringsstöd för våtmarker. Ansökningarna har prioriteras utifrån förväntad miljönytta, som utöver vattenrening även kan vara biologisk mångfald, kulturvärden, rekreation och flödesutjämning.

40. Länsstyrelserna (gäller inte Länsstyrelserna i Kalmar, Gotlands, Skåne och Västra Götalands län) ska särredovisa de medel som erhållits från det under utgiftsområde 19 Regional utveckling upptagna anslaget 33:5 Europeiska regionala utvecklingsfonden perioden 2000–2006, samt anslaget 33:6 Europeiska regionala utvecklingsfonden perioden 2007–2013 för medfinansiering av bidrag avseende regionala företagsstöd i samband med utbetalning från anslaget 33:1 Regionala tillväxtåtgärder. Därutöver ska den del som i detta sammanhang utbetalats från Länsstyrelsen i form av stöd redovisas. Utestående fordringar mot de myndigheter som disponerar anslaget 33:5 redovisas i not till balansräkning.

Länsstyrelsen har mottagit 881 876 kr genom återsökning av beviljade landsbygdsstöd. Inga utestående fordringar.

47A. Länsstyrelsen i Stockholms län ska fortsätta utveckla nationalstadsparken Ulriksdal-Haga-Brunnsviken-Djurgården i enlighet med det handlingsprogram som redovisades 2006 i Framtidens Nationalstadspark, Länsstyrelsen, rapport 2006:11.

Länsstyrelsens regeringsuppdrag att utveckla Nationalstadsparken har i stort bedrivits i enlighet med det handlingsprogram som redovisades 2006. Områdena förvaltning och kommunikation har prioriterats. Arbetet med en vård- och utvecklingsplan har genomförts i en första fas och avvaktar nu regeringens ställningstagande till planen och dess roll, vilket kommer att klarläggas i en förordning. En väsentlig insats har varit utvecklingen av en hemsida. I samband med detta har ett designsystem för parken tagits fram, innefattande grafisk profil och logotyp. Efter samråd med Miljödepartementet och Lantmäteriverket har Länsstyrelsen till regeringen berett frågan om ett officiellt namn på parken.

Uppdrag från regleringsbrev 2007 som skall redovisas i årsredovisningen 2008

Uppdrag nr 9 i länsstyrelsernas regleringsbrev 2007

Riksdagen har beslutat att förstärka länsstyrelsernas tillsyn av den sociala barn- och ungdomsvården 2007 och 2008 med 10 miljoner kronor årligen. Förstärkningen gör det möjligt för länsstyrelserna att utöva tillsyn av samtliga enskilda HVB för barn och unga samt för barn och familj under ifrågavarande period. Länsstyrelserna ska redovisa omfattningen och resultatet av denna tillsyn antingen samlat i samband med att pågående uppdrag för 2006 och 2007 (uppdrag 8) redovisas till regeringen (Socialdepartementet) eller senast i årsredovisningen för 2008.

Redovisades i särskild ordning januari 2009.

Sammanställning över väsentliga uppgifter

Sammanställningen skall göras enl. 2 kap. 4 § Förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

		2008	2007	2006	2005	2004
Låneram	beviljad	15 000	13 000	9 000	23 000	11 000
	utnyttjad	5 335	7 653	7 804	4 250	3 646
Kontokredit hos Riksgälden	beviljad	16 350	16 350	16 350	16 350	16 350
	max. utnyttjad	10 581	11 381	8 819	0	0
Räntekonto	räntekostnader	13	15	0	0	0
	ränteintäkter	1 947	422	1 047	811	906
Totala avgiftsintäkter (ktogrupp 31-34, 7)	mynd. disponerar	38 855	31 185	21 321	20 731	17 417
	mynd. ej disponerar	19 167	20 422	20 955	16 468	19 142
Jämförelse med beräknade avgiftsintäkter (ktogrupp 31- 34, 7) enl regleringsbrev	mynd. disponerar	13 800	13 000	12 250	-	-
	mynd. ej disponerar	20 930	19 350	17 035	-	-
Anslagskredit	beviljad	12 500	12 704	7 732	0	6 935
	utnyttjad	0	0	0	0	1 534
Summa utg reservationer (anslag)		0	0	0	0	0
Summa anslagssparande 32:1		4 249	6 013	4 485	1 010	-1 534
Summa anslagssparande övriga anslag		3 355	25 182	40 476	62 080	61 970
19 33:1 001		58	206	126	158	-40
22 37:07 001001		0	0	0	337	425
22 37:07 001002		3 297	24 976	40 350	61 585	61 585
- därav intecknat av åtaganden med stöd av reservationer och anslagssparande		-	-	-	-	-
Bemyndiganden 19 33:1 001	tilldelat	12 000	13 500	13 500	13 500	13 500
	summa åtaganden	2 724	1 083	445	1 565	3 184
Årsarbetskrafter (åa)		489	417	429	377	373
Medelantalet anställda		508	534	536	459	440
Driftkostnad per åa		775	915	888	812	817
Årets kapitalförändring		22 035	-73 085	-2 684	15 738	16 735
Balanserad kapitalförändring		39 111	112 197	114 880	99 142	82 406

Finansiell redovisning

RESULTATRÄKNING (tkr)		2008	2007
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag	Not 3	257 468	257 509
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	Not 4	38 855	31 185
Intäkter av bidrag	Not 5	85 062	97 341
Finansiella intäkter	Not 6	2 026	541
Summa		383 411	386 576
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	Not 7	-241 763	-244 582
Kostnader för lokaler		-43 604	-43 215
Övriga driftkostnader		-93 549	-93 924
Finansiella kostnader		-397	-407
Avskrivningar och nedskrivningar		-3 212	-3 938
Summa		-382 525	-386 066
Verksamhetsutfall		886	510
Uppbördsverksamhet			
Intäkter av avgifter mm samt andra intäkter som inte disponeras av myndigheten		19 167	20 422
Medel som tillförts statsbudgeten från uppbördsverksamhet		-19 167	-20 422
Saldo		0	0
Transfereringar			
Medel som erhållits från statsbudgeten för finansiering av bidrag	Not 8	25 232	19 919
Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag	Not 9	475 586	313 881
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag	Not 10	102 988	24 220
Finansiella intäkter		797	965
Avsättning till/upplösning av fonder för transfereringsändamål	Not 11	183	-36
Lämnade bidrag	Not 12	-583 637	-432 544
Saldo		21 149	-73 595
Årets kapitalförändring	Not 13	22 035	-73 085

BALANSRÄKNING (tkr)		2008-12-31	2007-12-31
TILLGÅNGAR			
Immateriella anläggningstillgångar Not 14			
Balanserade utgifter för utveckling		247	377
Rättigheter o andra immateriella anläggningar		110	150
<i>Summa immateriella anläggningstillgångar</i>		357	527
Materiella anläggningstillgångar Not 15			
Förbättringsutgifter på annans fastighet		0	51
Maskiner, inventarier, installationer m.m.		5 105	7 076
<i>Summa materiella anläggningstillgångar</i>		5 105	7 127
Finansiella anläggningstillgångar			
Andra långfristiga fordringar	Not 16	0	0
<i>Summa långfristiga fordringar</i>		0	0
Utlåning			
Utlåning	Not 17	27	66
<i>Summa utlåning</i>		27	66
Varulager m m			
Fastigheter	Not 18	105	105
<i>Summa fastigheter</i>		105	105
Fordringar			
Kundfordringar		2 248	403
Fordringar hos andra myndigheter	Not 19	133 309	39 392
Övriga fordringar	Not 20	81 833	61 376
<i>Summa fordringar</i>		217 390	101 171
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader	Not 21	11 798	11 360
Upplupna bidragsintäkter	Not 22	9 649	28 968
Övriga upplupna intäkter	Not 23	0	577
<i>Summa periodavgränsningsposter</i>		21 447	40 905
Avräkning med statsverket			
Avräkning med statsverket	Not 24	76 551	185 729
<i>Summa avräkning statsverket</i>		76 551	185 729
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgälden	Not 25	41 252	1 955
Övriga tillgodohavanden i Riksgälden	Not 26	269 779	243 003
Kassa, postgiro och bank		181	283
<i>Summa kassa och bank</i>		311 212	245 241
SUMMA TILLGÅNGAR		632 194	580 871

BALANSRÄKNING (tkr)		2008-12-31	2007-12-31
KAPITAL OCH SKULDER			
Myndighetskapital			
Donationskapital	Not 27	148	156
Balanserad kapitalförändring	Not 28	39 111	112 196
Kapitalförändring enligt resultaträkningen		22 035	-73 085
<i>Summa myndighetskapital</i>		61 294	39 267
Fonder			
Fonder		439	476
<i>Summa fonder</i>		439	476
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner	Not 29	17	314
<i>Summa avsättningar</i>		17	314
Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret	Not 30	5 335	7 653
Skulder till andra myndigheter	Not 31	42 700	23 684
Leverantörsskulder		15 376	15 947
Övriga skulder	Not 32	27 103	11 499
Depositioner	Not 33	270 654	243 657
<i>Summa skulder m.m</i>		361 168	302 440
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader	Not 34	15 856	17 272
Oförbrukade bidrag	Not 35	193 420	221 102
<i>Summa periodavgränsningsposter</i>		209 276	238 374
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER		632 194	580 871

ANSLAGSREDOVISNING

(tkr)

Redovisning mot anslag

Anslag	Ingående överföringsbelopp	Årets tilldelning enl regleringsbrev	Tilläggsbeslut	Omdisp anslagsbelopp	In-dragning	Totalt disp belopp	Utgifter	Utgående överföringsbelopp
RAM 18 32 01 001 Länsstyrelsen i Stockholms län	6 013	250 823		-13		256 823	252 574	4 249
RAM 19 33 01 001 Allmänna regionalpolitiska åtgärder	206	8 300				8 506	8 448	58
RAM 22 37 07 001 IT-infrastruktur	24 976					24 976	21 679	3 297
Summa	31 195	259 123		-13		290 305	282 701	7 604

32:1 Länsstyrelsen i Stockholms län

Finansiella villkor: anslagskredit 12 500 tkr, låneram 15 000 tkr, och räntekontokredit 16 350 tkr.

33:1 Allmänna regionalpolitiska åtgärder

Anslag för allmänna regionalpolitiska åtgärder under villkor som medfinansiering av EG:s strukturfondsprogram eller för åtgärder och insatser inom ramen för regionala tillväxtavtal. Villkor för anslagsposten är att maximalt 500 tkr får användas för uppföljning och utvärdering.

Finansiella villkor: anslagskredit 830 tkr, bemyndigande 12 000 tkr.

37:7 IT-infrastruktur

IT-infrastruktur medel får användas till upprättande av kommunala IT-infrastrukturprogram/-utbyggnad. Finansiella villkor: anslagskredit 0 tkr.

Redovisning mot bemyndiganden

Anslag/ anslagsbenämning	Tilldelad bemyndiganderam	Ingående åtaganden	Utestående åtaganden	Utestående åtagandens fördelning per år				
				2009	2010	2011	2012	2013
19 33 01 001 Allmänna Regionalpolitiska åtgärder	12 000	1 083	2 724	789	1 080	505	175	175

Redovisning mot inkomsttitel

Inkomsttitel	Benämning	2008	2007
2511	Expeditions- och ansökningsavgifter	5 342	5 751
2537	Miljöskyddsavgift	4 696	5 810
2539	Täktavgift	687	891
2552	Övriga offentligrättsliga avgifter (Stiftelser)	4 433	4 429
2714	Sanktionsavgifter	3 524	1 309
2811	Övriga inkomster av statens verksamhet	441	2 178
9455	Lotteriavgifter	44	54
Summa		19 167	20 422

Tilläggsupplysningar och noter

REDOVISNING AV SJUKFRÅNVARON I PROCENT	2008	2007
Total sjukfrånvaro i förhållande till den sammanlagda arbetstiden	3,8	4,2
Kvinnor	4,4	5,0
Män	2,6	2,7
Sjukfrånvaro för åldersgruppen 29 år och yngre i förhållande till den sammanlagda ordinarie arbetstiden för den åldersgruppen	2,1	3,4
Kvinnor	2,6	2,3
Män	1,0	6,5
Sjukfrånvaro för åldersgruppen 30-49 år i förhållande till den sammanlagda ordinarie arbetstiden för den åldersgruppen	2,8	3,0
Kvinnor	3,4	3,8
Män	1,7	1,6
Sjukfrånvaro för åldersgruppen 50 år och äldre i förhållande till den sammanlagda ordinarie arbetstiden för den åldersgruppen	5,0	5,6
Kvinnor	5,6	6,7
Män	3,7	3,4
Andelen av total sjukfrånvaro som har varit sammanhängande i en period om 60 kalenderdagar eller mer	49,5	58,7
Kvinnor	51,6	60,2
Män	42,4	53,4
Sjukfrånvaro för åldersgruppen 29 år och yngre som har varit sammanhängande i en period om 60 kalenderdagar eller mer	0,0	1,9
Kvinnor	0,0	0,0
Män	0,0	8,9
Sjukfrånvaro för åldersgruppen 30-49 år som har varit sammanhängande i en period om 60 kalenderdagar eller mer	10,5	16,3
Kvinnor	13,1	18,2
Män	1,4	9,1
Sjukfrånvaro för åldersgruppen 50 år och äldre som har varit sammanhängande i en period om 60 kalenderdagar eller mer	39,0	40,6
Kvinnor	38,5	42,0
Män	41,0	35,4

Not 1 Redovisnings- och värderingsprinciper

Allmänt

Länsstyrelsens årsredovisning följer de principer som fastställts i Förordning om årsredovisning och budgetunderlag (2000:605) samt Förordning om myndigheters bokföring (2000:606). Beloppen redovisas i tusentals kronor (tkr) där inte annat anges.

Löpande redovisning och anslagsavräkning avseende år 2008 har gjorts fram till och med 11 januari 2009. Därefter har inkomna fakturor eller uppgift om kommande fakturering bokförts som periodavgränsningspost. Beloppsgräns för periodavgränsningsposter har fastställts till 50 000 kr. För år 2007 gällde samma belopp.

För att uppnå enhetlighet behandlas samtliga periodavgränsningsposter lika oberoende av finansieringskälla.

Externa bidragsmedel intäktsredovisas i den takt de förbrukas.

Fordringar och skulder avseende externt finansierade bidragsprojekt redovisas under periodavgränsningsposterna upplupna bidragsintäkter respektive oförbrukade bidrag.

Fordringar har upptagits med det belopp varmed de beräknas inflyta.

Fordringar inom lönegarantiområdet skrivs ned till 5 procent vilket motsvarar det erfarenhetsmässiga sambandet mellan kostnader och utdelningar. Fakturerade fordringar som inte betalats efter en andra påminnelse redovisas som befarade förluster. Fordringar överlämnade till Kronofogdemyndigheten som inte indrivits inom ett år avförs som konstaterade kundförluster.

Övriga tillgångar och skulder värderas till anskaffningsvärdet. Fordringar och skulder i utländsk valuta omräknas enligt gällande kurs per 31 december enligt försiktighetsprincipen varvid skulden uppräknas om kursen är högre och fordringen nedskrivs om kursen är lägre på balansdagen.

Redovisning av lönegarantiersättningar sker i enlighet med Ekonomistyrningsverkets skrivelse *Redovisning av lönegarantiersättning ESV-DNR 69-1052/2002*. Skälet är bl a att spårbarheten till de olika transaktionerna tydliggörs på ett bättre sätt.

Anläggningstillgångar

Som materiella anläggningstillgångar har upptagits förbättringar på annans fastighet, möbler, datorer, maskiner och övriga inventarier som anskaffats för stadigvarande bruk och inte avser enstaka kompletteringar.

Redovisning som anläggningstillgång sker vid ett anskaffningsvärde på minst 10 000 kr och beräknad livslängd på minst tre år. Bärbara datorer klassificeras som korttidsinvesteringar och kostnadsförs direkt pga hårt slitage och kort livslängd. Förbättringsutgifter på annans fastighet med en ekonomisk livslängd över 3 år och ett värde om minst 100 000 kronor aktiveras. På anskaffningsvärdet görs linjär avskrivning utifrån bedömd livslängd.

Avskrivningar enligt plan beräknas på en ekonomisk livslängd av 3 år för stationära datorer och 5 år för maskiner, inventarier, installationer och bilar. Förbättringsutgifter på annans fastighet skrivs av enligt beräknad livslängd under kvarvarande hyresavtalsperiod. Det omförhandlade hyresavtalet gäller i 10 år fr o m 1 januari 2005, vilket innebär att avskrivningstiden för framtida förbättringsutgifter kommer att variera med antalet kvarstående år i hyresavtalet.

Som immateriella anläggningstillgångar upptas det länsstyrelsegemensamma projektet för eHandläggning – Piloten med plattform och eStiftelse. Avskrivningstiden för tillgångarna är i detta fall 4 år fr o m år 2004.

Not 2 Ersättningar och andra förmåner

Redovisning av ersättningar och andra förmåner till ledande befattningshavare samt ledamöter i myndighetens råd under perioden 1 januari 2008 till 31 december 2008. Redovisningen upptar enbart ersättningar från Länsstyrelsen i Stockholms Län.

	Löner och andra ersättningar (kr)	Skattepliktiga förmåner (kr)
Landshövding Per Unckel	1 065 542	187 200*
* Avser tjänstebostad i Tessinska palatset.		
Länsöverdirektör Bo Hansson	569 457	3 606
Länsöverdirektör Stig Orustfjord	204 450	560

Myndighetens råd

Kommunalrådet Erik Langby, Nacka Kommun	0
Borgarrådet Carin Jämtin, Stockholm Stad	0
F.d. landshövding Ingrid Dahlberg, Stockholm	0
Rektor Harriet Wallberg-Henriksson, Karolinska Institutet	0
Direktör Peter Egardt, Stockholms Handelskammare	0
Företagare Henri Tengwall, Möja	0
Generaldirektör Minoo Akhtarzand, Banverket	0
Ordförande Anna Ekström, SACO	0

Resultaträkning**2008****2007**

Not 3 Anslag fördelat på verksamhet

Anslag	Verksamhetens intäkter	
RAM 18 32 01 001 Länsstyrelsen i Sthlms län	252 263	252 754
RAM 13 10 01 003 Integrationsverket	0	850
RAM 19 33 01 001 Allm regionalpolitiska medel	5 129	3 442
RAM 22 37 07 001 001 IT-infrastruktur, adm	0	120
RAM 22 37 07 001 002 IT-infrastruktur	76	343
Summa anslag	257 468	257 509

Not 4 Intäkter av avgifter

Körkortsadministration	16 758	9 909
Tillsyn pantbanker	54	50
Lantbruk	71	383
Alkolås	457	528
Handledaravgift	6 329	3 968
Summa	23 669	14 838
Avgifter som tagits ut med stöd av	9 737	8 001
4 § avgiftsförordningen		
Övriga avgifter och ersättningar	5 449	8 346
Summa intäkter av avgifter och andra ersättningar	38 855	31 185

Not 5 Verksamhetens intäkter av bidrag

Arbetslivsinstitutet	6	0
Arbetsmarknadsverket	1 617	29 732
Banverket	40	0
Boverket	1 354	811
ESF-rådet	0	756
Fiskeriverket	333	116
Folkhälsoinstitutet	2 026	0
Försvarsmakten	205	0
Integrationsverket	-13	0
Kammarkollegiet	7	1 414
Krisberedskapsmyndigheten	18 910	3 054
Naturvårdsverket	33 005	29 140
Polisen	51	0
Regeringskansliet	2 128	4 109
Riksdagsförvaltningen	-3	755
Riksantikvarieämbetet	2 760	2 605
SIDA	473	1 705

Sveriges Lantbruksuniversitet	64	50
Skatteverket	0	672
Skogsstyrelsen	212	162
Socialstyrelsen	3 806	3 568
Statens Energimyndighet	30	0
Statens Jordbruksverk	6 669	3 240
Statens Räddningsverk	96	874
Statens veterinärmedicinska anstalt	0	40
Valmyndigheten	0	-6
Verket för näringslivsutveckling	2 449	2 002
Vägverket	205	1 745
Verket för Innovationssystem	1 153	0
Övriga länsstyrelser	4 689	1 492
Övriga statliga myndigheter	0	1 253
Summa inomstatliga	82 272	89 289
EU	1 548	2 203
Kommuner/landsting	971	5 746
Privata företag	0	15
Övriga utomstatliga	271	88
Summa utomstatliga	2 790	8 052
Total summa	85 062	97 341

Not 6 Finansiella intäkter (i verksamheten)

Räntekonto Riksgälden	1 934	407
Övriga ränteintäkter	92	134
Summa finansiella intäkter	2 026	541

Not 7 Kostnader för personal

Lönekostnader exkl arbetsgivaravgifter	158 638	160 467
Bruttobelopp	241 763	244 582

Not 8 Intäkter av anslag för transfereringar

Anslag	Medel som erhållits från statsbudgeten för finansiering av bidrag	
RAM 18 32 01 001 Länsstyrelsen i Sthlms län	310	109
RAM 19 33 01 001 Allm regionalpolitiska åtgärder	3 319	4 778
RAM 22 37 07 001 IT-infrastruktur	21 603	15 032
Summa	25 232	19 919

Not 9 Medel som erhållits från myndighet för finansiering av bidrag

Kammarkollegiet	347 914	256 149
Naturvårdsverket	11 144	703
Regeringskansliet	94 407	28 016
Socialstyrelsen	15 400	22 763
Verket för näringslivsutveckling	3 184	5 050
Fiskeriverket	1 076	0
Riksantikvarieämbetet	516	0
Övriga statliga myndigheter	1 945	1 200
Summa	475 586	313 881

Not 10 Övriga erhållna medel för finansiering av transfereringar

Medel från privata företag lönegaranti	90 238	67 037
Periodisering erhållna medel konkursbon	12 763	-42 952
Medel från övriga	-13	135
Summa	102 988	24 220

Not 11 Avsättning till/upplösning av fonder för transfereringsändamål

Älgvårdsfonden		
Intäkter	-250	-250
Kostnader	326	294
Erhållna medel	13	-30
Lämnade bidrag	0	0
Upplösning av fond	89	14

Bygdemedel		
Intäkter	-29	-102
Lämnade bidrag	123	52
Upplösning av/avsättning till fond	94	-50

Summa fonder	183	-36
---------------------	------------	------------

Not 12 Lämnade bidrag

Danshögskolan	0	75
Kungliga tekniska högskolan	300	0
Skogsstyrelsen	0	141
Socialstyrelsen	0	10
Statens jordbruksverk	17	149
Stockholms universitet	847	0
Övriga länsstyrelser	30	0
Övriga myndigheter	13	0
Summa inomstatliga	1 207	375
Lämnade bidrag till enskilda, Lönegaranti	421 632	318 512
Övriga offentliga sektorn	136 336	67 650
EU	330	350
Övriga	24 132	45 657
Summa utomstatliga	582 430	432 169
Summa totalt	583 637	432 544

Not 13 Årets kapitalförändring

Varav avgiftsfinansierad verksamhet		
Körkortsadministration	502	-767
Tillsyn pantbanker	-1	-14
Lantbruk	-205	-465
Alkolås	46	-21
Handledaravgift	-462	-519
Summa avgiftsfinansierad verksamhet	-120	-1 786
Lönegaranti konkurser	15 276	-74 993
Lönegaranti företagsrekonstruktioner	5 777	1 379
Summa lönegaranti	21 053	-73 614
Periodiseringar	649	2 479
Pensionsavsättning	297	-61
Avskrivning	-3 057	-3 938
Amortering	3 213	3 835
Summa periodiseringar och övrigt	1 102	2 315
Summa årets kapitalförändring	22 035	-73 085

Balansräkning		2008	2007
Not 14	Immateriella anläggningstillgångar		
	Balanserade utgifter för utveckling		
	Ingående anskaffningsvärde	3 114	3 114
	Årets anskaffning	0	0
	Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	3 114	3 114
	Ingående avskrivningar	-2 737	-1 991
	Årets avskrivningar	-130	-746
	Utgående ackumulerade avskrivningar	-2 867	-2 737
	Balanserade utgifter för utveckling, bokfört värde	247	377
	Rättigheter och andra immateriella tillgångar		
	Ingående anskaffningsvärde	509	509
	Årets anskaffning	0	0
	Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	509	509
	Ingående avskrivningar	-359	-216
	Årets avskrivningar	-40	-143
	Utgående ackumulerade avskrivningar	-399	-359
	Rättigheter och andra immateriella tillgångar, bokfört värde	110	150
	Summa immateriella anläggningstillgångar	357	527
Not 15	Materiella anläggningstillgångar		
	Förbättringsutgifter på annans fastighet		
	Ingående anskaffningsvärde	3 274	3 274
	Årets anskaffning	0	0
	Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	3 274	3 274
	Ingående avskrivningar	-3 223	-3 170
	Årets avskrivningar	-51	-53
	Utgående ackumulerade avskrivningar	-3 274	-3 223
	Förbättringsutgifter på annans fastighet, bokfört värde	0	51
	Inventarier		
	Ingående anskaffningsvärde	19 828	18 689
	Årets anskaffning	658	1 139
	Utrangering	-339	0
	Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	20 147	19 828

Ingående avskrivningar	-16 242	-15 060
Årets avskrivningar	-914	-1 182
Utgående ackumulerade avskrivningar	-17 156	-16 242
 Inventarier, bokfört värde	 2 991	 3 586
 Datorer		
Ingående anskaffningsvärde	10 605	8 475
Årets anskaffning	24	2 648
Försäljningar/utrangeringar	0	-517
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	10 629	10 606
 Ingående avskrivningar	-7 117	-5 827
Årets avskrivningar	-1 697	-1 807
Utrangering	0	517
Utgående ackumulerade avskrivningar	-8 814	-7 117
 Datorer, bokfört värde	 1 815	 3 489
 Bilar		
Ingående anskaffningsvärde	371	371
Årets anskaffning	340	0
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	711	371
 Ingående avskrivningar	-370	-364
Årets avskrivningar	-42	-6
Utgående ackumulerade avskrivningar	-412	-370
 Bilar, bokfört värde	 299	 1
 Summa materiella anläggningstillgångar	 5 105	 7 127

Not 16 Finansiella anläggningstillgångar

Andra långfristiga fordringar		
Täktavgifter		
IB	0	163
Årets avskrivning/amortering	0	-163
UB	0	0
 Summa andra långfristiga fordringar	 0	 0

Not 17 Utlåning

Lantbruk		
IB	66	68
Årets avskrivning/amortering	-39	-2
UB	27	66
Summa utlåning	27	66

Not 18 Fastigheter

IB Killinge 10:1	105	105
Årets värdering	0	0
UB	105	105
Summa fastigheter	105	105

Not 19 Fordringar hos andra myndigheter

Fordringar hos andra myndigheter har ökat mellan bokslut 2007 och 2008. Det är i huvudsak orsakat av ökade fordringar på Kammarkollegiet för lönegaranti pga ett ökat antal konkurser under hösten 2008.

Not 20 Övriga fordringar

Ökningen av övriga fordringar mellan bokslut 2007 och 2008 förklaras med ökade fordringar på konkursbon avseende lönegarantiutbetalningar pga ett ökat antal konkurser under hösten 2008.

Not 21 Periodavgränsningsposter

Förutbetalda kostnader

Statens Fastighetsverk	870	820
Vasakronan AB	9 979	9 466
Övriga förutbetalda kostnader, inomstatliga	247	145
Övriga förutbetalda kostnader, utomstatliga	702	929
Summa förutbetalda kostnader	11 798	11 360

Not 22 Upplupna bidragsintäkter

Upplupna bidragsintäkter, inomstatliga	5 936	23 520
Upplupna bidragsintäkter, utomstatliga	3 713	5 448
Summa upplupna bidragsintäkter	9 649	28 968

Upplupna bidragsintäkter

Arbetsmarknadsverket	103	20 501
Banverket	902	0
Boverket	8	0
ESF-rådet	277	521
Fiskeriverket	42	0
Integrationsverket	0	14
Krisberedskapsmyndigheten	121	41
Naturvårdsverket	681	53
Regeringskansliet	0	1
Riksantikvarieämbetet	300	0
SIDA	0	5
Socialstyrelsen	0	357
Statens Jordbruksverk	1 470	32
Räddningsverket	13	0
Verket för Näringslivsutveckling	1442	890
Verket för Innovationssystem	0	54
Vägverket	0	665
Övriga länsstyrelser	385	386
Övriga statliga myndigheter	192	0
Summa inomstatliga	5 936	23 520
EU	3 553	4 722
Kommun/Landsting	15	150
Privata företag/organisationer	145	0
Övriga	0	576
Summa utomstatliga	3 713	5 448
Summa	9 649	28 968

Not 23 Övriga upplupna intäkter

Körkortsavgifter avseende föregående år	0	577
---	---	-----

Not 24 Avräkning med statsverket

Uppbörd

Ingående balans	-957
Redovisat mot inkomstitel	-19 167
Uppbördsmedel som betalats till icke räntebärande flöde	18 609
Skulder avseende uppbörd	-1 515

Anslag i icke räntebärande flöde

Ingående balans	991
Redovisat mot anslag	30 127
Medel hänförliga till transfereringar m m som betalats till icke räntebärande flöde	-30 097
Fordringar avseende anslag i icke räntebärande flöde	1 021

Anslag i räntebärande flöde

Ingående balans	-6 013
Anslagsmedel som tillförts räntekonto	-250 810
Redovisat mot anslag	252 574
Skulder avseende anslag i räntebärande flöde	-4 249

Övriga fordringar/skulder på SCR

Ingående balans	183 335
Inbetalningar i icke räntebärande flöde	642 267
Utbetalningar i icke räntebärande flöde	-764 168
Betalningar hänförliga till anslag och inkomstitlar	11 488
Belopp under utredning	8 372
Övriga fordringar och skulder på SCR	81 294

Summa avräkning med statsverket	76 551
--	---------------

*) I posten belopp under utredning ingår en kommande betalningsjustering från SCR-flödet till ränteflödet med sammanlagt 2 555 tkr.

Not 25 Behållning räntekonto i Riksgälden

Behållning räntekonto 2008-12-31	41 252	1 955
Beviljad kreditram	16 350	16 350
Beviljad kreditram har under år 2008 utnyttjats med maximalt 10 581 tkr.		

Not 26 Räntekonto deponeringar 269 779 243 003

Not 27 Donationskapital

IB	156	171
H Elmqvists fond	3	2
Naturvårdsrådet - Skötselrådet	2	1
Stiftelsen Solstickan	-13	-18
UB	148	156

Not 28 Balanserad kapitalförändring och kapitalförändring enligt resultaträkning

Balanserad kapitalförändring	39 111	112 196
Årets kapitalförändring	22 035	-73 085
Varav utfall avgiftsfinansierad verksamhet		
Körkortsadministration	502	-767
Tillsyn pantbanker	-1	-14
Lantbruk	-205	-465
Alkolås	46	-21
Handledaravgift	-462	-519
	-120	-1 786

Not 29 Avsättningar

Ingående avsättning för pensioner	314
Utgående avsättning för pensioner	17

Not 30 Lån i Riksgälden

IB	7 653	7 804
Nyupptagna lån	895	3 787
Amortering	-3 213	-3 938
UB	5 335	7 653
Låneram	15 000	13 000

Not 31 Skulder till andra myndigheter

Ökningen av balansposten mellan bokslut 2007 och 2008 beror på ökade skulder för arbetsgivaravgifter avseende utbetalda lönegarantiersättningar under december.

Not 32 Övriga skulder

På grund av ökade utbetalningar av lönegaranti under hösten 2008 har skulder avseende preliminär skatt för dessa utbetalningar ökat mellan bokslut 2007 och 2008.

Not 33 Depositioner

IB	243 657	269 448
Depositioner - kapital och årsränta	26 997	-25 791
UB	270 654	243 657

Not 34 Periodavgränsningsposter

Upplupna kostnader

Upplupna löner och semesterlöner	9 767	10 074
Upplupna sociala avgifter	4 681	4 928
Övriga upplupna kostnader, inomstatlig	57	81
Övriga upplupna kostnader, utomstatlig	1 351	2 189
Summa upplupna kostnader	15 856	17 272

Not 35 Oförbrukade bidrag

Oförbrukade bidrag, inomstatliga	187 174	218 695
Oförbrukade bidrag, utomstatliga	6 246	2 407
	193 420	221 102

Arbetsmarknadsverket	0	1 000
Boverket	1 957	2 392
ESF-rådet	178	0
Fiskeriverket	51	274
Krisberedskapsmyndigheten	1 089	301
Naturvårdsverket	30 743	27 995
Regeringskansliet	142 056	115 127
Riksantikvarieämbetet	870	804
Räddningsverket	149	249
SIDA	295	209
Skatteverket	0	63
Skogsstyrelsen	212	73
Socialstyrelsen	2 474	61 441
Statens folkhälsoinstitut	800	0
Statens Jordbruksverk	0	954
Verket för Näringslivsutveckling	5184	4389
Vägverket	33	126
Övriga länsstyrelser	1 083	3 056
Övriga statliga myndigheter	0	242
Summa inomstatliga	187 174	218 695
EU	3 037	693
Kommun/Landsting	2384	1557
Privata företag/Organisationer	755	0
Övriga	70	157
Summa utomstatliga	6 246	2 407
Summa	193 420	221 102

Jag intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Vi bedömer vidare att brister avseende den interna styrningen och kontrollen vid myndigheten föreligger på följande punkt:

Arbetet med implementeringen av FISKEN skedde för sent under 2008 beroende på att myndigheten underskattade komplexiteten i införandet.

Stockholm den 23 februari 2009

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Per Unckel'.

Per Unckel
LANDSHÖVDING

Fler exemplar av denna rapport kan beställas från Länsstyrelsens ekonomienhet
tfn 08-785 54 38 eller laddas ner från vår webbplats www.lansstyrelsen.se/stockholm
ISBN 978-91-7281-337-3